

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

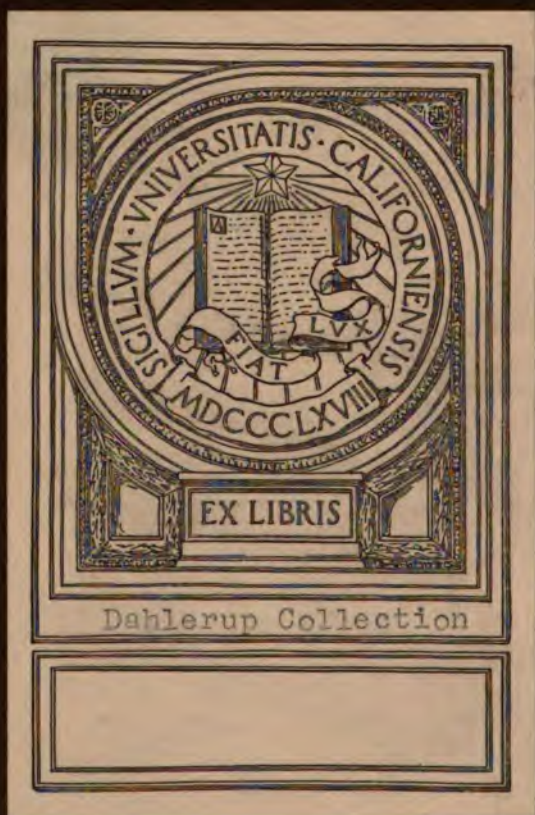
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

UNIV. OF
CALIFORNIA
+ COLLA

FERNIR

FORNÍSLENSKIR RÍMNAFLOKKAR

ER

FINNUR JÓNSSON.

GAF ÚT

EIGN HINS ÍSLENSKA BÓKMENTAFJELAGS

—♦—

KAUPMANNAHÖFN

Í PRENTSMÍÐJU S. L. MÖLLERS

1896

UNIV OF
CALIFORNIA

Rímnavininum

Jóni Borgfirðing,

föður mínum sjötugum

eru þessar fornrímur eignaðar:

F. J.

Formálsorð.

Rímnakvæðskapur hófst á Íslandi á 14. öld, og er Ólafsríma Einars Gíllssonar (um Stíklastaðabardaga) talin ellst allra rímna. Á 14. og 15. öld stóð þessi kvæðskapur í miklum blóma, og var þá allur fjöldi rímna kvæðinn. Allar þessar rímur eru nefndar hinar eldri til greiningar frá þeim rímunum, er ortar vóru eftir síðabótina hér um bil. Aðalmunurinn er einkum tvenns konar; eldri rímurnar eru ortar eftir hinum fornu bragreglum og með fornu atkvæði samstafna og raddstafa (smbr. Bragfræði mína), og má og að því leyti telja þær með fornaldarbókmentum. Í annan stað eru flestar af þessum rímunum til á skinni (einstöku eru aðeins til á pappír og er upphaflega skinnbókin týnd og tröllum gefin). En það getur aldrei orðið skotaskuld úr því, að sjá, hverjar rímur eru fornar og hverjar eru yngri.

Þessar rímur vóru frá upphafi ortar útaf innlendum goðasögnum og fornum fræðum, innlendu (norrænu eða íslensku) söguefni (smbr. Ágrip mitt af bókmenntasögu Ísl.); en þess var eigi leingi að biða, að skáldin færu einkum og sjerilagi að yrkja útaf ævintýrum og uppspunnum sögum, innlendum (Fornaldarsögum) og útlendum, og er nú til mesti grái af þess konar rímunum; sýnir það best, hvern smekk menn höfðu á Íslandi um 1400 og þar á eftir.

Þessar rímur hafa margfaldlega þýðingu. Fyst og fremst eru þær þá merkur liður í bókmentum vorum eftir edli sínu, og ber þá að skoda þær á fagurfræðilegan hátt. Í öðru lagi eru þær afarmerkar vegna efnis síns, og ber það mest til, að sögur þær, er rímurnar eru ortar útaf, annaðhvort oft eru gjörtýndar eða þá aðeins til í yngri uppskriftum og afbökudum; rímurnar sýna þá söguna í eldri og betri mynd (t. d. Griplur); þess er vert að geta, að þegar efnid er úllent, t. d. tekið úr fornfrönsku kvæði, er þetta kvæði stundum týnt og efni þess því aðeins til í íslensku rímunum. Þessar rímur eru því allmerkar fyrir útlenda bókmentasögu og það hafa fræðimenn löngu sjeð. — Í þriðja lagi hafa rímur þessar einstaka þýðingu fyrir íslenskt mál á 14. og 15. öld; hendíngar og bragsmedferðin sýna betur en nokkuð annað, hvernig málið var þá í öllum greinum og hverjum stakka-

skiftum það hafði tekið síðan á 13. öld til dæmis að taka. Það mætti því semja fullkomna lýsingu málsins á því skeiði, er nefnt var, aðeins eftir rímunum. — Auk þessa er mart enn smávegis, er til mætti telja.

Það liggur nú í augum uppi, að lánægiskilegast væri, að allar þessar rímur yrðu prentaðar í einni heild og eftir þeim kröfum um nákvæmni, sem nú eru gerðar. En þetta er geysimikið verk og bundið stórmikilli firrhöfn og kostnadi; það er óhætt að segja, að slík útgáfa á langt í land enn. Þess vegna er gott, að stöku og stöku rímnaflokkar verðir gefnir fyst um sinn út hver í sínu lagi, eða fleiri saman, eftir því sem verkast vill. Hver samur fornfræðingar sagnar, því fleiri rímur sem eru leiddar í ljós smám saman, enda spillir það á eingan hátt fyrir því, að rímurnar verði einhvern tíma síðar gefnar allar út í einu lagi. Fyrir þá meun af alþýðu Íslands, er enn unna rímnakveðskap, eru þessar rímur að minnsta kosti gamanslestur, enda eru þær víðast vel ortar og smellnar, oft og tíðum vel og hnittilega orðaðar; þær eru að öllum jafnadi auðskildar, málið ljóft og ekki sjerlega edduborið.

Jeg hef í þettu sinn ráðist í að gefa út fernar af þessum fornrímunum. Þær eiga að því leyti sammerkt, að þær eru allar kveðnar útaf forn-norrænni goðafræði og fornsögnum, sem henni eru skyldar, og eru nú ekki fleiri rímur til útaf þess konar efni; þessir flokkar eru því heild út af fyrir sig, og má vel hlýða, að prenta þá saman.

Lokrur og Griplur hafa aldrei verið prentaðar fyrr í heilu líki; Þrymlur og Völsúngsrímur hafa verið prentaðar í Eddubók Möbínusar, (með Möb. í ahs. er vísað til þeirrar bókar), en sú bók er í fæstra höndum og fullkomlega úrell Eddukvæðaútgáfa, sem einginn kaupir nú á dögum nema ef vera skyldi rímnanna vegna, og eru þær ekki fyllilega rjett prentaðar. Það var því full ástæða til þess, að fella ekki þessar rímur undan, og því fyllri, sem Völsúngsrímur að minnsta kosti eru mjög merkar og oft notaðar af fræðimönnum.

Lokrur eru ortar útaf ferð Þórs til Útgardaloka (og eftir honum hafa rímurnar nafn sitt), er lesa má í Snorra Eddu, í Gylfaginning kap. 43—47, og er þar fylgt annaðhvort samskonar handriti sem Konátgsbók er eða Ormsbók (Wormianus), en þær eru náskyldar. Oft og einatt eru hæfð alveg sömu orð og setningar í rímunum, sem eru hjá Snorra, enda er saga hans þrædd (en stundum vantar auðsjáanlega vísur í, og er þess gelid neðan máls). Þótt æskilegt væri og fróðlegt, verður ekki komið því rið hjér, að fara út í frekari samanburð á sögunni og rímunum, hvorki þessum nje hinum, sem eftir fara.

III

Þrymlur eru ortar útaf Þrymskviðu (eða Hamarsheimt). Er í rimunum farið stundum nokkuð öðruvísi með efnid, það er orðum aukid, ýkt og gert kállegra á ýmsan hátt (I 1—11 er sjálfsagt frumort af höf.; eins er t. d. upptalning jötna og tröllkvenna í III 6—7 hans eigin viðbót), og má segja, að höf. hafi ekki farið ósmekklega með efnid.

Griplur eru ortar útaf sögu Hrómundar Gripssonar, en sú saga er nú löngu týnd¹. Hrómundarsaga, sem nú er til, er síðari manna tilbúningur. Þessar rímur hefur prófessor E. Kölbing rannsakað í hinu fróðlega riti sínu: *Beiträge zur vergleichenden geschichte der romantischen poesie und prosa des mittelalters*, Breslau 1876; hefur hann og þar prentað kafla og kafla úr þeim og borið þær saman við söguna. — Á eftir Völsungakviðu enni fornu (í Eddu) stendur meðal annars svo: »Helgi ok Sigrún er kallat at væri endrborin. Hét hann þá Helgi Haddingjaskati, en hon Kára Hálf-danardóttir, svá sem kveðit er í Kárukjóðum, ok var hon valkyrja«. Það er vafalaust, að efnid í þessum Kárukjóðum, sem eru týnd, hefur verið það sama sem í síðasta kaflanum í Hrómundarsögu eða rimunum útaf henni, og er það mjög merkilegt og mikils vert.

Völsungsrímur sýnast ekki beinlínis kveðnar útaf neinni skrifadri sögu, en efnid í þeim svarar til efnisins í 1. kafla Völsunga sögu (kap. 1—8); höf. sýnist að hafa þekt söguna eftir munnlegri frásögn og sett allt svo saman. Að minnsta kosti er það bert, að I 1—50 er frá hans eigin brjosti og efnid tekið nokkuð úr hinum svonefnda formála firir Snorra Eddu og fystu kapitulum Gylfaginningar. Þó er ekki víst, nema hann hafi haft einhvern skráðan samsetning firir sjer, að því er aðalsöguna snertir. Að efní og framsetningu eru þessar rímur allmerkar.

Lokrur, Þrymlur og Völsungsrímur eru allar til á skinni, en aðeins í einni bók, 604 g í 4° í Árnasafni, og vantar þó upphafið á Þrymlum. Griplur eru til í heilu líki aðeins í einu handriti, 610 4° í Árnasafni; það handrit er með hendi Jóns Gissurssonar og er ritað eftir týndri skinnbók; uppskrift Jóns er góð og að öllu samtöldu nákvæm nema að rjettritun. Þar næst eru rímurnar í rímnabókinni í Wolfenbüttel (W); er til afskrift af henni í 3 bindum í Árnasafni 387, 2°; Völs.r. eru í 2. bindinu, ritadar af Gísla Brynjólfssyni, og er það mein við þá uppskrift, að stafsetningu skinnbókarinnar er ekki fylgt. Í þessari bók vantar alla fystu rímu og 53 fystu erindin í annari. Þar að auk er tekstinn þar mjög slæmur; erindunum er oft rótað afleiðlega um, einkum í 3. rímu, og

¹) Sögunnar um Hrómund, haugbrot Þráins og Hröngvið víking er þegar getið á öndverðri 12. öld (Sturl. I 19).

er það af því víst, að rímurnar eru ritaðar eftir minni, eins og Kölbing hefur athugað; svo er og víða mjög afbakað, orð og setningar. Loks er upphafið og endirinn (I 1—36 og VI 37—58) til í 146a, 8° í Árnasafni; það er rímnabók Jóns Finnssonar í Flatey; og hefur þetta handrit eflaust verið allgott¹. Tekstinn er lánbestur í 610, en þó má leiðrjetta hann víða eftir hinum, einkum W, og það hef jeg gert, þar sem njer þótti þurfa, en oft er vafasamt, hvað upphaflegra er, þegar um orðamun er ræða, ef hvort-tveggja er að öllu samtöldu jafngott.

Nöfnin á rímunum eru tekin eftir þeim sjálfum; »Lokurur« stendur í síðasta erindinu (bls. 10), sömuleiðis »Þrymlur« (bls. 16), ennþremur »Griplur« í næstsíðasta erindinu í þeim rímum. Þetta eru lagleg nöfn, er stafa frá höfundunum sjálfum, og er auðvitað sjálfsagt að halda þeim. Í hdr. er titillinn stundum eins: »lokrur eru þetta«, smbr. »íj ló«, »hier er íij lokra ríma«, »íij ló^o ri (?)«; í Þrymlum eru eingir titlar, annað en »íj.ri(?)« »íij. . . n (o: m?)s(?) ríma«; í W eru eingir titlar í Griplum; í 146 er titillinn: »Hier byriar Hromundar ríjmur«, í 610 »Hromundar ríjmur« (svo er framvegis »Aunnur Hr. ríma, þridia osfrv., nema aðeins »fiorda ríma«); en þetta nafn er til búið af riturum. — Hvað nú Völsúngs-rímur snortir, er titillinn bls. 43 orðrjettur eftir hdr.; titlar yfir einstöku rímunum eru svo: »onnvr ríma«, »íij. ríma«, »íij. wols^o kíma«, »v. kíma volsung(?)«, »v. ríma vols«; eftir þessum titlum mælti styst og lagbest nefna rímurnar: Völsúngsrímur, eins og líka gert hefur verið.

Um höfundana veit maður ekkert, nema hvað höf. Völs.rímna kallar sig í IV 49 »Vitulus vates«²; þetta hafa menn skilið svo, sem það væri sama sem »Kálfr skáld« á íslensku, og væri það þá sami maðurinn sem Kálfr bróðir Hallsson (um 1400; sjá J.Þork. Digtningin osfrv. bls. 235—7).

Allar eru þessar rímur sjálfsagt ortar um 1400. Að svo stöddu verður ekki sagt nánara um tímann.

Um aðferð mína við útgáfu þessa er það í stystu máli að segja, að jeg hef prentað rímurnar nákvæmlega eftir handritunum með þeim afbrigðum, að jeg hef leiðrjett alt það sem njer fanst ráungt vera og auðsjáanlega afbakað af riturum, en jeg hef ævinlega getið þess neðan máls, hvað í hdr. stendur. Með ”. . .” eru auðkendar afbakanir, sem jeg hef ekki getað leiðrjett. Bragarhátturinn hjálpar oft ágætlega til að leiðrjetta tekstann, eink-

¹) Þar sem Jón Þorkelsson í „Digtningin på Island osfrv.“ segir, að brot af rímunum sje til í 603, 4°, er það ekki rjett. Þar er ekki einn stafur til nú af þeim. — Í aths. er með „J.Þork.“ vísað til nefndrar bókar. ²) Vitulus f. vituli hef jeg af ásettu ráði ekki viljað breyta eða leiðrjetta.

um t. d. annar eins og sá, sem G. II er ort undir; ef þær tvær hendingar í hverju vísuorði öndverðu hefðu ekki verið, hefði eingum dottið í hug, að t. d. Einninn (19. er.) er afbakað úr Errinn, eða margar (sst.) úr miklar eða Harðliga (22. er.) úr Höldum eða gylltr (25. er.) úr geitr osfrv. (Smb. og G. V). Það má telja víst, að það er mart í hár., sem er rángt, þ. e. öðruvíis en skáldin sjálf kváðu, en þó málrjett, og dettur eingum í hug að leiðrjetta það. Hvort jeg hafi hitt alstaðar á hið rjetta, læt jeg lesendur dæma um.

Í annan stað hef jeg ekki farið eftir rjett- (eða ráng-)ritun handrit-anna¹ (nema nedan máls, og þó ekki alveg í afskrift Gísla af W), heldur hef jeg reynt að semja ritháttinn þ. e. orðmyndirnar sem næst eftir því, sem ælla má, að skáldin og samtíðarmenn þeirra hafi talað almennl. Í þessu efni er mest farandi eftir bragreglum og hendíngum, enda hef jeg þá og tekið nákvæmlegu eftir orðmyndunum í öllum öðrum forurímum, sem prentaðar hafa verið. Jeg hygg, að það sjeu aðeins smámunir, sem vafi geti leikið á, en í öllu verulegu er það víst, hvernig rita skal, og skal jeg nú skýra frá því helsta, þvíáð jeg get ekki farið hjer svo nákvæmlega út í það mál, sem æskilegt væri, og liggja þar til ýmsar orsaker.

Raddstafaleingd: jeg hef alstaðar ritað é (ekki je); það er auðsjeð, að raddstafurinn hefur verið lángr, á því, að einmitt þær samstöfur (t. d. þér, mér) yrðu (styttar þ. e.) rángar og eingar aðrar, eða með öðrum orðum: þar sem skáldin gæta þess vandlega, að hafa samstöfu lángra (t. d. fysti liður $\vdash \times$), þar yrði hán stutt (1. liður $\vdash \times$) aðeins þar sem orð með é (je) með einföldum samhljóð á eftir standa. Á einstöku stað sýnist é vera sett móti e, og er það þá annaðhvort ónákvæmar hendíngar, sem stundum hillast, eða — ef til vill — vottur þess, að hinn ýngri framburður var farinn að brydda á sjer, og skáldin svo einstöku sinnum leyft sjer að nota hann, en þó fordast það sem mest. Í þessu sambandi skal þess getið, að samstafan verður oft (stutt þ. e.) röng, þar sem hef stendur í 1. persónu (hef eg); jeg hygg að þar eigi ekki að rita hefi (uppleysíng), heldur hefr (eg), eins og t. d. í V. V 27; r hefur snemma komist inn í 1. pers. frá 2. og 3.; eins á víst eflaust að rita fær eg G. II 14 (smb. gjörir þ. II 4). — Lángrán radastaf hef jeg og ritað firir framan ng og nk (-áng, -íng, -úng, eing) nema öng (ekki aung); leingdín hefur hjer hafist nokkru síðar en í hinum, enda er oftast ritað o í hár. Svo hef jeg og ritað í í tigin, sjá V. II 24. — Hljóðvarp af a rita jeg alstaðar ö (ekki q) og táknast þar með hinn ýngri framburður þess hljóðs á Íslandi.

¹) Ritháttur rímnaskrifaranna gefur rammskakka hugmynd um mál höfundanna, og er því til lítils að prenta þrælrettt eftir hár.

Aðeins í stöku orðum og þó stöku sinnum — og var það leyfi — sögðu skáldin a: hand L. I 4, hafn G. VI 5, hall V. III 32, rand V. III 19, VI 25, skamm G. IV 40. Hið yngra hljóðvarp af á á eftir v hef jeg alstaður ritað (ó), nema á stöku stað þar sem hendingar heimtudu á (Váli G. II 53, en Vóla — í hend. — V 14, kván V. I 53, tvá L. I 10 — í hdr. tuo —, svá Þ. III 9, V. I 37, en svó G. V 47, vár Þ. III 18, — en t. d. vóðir G. II 10, vórir V. I 11 osfrv.). Í þóðligr hef jeg ætíð ritað au, enda er og oflast ritað svo í hdr., og þar að auk er það allforn framburður við hliðina á ó. Mismunandi hljóð eru — eins og enn þannu dag í dag — höfð í orðinu nótt (nótt: prótt L. II 22, nátt: brátt L. II 7); hef jeg þar halíð rithætti hdr. Sama er að segja um tvímýndir sem vér: vær, þar hef jeg fylgt hdr. Þar sem hending heimtar óvanalega raddstafi á einstöku stað hef jeg ritað svo, t. d. otta á móti hrotta G. II 58 (en átta V. I 14), vén á móti knén V. II 35 (en vænt IV 12), kúng- á móti úng- G. II 27; *alt slíkt er skáldaleyfi*¹; er þó styðst við framburð einstakra manna eða sveita. Þar til heyrir og orðmyndin sun G. V 38, en ekki hun (sst.); það var almennur framburður, þó hefði átt að rita hún Þ. III 19 (prentvilla er hún G. IV 28). Tvau — en ekki tvö, þótt svo sje ritað í hdr. — er hið eina rjetta, smbr. L. I 13. Í endígunni-ligr hef jeg ætíð ritað i (smbr. G. VI 12, V. I 52), nema á stöku stað, þar sem hending heimtar e (L. II 18, smbr. II 13); ef annars kemur firir e, er það prentvilla. Í fornafninu hverr (stofninum hver-) er eflaust eitt rjett að rita e (ekki ö), smbr. Þ. III 11, G. II 43, III 6 osfrv.

Að því er samhljóða snertir, skal fyst um tillíkingar talað. Í rimum þessum er r orðið að l og s á undan l og s; á því að rita kall, jall, valla, gjölla (smbr. L. I 26, G. II 45, V. I 50, III 29, IV 44, VI 1), þuss, foss, besserkr (G. II 49), enda þótt hinar eldri myndir komi — ör-sjaldan — firir (fors V. I 2, ef hjer á ekki að lesa Boss: foss, og ef fors er ekki hvorugkenda orðið, sem valla mun þó vera). — Þar næst eru úrfellíngar stafa, og þá þriðja stafs einkum á undan tveimur samhljóðum (fyst — ekki fyrst — G. I 67; syskin osfrv.) og þá líka t (í z = ts): veisla, list (: vist L. II 27; meidslin L. I 20 ætti því að vera meislin og byggða L. I 5 bygða) osfrv.¹ — Styttlíng eða úrfellíng samhljóðs á sjer stað í enda orðs (rr gert að r, ss að s) á eftir löngum samhljóð (Týr: snýr L. I 12, smbr. snýr: dýr L. I 29, Týr: dýr L. III 30, þór: stór L. IV 9, stór: fór Þ. I 11 osfrv.); undantekning er fúss: húss G. III 10, ef hjer á

¹) h er slept á undan r (Rómund G. II 56) og l (lær G. V 13), en slíkt er leyfi.

ekki að lesa fús: hús (eignarfall); í líkum tilfellum (t. d. nn: n) er hdr. fylgt (þjón L. I 7, svein L. III 19; dæl þ. I 20 heimtar hending). Eins er ritað eitt r í orðum sem nærri (G. III 31, VI 51). — Á eftir stuttum raddstaf er þar á móti rjett að rita tvöfaldan samhljóð (burr: kurr þ. III 12, styrr: kyrr G. IV 49, örr: knörr V. IV 49, enda benda bragreglur víða á það, svo að ótvírætt er); undantekning er þó snar L. I 9, ef hjer er ekki ónákvæm hending. — -r er í hdr. oft fellt úr í orðum, sem enda á -íng, -úng, -mundr, og hef jeg haldið rithætti hdr. á hverjum stað í þessum orðum. — Tvöfalt m hef jeg ritað í framm (smbr. þ. I 20); undantekn. er fram G. I 9; sama ætti líklega að gera við um; þó hef eg aðeins einu sinni ritað umm, þar sem bragur heimtar (G. I 40); þó er umm hjer atviksorð með áherslu (en ekki forsetning). — Innskots-r í beygingum (fylkir — þolfall, þáguf. —, fylkirs osfrv.) hef jeg haldið, þar sem svo er í hdr.; annars standa venjulegar myndir. — Í hdr. er ætíð ritað Rerr- í Völs., en það er rángt. — Linun samhljóða: k, t er alstaðar höfð, þótt öðruvíis sje ritað í hdr., nema þar sem hending heimtar (að, það — L. I 17, II 38, G. III 51, IV 42, V 12, náð G. II 28, V. II 10, mjög V. I 16, — -id greinirinn —; undantekning — fornmyndin höfð á stöku stað: þat G. IV 19).

Að lyktum skal stuttlega talað um meðferð einstöku orðmynda og um stöku orð. Í hdr. er ritað Tyrkvir V. I 11, þar til svarar Tyrkum V. I 41 (astur á móti stendur Tyrkja V. I 19), smbr. líkum V. I 32; snildi (ef mildi er ekki hið rjetta V. II 14) álít jeg koma af snild (smbr. nipti f. nipt osfrv.); vintur (= vetr) hef jeg haldið, þar sem það er í hdr.; bróður nefnif. V. V 19 tel jeg eigi villu, smbr. móður L. III 38; fleygir G. II 25 og mærr G. V 25 á eflaust að vera fleirtala og er víst heldur ekki villa; lér (f. lé, nú ljár) er nýmyndun (G. V 18). Greinirinn er í hdr. ýmist ritað en eða hinn; jeg hef alstaðar haldið þessum myndum óbreyttum. en þar sem greininum er skeytt aftan við, er ætíð ritað -in-, þótt í hdr. sje stundum -en-. óra = vora V. IV 8 er sjaldsken mynd í þessum rínum, enda er orðið tilgáta mín, sem styðst við, að örva fundir er ljeleg kenning og á valla við. Í hdr. stendur jöfnum höndum eingi og einginn; þessum tvímyndum hef jeg haldið, þótt næst sje að halda, að skúldin hafi aðeins haft eingi, því að sú mynd kemur ein fyrir í hendingum; báði L. IV 11 er svo í hdr. — Jeg hef alstaðar ritað þótt-, þætt-, sótt- sætt- (af þikkja- — aldrei þikja — og sækja), þótt þókt- og sókt- sýnist hafa verið haft, sjá G. II 60, enda er og svo stundum ritað, t. d. soktu L. I 3, og væri vel athuganda, hvort svo ætti ekki yfir höfuð að rita; þurt (f. þurft) stendur í hendingum G. III 19. — Forsetn. afyrir er oftast skammstöfuð í hdr. og því erfitt

VIII

að sjá, hvernig skáldin hafa haft það orð; þó sýnist svo, sem stysta myndin fyr sje höfð sem í fornu máli sem aðalleg forsetning, en fyrir (sem hjer er ritað, eða fyrir) sem atviksorð, — og hefur þeirri reglu verið fylgt hjer. (Þ. II 5: á líklega að lesa: stendur honum fyr). Líkt er með und og undir, nema hvað rithátturinn er skýrari í hdr.; hjer er gerður sami munur og ritað und, þótt undir standi í hdr., þar sem orðið er forsetning. — Þess skal að síðustu getið, að ritað er í hendíngum t. d. lans, þótt ella sje ritað lands og þviumlíkt, sðmuleiðis -ur f. -r, þar sem bragarháttur krefur þess. — »Hrðngviðs« nafnið er ritað margvíslega: hronguidr (hrau-) G. I 31, 58, hranguidr G. I 32 (hro- í 156), 34 (sðmuleiðis), 43, 46, 55, hrungadz G. I 54, II 12, hrangid G. IV 50, 54, en hrangad- í G. I 41, 49, 60, 62, II 8, 10, 17, og það er eflaust þessi mynd, sem skáldið hefur þekt og notað (sjá einkum G. II 8).

Einstöku orð, sem annars koma ekki fyrir í ísl., eru: gessinn (af gassi) L. II 34, fleyðrar (af fleyðr, kvennkyns io-stofn; bjálki í húsi) L. II 23; kexar G. I 22 (óvirðulegt orð) af kexi, eflaust sama sem kakse á norsku (stórbóndi, en haft stundum í skopi). fexti G. IV 43 þekki jeg ekki, ef festi er ekki hjer upphaflegt og hendíngar ónákvæmar. Loks má telja ljóna (= leyna) V. V 22, L. IV 11.

Á stöku stöðum eru hendíngar ónákvæmar (L. II 17, 27, 28, G. I 45, III 39, VI 48 — herr: hér, smbr. að framan), og á örfáum stöðum sama orð haft í 2 hendíngum (L. IV 15, V. III 25), og kann vera, að slíkt staft ekki frá skáldunum sjálfum. — sm og sp, st og sl er rímað hvað við annað L. III 7, V. I 4. — Niu og búinn er ˘ ˘ en ekki ˘ ˘ Þ. I 25, L. III 3. Annars er lítið við bragarhátt að athuga auk þess sem áður var sagt. Stutt samstafa f. lánga (˘ × f. ˘ ×) finnst örsjaldan, t. d. L. II 7, 18 (les: yðvar), 20 (les: hvað er eg?), III 5, smbr. Þ. I 25; III 22; G. I 34, IV 6, V 22, 41 (les: fal hun?).

Að svo mæltu bið jeg afsökunar á því, að jeg hef ekki getað haft þenna formála ríkulegar úti látinn, um leið og jeg þakka deild hins íslenska Bókmentafjelags í Höfn fyrir að hafa keypt kræk þetta, eins og það er prentað.

Khöfn, í tvímánuði 1896.

Finnur Jónsson.

LOKRUR.

AM 604 g, 4°.

I.

- 1 Mér hefr vænust lauka lind
lukta sorg í Huldar¹ vind;
á meðan eg "uakta"² heitin forn,
heyri³ en mæla menja Norn.
- 2 Óðinn réð fyr Ása þjóð,
öllum veitti Stúma hljóð,
þeingill gaf sá þegnum sigr,
þeim er báru að hildi vigr.
- 3 Fjölnis þótti ferðin sterk,
furðu-gjörn við hreystiverk,
alla list bar þór af þeim,
þeingil hvern er sóttu heim.
- 4 Allir hræddust Yggjar nið,
orku neytti hann jafnan við,
þöglir⁴ flýðu þussar land,
þegar hann tók sér Mjöllni í hand.
- 5 Loki var nefndur þundar þræll,
þróttarlaus en ekki dæll;
hvar sem Björn⁵ til byggða fór,
brá hann sér æ við brögðin stór.
- 6 Þór nam fréttu Nálar nið:
»nú mun þurfa bragða við;
niðskan vilda eg nafna þinn
næsta hitta, kompán minn!

- 7 Útgörðum frá eg að auðling ræðr
— eingi vissi hans föðr né mæðr —,
Fjölnis þjón skal fara með mér,
flesta kantu leika þér«.
- 8 Loka var ekki létt um svör:
»lítt hentar mér þessi för;
hefr þú frétt, að hann er tröll,
hræðast næri flögðin öll«.
- 9 Yggjar svaraði arfi snar:
»ef þú kemr í nokkurt skar,
þá skal eg, bikkjan⁶, bjarga þér —
bú þig skjótt og far með mér«.
- 10, Þór bjó heiman þeira ferð,
þurfti hvórki skjöld né sverð,
hamarinn tók og hafra tvá,
hvergi mátti slíkan fá.
- 11 Fyrðar sóttu lánga leið,
Loki á göngu, en þórir reið;
Lóður kveðst að lyktum sjá
lítið hús og garða smá.
- 12 Þór að garði þessum snýr,
þar stóð úti fleina Týr,
kall er blíðr, en kelling glíð —
»kostr er yðr að piggjia löð«.

¹) havidar hdr. ²) svo hdr.; rángt fyrir hermi? Ifir t eru 3 smástrík og benda til þess, að skrifarinn hefur viljað leiðrjetta sig. ³) beyti hdr. ⁴) þauglar hdr.
⁵) bior hdr. ⁶) byckian hdr.

13. Börn hefr átt sér bóndinn tvau,
bríðba¹ væn eru syskin þau,
þjálf² nefni eg þætu³ bjóð,
þussa kyns er Röskva fljóð.
14. Þjálf⁴ gekk og þór í sal,
þríflegt tóku rekkar tal,
heidarlaus drap höðnu bræðr
Hænis vin⁵, og kyndu glæðr.
15. Þegar að framm bar fæðslu skauð,
fólki þór til veislu bauð;
öflugum var þá eigi leitt
Ullar mág⁶ að snæða feitt.
16. Gestir átu geitar jóð,
gleyptu bæði hold og blóð.
Þjálf⁷ gjörði að ljósta legg,
lysta gjörir til mergjar segg.
17. Geymir ekki þór um það,
þakti⁸ bein⁹ í öðrum stað,
— Baldurs frændi breytti svá —,
breiddi síðan⁷ stökurnar á.
18. Þegar hið dýra Döllings⁸ sprund
dróst í burtu af⁹ stjörnu grund,
kappar stóðu í klæði¹⁰ sín,
— komin er þessi fregn til mín.
19. Menju¹¹ dólgr enn mátki¹² þreif
Mjöllnir sér í öglis kleif,
vígir beinin barma kiðs;
brá því harri opt til liðs.
20. Bukkar gjörðu að bænum þeim,
báðir lifa þeir¹³ aptr í heim;
illa bar sinn eptra fót
annar hafr við meiðslin ljót.

21. Þór varð ei við þetta frýnn,
þúngar lét hann síga brýnn;
garprinn réð með gildan krapt
greipum¹⁴ þrifa Mjöllnirs skapt.
22. Sjórnir hvesti Sifjar verr
— svó geingr opt ef illa ferr —,
herðir gekk úr hverjum lið,
hvítma tóku hnúarnir við.
23. Klókur talaði kall við þór
— kneypiliga¹⁵ með orðum fór —:
»svó vil eg heill að eg sættir býð
sjálfum þér fyr heimalyð«.
24. Sauðúngs ansar sifjar-blóð,
— síðan týndi öllum móð —
»þjálf⁴ vil eg að þjóni oss
þrýstiligr og seima Hnoss«.
25. Kall var eigi í svörunum seinn,
segir að þór skuli ráða einn;
röskur fylgdi bauga Baldr
Bölverks syni¹⁶ um allan aldr.
26. Eyddist þann veg ýta spjall,
Ása vörðr er sáttir og kall.
Þjálf⁴ bjóst og þríflegt sprund
þessu næst með Yggjar kund.
27. Rymr fór burt¹⁷ með rekka sín
— rausa eg þann veg Yggjar vín —
eptir lagði kjappa¹⁸ kyn
Kjalars niðr hjá brodda hlyn.
28. Ýtar geingu alt til nætr,
ekki feingu höldar sætr;
dagrinn leið en Döllings¹⁹ mæð
dóttur²⁰ Ónars²⁰ myrkríð fær.

¹) bríðdu hdr. ²) þjálf hdr. ³) þætu hdr. með leiðrjettingarmerkjum ístr ær.
⁴) uin hdr. ⁵) maug hdr. ⁶) þagt i beine hdr. ⁷) síð hdr. ⁸) döglings hdr. ⁹) átt
hdr. ¹⁰) karde hdr. ¹¹) Menia hdr. ¹²) makte hdr. ¹³) þeir v. hdr. ¹⁴) i greipum
hdr. ¹⁵) kneypiliga hdr. ¹⁶) sonr hdr. ¹⁷) burt v. hdr. ¹⁸) klappta hdr. ¹⁹) dörlings
hdr. ²⁰) dotter Ottars (idrit) hdr.

29 Skatnar fundu í skógi sal,
skreyttur víða nöðru dal;
hagligt list þeim hurða dýr;
Hlóru¹ fóstri í skálann snýr.
30 Ræfr er sterkt á ranni því,
rekkar geingu skálann í,

býsna-hár og breiðar dyrr —
bragnar litu ei slíkan fyrr.
31 Nýtar tóku þar náð og svefn
nöðru lands og hringa Gefn.
*Hér skal dverga dauða-lausn
detta niðr og orða þausn.*

II.

1 *Enn skal leysa lægis hún²
Lítar í öðru sinni;
mér er ei³ hægt um tryggðar tún
að telja Ása minni.*
2 Þar vil eg reisa Fundings far,
fleygir Draupnis sveita
Skeljúngs þeim⁴ í skála var
með skatna sína teita.
3 Þegar að fyrðar festa blund,
framir í visku höllu,⁵
sá kom vindr á víða grund
að⁶ veifði í⁷ ranni öllu⁸.
4 Meiðar⁹ vakna á miðri nátt¹⁰
mens og stóðu í klæði,
skálinn allr og skógrinn þrátt¹¹
skalf sem léki¹² á þræði.
5 Fyrða lið var fári meitt,
fyllt af sútar iðju,
höldar¹³ borgar¹⁴-hreyysi eitt
hitta í ranni miðju.
6 Loki var hvergi af hræðslu kyrr,
hann hljóp þar inn með þjálfá;
Eindriði settist sjálfr í dyrr,
sveit tók öll að skjálfa.

7 Dreingir svófu um dökkva nátt,
dagr tók mjög að sigra;
fólkið¹⁴ bjóst til ferðar brátt¹⁵
og fýsir¹⁶ harðra vigra.
8 Skessu dólgr¹⁷ frá skála veik
skamt með sína granna,
leit hann þá hvar að lá við eik
lofðung¹⁸ hamra ranna.
9 Firna-ljótr og að fæstu vel
er flassi þessi skaptur,
býsna-digr og blár sem hel,
berr það einginn aptur.
10 Bjargi líkt var Bauga nef
bjúgt sem hornið hrúta,
furðu-lángt¹⁹ bar fúlan þef
úr²⁰ fylki²⁰ hellis-skúta.
11 Augu hans²¹ sem hallar tveir,
höku bar mjóva og lánga,
munninn sögðu mestan þeir,
mjög tók út á vanga.
12 Allir negl sem arnar klær
á Irpu fáka sveltí,
sköguðu úr höfði tennur tvær
tröls sem í villigelti.

¹) hlotu *hðr.* ²) hlun *hðr.* ³) eigi *hðr.* ⁴) seim *hðr.* ⁵) hollum *hðr.* ⁶) og *hðr.* ⁷) í falli *burt?* ⁸) ollum *hðr.* ⁹) Meider *hðr.* ¹⁰) nott *hðr.* ¹¹) þaut *hðr.* ¹²) leike *hðr.* ¹³) hierser burgar *hðr.* ¹⁴) fokit *hðr.* ¹⁵) huatt *hðr.* ¹⁶) les fleygir? ¹⁷) minr *hðr.* ¹⁸) lofungr *hðr.* ¹⁹) langann *hðr.* ²⁰) er fyke í *hðr.* ²¹) hans eru *hðr.*

- 13 Allr var hann um beinin berr
og blár sem hrauns-á renni,
höldum leist hann hræðilegr¹
heldr en segja nenni.
- 14 Digran hafði Stúmir staf,
stöng fekk valla hæri,
Hveðrúngs arfinn hraut og svaf,
hristist jörðin næri.
- 15 Veðrið² stóð svó eikum í
Áms af góma-ranni,
skynjar þór að skáli af því
skalf og Yggjar svanni.
- 16 Tír bar þór af tröllum opt,
tók hann Mjöllnir höndu³,
hann greipsinn hamar með grimd á lopt,
Glám⁴ vill svipta öndu.
- 17 Flagðið á við flærðir skylt,
Flekkur⁵ tapaði blundi,
Vígnis fóstra⁶ verður bilt
að vega að bjarga lundi.
- 18 Upp réð setjast leiðilegr,
lagliga kvaddi hann dreingi:
»eflist heiðr og yðar vegr⁷
Ásgarðs manna leingi«.
- 19 Þundar arfi þagði eið viðr,
þór nam slíks að fréttu:
»höldum skýr þú, Haffa niðr!
heiti þitt af létta«.
- 20 »Skrímnir kalla skatnar mig,
skildu hvað eg inni;
hvert til landa lystir þig
að leita, Ása sinni⁸!«.
- 21 »Þess skal eg sækja fylkirs fund,
er fyrr vann sigr til dáða,
- fyr Útgörðum með ítra lund
auðling átti¹⁰ að ráða«.
- 22 »Hölda get eg að hindri þrótt
að heyja leik við tiggja —
meiðar gjörðu máls¹¹ í nótt
í mínum hanska að liggja.
- 23 Þar sem fyrðar fundu í njól
fleyðrar hjört af skála,
þar hefr gjört með greiparskjól
gildan þumlúng Hála.
- 24 Skortir eigi að skjöldúng prís,
skýrum¹² fæði varga,
grettis ból og greipar ís,
gumna stóra og marga.
- 25 Ekki berr þú afl við þeim,
eyðir dýnu linna,
betra er þér að halda heim
heldr en kóng að finna.
- 26 Boga mun verða skelfi¹³ skamt
skötnum þeim til klækja;
þó skulum "beigla" báðir samt
buðlúng heim að sækja«.
- 27 Þessu játa¹⁴ þór nú list,
það er í Göndlar¹⁵ minni,
alla bindur fýta vist
Aurnir slétt að sinni.
- 28 Skrímnir sagði skötnum leið,
skóg var mest að gánga;
flestir hræddust hamra meið
hreytendr¹⁶ öglings landa.
- 29 Íði gekk svó aldri seint
örva þings fyr reiði,
— eigi horfði Aurnir beint —
undan bar hann á skeiði.

¹) Rángt? ²) Wedur *hðr.* ³) hondum *hðr.* ⁴) glom *hðr.* ⁵) les Fleggur?
⁶) fostri *hðr.* ⁷) uegr ok yðar heidr *hðr.* ⁸) r. *hðr.* ⁹) míne *hðr.* ¹⁰) sette *hðr.*
¹¹) mals *hðr.* (*J. Þork.*) ¹²) skyra *hðr.* ¹³) les skelfir? ¹⁴) iatte *hðr.* ¹⁵) gonlar
hðr. ¹⁶) heitande *hðr.*

- 30 þegar að hvarf af hjálmi¹ dvergs
hlýrnis² glóð af fjöllum,
þá tók ræsir ranna bergs
rekkum náttstað öllum.
- 31 Skrímnir³ tekr⁴ svó skjótt til orðs,
— skauð vill náðir þiggja —
»nú mega gumnar gá til⁵ borðs,
geing eg meðan að liggja«.
- 32 Þeira vist nam þrifa geyst
þundar arfi enn sterki,
öngvan hnút gat Atli leyst,
Ás var linr í verki.
- 33 Ekki fekk um aptan mál
Ása vörðr að snæða.
Skrímnis bönd eru skörp sem stál,
skaust honum af því fæða.
- 34 Þá varð Eindriði ógnar-styggr,
öldin misti kæti,
gessinn hraut svó gljúfra Yggr,
að gall í hverju stræti.
- 35 Mjöllnir setti þór í því
þúngan ljótum Bauga,
höggið kom það hausinn í,
hamarinn sökk að auga.
- 36 Vaknar þrymr við þenna leik,
þjóðar spurði hann stefni:
»hvórt mun brum eða barið af eik
bregða vórum svefni?»
- 37 Lauf það gjörði lítinn dett
létt⁶ á heila þýfi.
Hvórt er Fjölnis fólkið mett?
flagða spurði hann skýfi.
- 38 Sauðungs arfinn sannar það:
»sveit hefr snætt með þryði —
- Aurnir, soðu í annan⁷ stað
en eg með mína lýði«.
- 39 Fljótt rann svefn á Syrpu ver,
sveit tók öll að skjálfa,
hamri laust á heila ker
hraun⁸-þveings eisu Bjálfa.
- 40 Herða nam þá höggið sitt
Herjans burr við vanga,
hamarinn sökk á hlýrað mitt,
haus varð sundr að gánga.
- 41 Vaknar Ámr í annað sinn,
ygldr og strauk um skalla —
»mundi af eikum mér á kinn
mylsnan nokkur falla?»
- 42 Þá var komið að dýrum dag,
dökk hvarf nótt af fjöllum;
þjassa gefr hann þriðja slag,
það var mest af öllum.
- 43 Hlóriði sparði ekki af
lōja geigr að vinna,
hamarinn sökk og hendr á kaf
og huldi skaptið stinna.
- 44 Hraunir spurði og hreyfði sig,
hvað þá væri í leikum —
»hvórt munu fuglar fella á mig
fagra laufið af eikum?»
- 45 Skýran⁹ sér⁹ hann skýja eld
skína fljótt á gerðar —
»þér munuð gista að grams í kveld,
gjörist¹⁰ oss mál til ferðar.
- 46 Þér skuluð láta lágt um yðr
Loka¹¹ í vænni höllu,
ella fá þér sneypu og snyðr,
snyrtimenn, með öllu.

¹) hielen (fo?) *hðr.* ²) hyrnnis *hðr.* (*J. Þork.*) ³) Skrymnir *hðr.* ⁴) talar *hðr.*
⁵) v. í *hðr.* ⁶) lézt *hðr.* ⁷) annat *hðr.* ⁸) hrvm *hðr.* ⁹) skyrum segir *hðr.*
¹⁰) geríst *hðr.* ¹¹) ok loka *hðr.*

- 47 Nú mun eg hverfa norðr¹ á leið,
nóg berr yðr til sorgar;
skilst eg hér við skjalda meið,
skamt er nú til borgaræ.
48 Skrímnir hvarf á skóg í braut;
skamt var þess að biða,
- mætir² sáu, er mörkina þraut,
mikla borg og friða.
49 Glósað var fyr gullaðs³ Hlin
Gauts hið þriðja⁴ minni;
hér mun falla Fjölnis vín,
það fæst eigi leingr að sinni.

III.⁵

- 1 Semja mun eg nú sverði⁶ máls⁶
Suðra⁷ knörr⁷ enn þriðja;
mig réð garða grundar áls
Gerður⁸ slíks að biðja.
2 Nú hef eg gjörva Grímnis skeið
góms í lágu nausti.
Fyrrum sótti fast á leið
fylkis sonrinn hrausti.
3 Bölverks arfinn búinn slægð
borg fann halla dýra,
þar mun Loki með list og frægð
löndum eiga að stýra.
4 Sáú þeir garða og grindhlið stór
greipt með lásum sterkum;
þá var leiðin lukt fyr þór,
lokið er snildar-verkum.
5 Svó var búið um borgar-hlið,
bilt varð at að gánga;
úti hneptist Atla lið,
ekki bar til fanga.
6 Grindin hver var greipt við stál,
gefast mun þeim til klækja;
Birni þótti meir en mál
milding heim að sækja.
7 Svó var grindin geysistinn,
gjörir þeim ekki að knýja,
- smugu þeir milli spalanna inn,
spekt tók þeira að flýja.
8 Þeir sá standa stóra⁹ höll
styrkta grundar beinum,
sú var skipuð af skötum öll
og skreytt með dýrum steinum.
9 Þegnar stigu í þenna sal,
þór gekk fyst af öllum;
fylkis sá hann þar fyrða val,
fólk var mart á pöllum.
10 Buðlúng¹⁰ sá hann í bríma þeim
bustar sitja ríkan;
þess fór Atli hvergi um heim,
að hilmi fyndi¹¹ slíkan.
11 Kappinn gekk fyr kónginn hvatt
og kvaddi síðan tiggja;
buðlúng tók þá brögnum glatt
og býðr þeim sæti að þiggja.
12 »Hvaðan kom lýðr um land til mín?»
Loki nam slíks að fréttu.
Ásar skýrðu óðul sín
örva þund af létta.
13 Kóngur spurði kempur enn,
kænn við geirinn snarpa,
hvórt þeir væri menta-menn
mestir allra garpa.

1) ^o nur hdr. 2) þar næst hdr. 3) geira hdr. 4) þessi villa sýmist stafa frá skáldinu sjálfu. 5) hier er iij lokra rima hdr. 6) suerda bals hdr. 7) sudit hnaur hdr. 8) giora nu hdr. 9) storra hdr. 10) Budlund hdr. 11) prydi hdr.

- 14 Auðling¹ frá eg svó orðum veik,
Ásar urðu hljóðir,
»hafi þér nokkurn listar-leik
lángt yfir aðrar² þjóðir?«.
- 15 Svaraði Lóður, en sveit var kát,
sá má fæstu leyna —
»preyta mun eg við þegna át,
ef það vill nokkur reyna«.
- 16 »Þó ertu, skauð, á skemtan beinn«
skjöldung tók að ræða,
»Logi mun heita lítill sveinn,
læt hann við þig snæða«.
- 17 Sauðúngs fóstri svágr og mjór
sagðist vera til reiða;
gilt kom slátr af gömlum þjór
grams í höll svó breiða.
- 18 Þar kom Logi á þetta mót,
þrautar-vinnu átti;
glópar reyndu góma-spjót,
gleypti hvór sem mátti.
- 19 Fikinn gjörðist fylkirs svein,
flest varð upp að gánga,
gleypti hann knífa og gjörvöll bein
og girtist þó til fanga.
- 20 Þegar að snápa snæðing þraut,
stórt bar þeim til víta,
Lóður varð að leita í braut³,
Logi sveinn vill hann bíta.
- 21 Lægra taldi Laufa heggr
Lopt úr þeira starfi —
»vera⁴ mun annar æðri seggr
en Fárbauda arfi«.
- 22 Prettinn lysti plátu meið
að prófa mentir gesta.
- Þjálfí sagðist skjótr á skeið
og skræmast langt yfir flesta.
- 23 »Huga svein verða hlaupin tíð«,
hjörva talar svó reiðir,
»reyna megi þið rás um hrið,
rekkir, ef þig til beiðir«.
- 24 Þjálfí kveðst á þessari stund
þetta búinn að þreyta,
máttu báðir á mildri⁵ grund
»merki fleygir sveita''⁶.
- 25 Viku þeir út af vænni öll
vísis maðr og Þjálfí,
herra þór og hirðin snjöll
hlóðst að skjalda álfi.
- 26 Rykkiliga varð rásin herð,
renna tóku báðir,
Sauðúngs maðr var æinni á ferð,
siga gestnum dáðir⁷.
- 27 Hálfan þóttist hreytir spjóts
hlaupa skeiðvöll þenna,
þar kom Hugi honum til mótis
og hefr þar aptr að reanna⁸.
- 28 Því frá eg ansa öflugan⁹ þór,
— ýtar mega það fregna —
hornin kveðst hann halla stór
hneyfa¹⁰ langt yfir þegna.
- 29 »Dagliga hef eg drykkju¹¹ þreytt«,
dræsir hleypir skíða,
»og svó þjóð af magni meitt
mest um heiminn víða«.
- 30 Þegar að hoskur hringa Týr
hrósa gjörði listum,
þá bar höldr í hurðar¹² dýr
horn á lófa kvistum.

¹) Odlung hdr. ²) adra hdr. ³) burtu hdr. ⁴) verra hdr. ⁵) milldra hdr.
⁶) þetta vísnorð er afbakið; les að merki fóta neyta? ⁷) hjer vantar víst í frá-
sögnina. ⁸) sömuleiðis. ⁹) öflugan hdr. ¹⁰) hneyfa hdr. ¹¹) dryckv hdr. ¹²) hallar hdr.

- 31 Þeingill talar á þenna hátt,
þaktur pelli hreinu:
»það hafa lýðir leikið þrátt
að létta horni í einu«.
- 32 Þegar að¹ berr sér Bölverks niðr
bjór að varra² skála,
kónggrinn sér hann keppist viðr
keyrir bjartra stála.
- 33 Lystir hann að leita í frá
og leit í hornið síðan,
þóttist ekki þverra sjá
þeingils³ drykkinn friðan.
- 34 Nú vill frægur fylkis mögr
freista enn að þyrri,
seinliga varð sólginn lögr
sýnu meir en fyrri.
- 35 Þar kom enn að⁴ erindið þraut
öflugum bauga þorni;
lítið sýndist Laufa Gaut
lægja drykk í horni.
- 36 Djarfíga reyndi drykki þrjá
darra⁵ börr enn sterki,
nú mega seggir síðan sjá
sannliga á því merki.
- 37 Slúnginn talaði sleitu Ás
»slöngvir bjarga lauðri''⁶
»kött minn skaltu, kundur Hás⁷,
kremma upp af hauðri«.
- 38 Það var bragð með göldrum gjört
greitt⁸ við Sauðúngs bróður;
bikkja⁹ leið í bekkjar hjört
buðlúngs, fressa móður.
- 39 Köttinn þreif sá er knepti flögð,
kostr er styrkra handa;
þó var kyrt fyrir kýngibrögð
kóngsins dýr að standa.
- 40 Eindriði¹⁰ sparði ekki hót,
yfrið gjarn til sóma;
þá lét kötttrinn fremri fót
firrast brúði Óma.
- 41 Loki biðr hann ei¹¹ leita viðr
og leiðast aptr í sæti —
»valla gat nú Viðris niðr
valdið kattar fæti«.
- 42 Þeingill talar af þúngum móð,
— þá var glatt í höllu —
»lægging þikkir landsins þjóð
að lemja þig með öllu.
- 43 Verðr þú eigi af verkum stór
hjá vórum görpum ríðum;
mínkast hefr enn mikli þór;
mest er logið af slíkum«.
- 44 Reidugligr var Rymr að sjá
og reygðist upp í sæti.
*Hér hef eg Grímnis góma-lá
greitt¹² úr hyggju stræti.*

IV.

- 1 Enn skal gleðja¹³ greppur¹⁴ ey
Geitis foldar bála,
nú hef eg Gress hið fjórða fley
fundid runnum stála.
- 2 Tveggja arfi treysti á sig,
talar hann þá til ljóða¹⁵:
»hverr er fús til fangs við mig
fæðir Gjálpar¹⁶ stóða¹⁶?«.

¹) v. hðr. ²) uara hðr. ³) við þ. hðr. ⁴) v. hðr. ⁵) dofra hðr. ⁶) visuorðið er afbakð. ⁷) hars hðr. ⁸) v. hðr. ⁹) byckia hðr. ¹⁰) þetta er í hðr. á undan 39. ¹¹) v. hðr. ¹²) gleitt hðr. ¹³) gleid⁸ hðr. ¹⁴) grímnis hðr. ¹⁵) flíoda hðr. ¹⁶) gíalfra stod hðr.

- 3 »Móður hef eg« kvað mýgir »átt«
mundar hvíttra svella
»nú er hun meidd í meinum¹ þrátt;
man eg hun kunni að fella«.
- 4 Þegar að fréttu² fylkirs grein
frægar kóngsins þjóðir,
þá kom grimm í gáttar³ hrein
Gauta⁴ klúngurs móðir.
- 5 Köppum sýndist kelling stór,
komin þó sýnt⁵ í elli,
rýgur tók og réð á þór,
Rymr varð laus á velli.
- 6 Bólgin var hun og blánuð öll,
bognuð sýnt í lendum,
gómaspjót á grýtiþöll
glíkust broddi strendum.
- 7 Ekki hafði hann orku við,
allr er þór á reiki,
hrökti⁶ gríður⁶ hilmis nið,
hörd var næsta í leiki.
- 8 Stíga grund var stirð sem tré,
stóð fyr hverju bragði;
Sönnúnug varð að síga kné,
svó er greint af flagði.
- 9 Atli fekk við undrin stór
æsta reiði og stránga,
kelling hvarf, en kappinn þór
kveðst í Ásgarð lánga.
- 10 »Þig⁷ skal⁷ leiða langt frá borg«
Loki tók svó til orða,
»fella þá enu föstu sorg,
er fekk þér galdra skorða.
- 11 Þeingill, segi eg þér fyr mig,
— það þarf ekki að ljóna —
eg hef brögðum beittan⁸ þig
og báði þína þjóna.
- 12 Þá er þú greipt⁹ með grimdum æstr
»geira» nestið þúnga,
gtéss var stinnu stáli læst¹⁰
en sterka¹¹ Skrímnis »lúnga».
- 13 Þá er þú högg með hamri laust
og hugðir oss að bella,
bjarg varð fyrir og búið með traust;
bani minn var það ella.
- 14 Því skal lýsa, að Loptur fyrr
lék í kóngsins ranni,
geysileingi bar glóandi hyrr¹²
gráð af yðrum manni.¹³
- 15 Þér kom horn af hófi fyllt
halla¹⁴ stórt að munni;
það hafa stríðir straumar fyllt,
stikill¹⁵ var léttr í unni.
- 16 Þá er þú bjór í barka höll,
búinn lést þér að renna,
það munu síðan sjófar föll
sverða brjótar kenna.
- 17 Þar sem kötttrinn,¹⁶ kesju¹⁶ brjótr,
kom fyr hessi¹⁷ snjallan,
það var Miðgarðs linni ljótr,
er liggr um heiminn allan.
- 18 Þussa kvón var þeygi¹⁸ fögr,
þá er hun beit og reytti,
það var elli, Yggjar¹⁹ mögr,
er orku við þig þreytti.
- 19 Nú hef eg sagðar þrautir þér,
þeim er ekki að halla;
það er nú skýrt, að skiljumst vér
— skrattinn taki yör alla«.

¹) meiu hdr. ²) fretti hdr. ³) kattar hdr. ⁴) galdra hdr. ⁵) stynt hdr.
⁶) hrocttiz gridr um hdr. ⁷) þu skalt hdr. ⁸) bættan hdr. ⁹) greipt hdr. ¹⁰) læstr hdr.
¹¹) sterke hdr. ¹²) byr hdr. ¹³) hjer vantar víst í. ¹⁴) harilda hdr. ¹⁵) stiller hdr.
¹⁶) kottín, keisív hdr. ¹⁷) havssi hdr. ¹⁸) þeyiv hdr. ¹⁹) yggjar hdr.

20 Lóður hygst það lymsku tröll
ljósta fast með reiði,
þá var gramr og hin háfa höll
horfin skjalda meiði.

21 Ginnings flutteg góma haf
glæsimeidum vella.
*Lokru*r skulu vær leggja af,
leidast munu þær ella.

ÞRYMLUR.

AM 604 g, 4°.

I.

<p>1 og enn frægi Ullr,
er feingu bráðir hrafni;
Loki er sagður lymsku-fullr
en Loptur öðru nafni.</p> <p>2 Fenrisúlfrinn¹ frændi hans,
frægr er hann af Gleipni;
margur hefr það mælt til sanns,
að móðir sé hann að Sleipni.</p> <p>3 Eigi kom það Óðni vel,
að² efðu stóra³ pretta;
dóttir Loka mun heitin⁴ Hel;
harka⁵-börn eru þetta.</p> <p>4 Loki er sagður lángur og mjor,
og lék þó flest með slægðum;
Óðins son var Ásaþór
efldur stórum frægðum.</p> <p>5 Harðan rýðr hann hjalta-kólf
Herjans burr með listum,
hann var átta álna og tólf
upp á höfuð af ristum.</p> <p>6 Eitra dverg er Atli lét⁶,
ágætt færð smíða,
Mjöllnir frá eg að hamarinn hét,
hann bar kappinn víða.</p> | <p>7 Þegar hann gekk með heipt í höll
Herjans burr enn júngí,
meiddist bæði menn og tröll,
er Mjöllnir reið að þúngi⁷.</p> <p>8 Gjarðir á hann, sem greint var mér
gripirnir finnast fleiri,
þegar hann spennir þeim að sér,
þá er hann tröllum meiri.</p> <p>9 Undra-digr er örva þundur,
ekki blíðr í máli,
glófa átti Grímnis kundr,
gjörðir vóru af stáli.</p> <p>10 Glófar vinna görpum mein,
greptir hauka foldu,
hrífr hann með þeim harðan stein,
sem hendur væri í moldu.</p> <p>11 Heimboð veitti halrinn stór
hölda sveit með sigri,
sá hét Þrymr, er þángað fór,
þussa gramrinn digri.</p> <p>12 Brögðin taka að birtast stór,
er bragnar vóru í svefni,
hamarinn Mjöllnir hvarf frá þór;
hér eru brögð í efni.</p> |
|---|--|

¹) ulfen hdr. ²) ok hdr. ³) storra hdr. ⁴) heit hdr. ⁵) valla haska hdr. ⁶) het.
let(!) hdr. ⁷) hjer hefur hdr. visu, sem alla ekki á við: Kappinn frá eg að
Heimdæll hét | hann var borinn með nauðum | heyrði hann alt það hærra lét | en hárið
spremt á sauðum.

- 13 Hvergi fengu hamri náð,
hvar sem ýtar fóru;
eingi hittir jötna láð,
allir þrotnir vóru.
- 14 Upp í fagran Freyju garð
fyst nam þór að gánga,
segir hann hvað að sorgum varð
og sína mæði stránga.
- 15 »Freyja, ljá mér fjaðrham þinn
— fljúga vilda eg láta,
henta aptur hamarinn minn« —
hun tók sárt að gráta.
- 16 »Fjaðrham taktu furðu-brátt
— fljóðið talar hið teita —
ef þú hamarinn hitta mátt;
hverr skal eptir leita?».
- 17 »Loki er jafnan leitum vanr,
leikr hann þrátt um beima,
hann skal fara sem fuglinn svanr
og fljúga í undirheima«.
- 18 Gumnum þótti granda fæst
garpnum bragða-drjúga;
fjaðrham hafði Loptur læst,
Loki tók hátt að fljúga.
- 19 Flýgr hann út yfir Ásagarð
einn veg láð¹ sem geima;
kalli ilt í kryppu varð,
hann kemr í jötna heima.
- 20 Fjölris þjón kom furðu-dæl
framm að landa baugi;
úti stóð fyr Óðins þræl
jötuninn² þrymr á haugi.
- 21 Ljótur talar í lyndi veill —
leiðaði orðum sléttum —
»Lóður kom þú hingað heill,
hvað hefr kall í fréttum?».
- 22 Segir hann alt sem fréttin fór,
fyst tók Loki að inna:
»hamarinn Mjöllnir hvarf frá þór
og hvergi megum hann finna«.
- 23 »Drjúg-mjög eruð³ þar duldri til sanns,
— Dofri talar af galdri —
eg hef fólgið hamarinn hans,
hann mun finnast aldri.
- 24 Nema þér Freyju færið mér,
að fegri⁴ er hverju vífi;
þá mun hamarinn hittast hér —
og hjálp svó þínu lífi.
- 25 Þar mun rammlig ráðagjörð
Rögnis vera í höllu;
nú feta⁵ niðr í jörð
nú er hann geymdr með öllu.
- 26 Æðir heim sá ilsku tær⁶
allur reiði bólgin.
»Hefr þú nokkuð hamarinn hér?
hvar er hann Mjöllnir fólgin?».
- 27 »Hamarinn færi eg hvergi þér
— heyri dróttir þrúðar —
nema þú Freyju færir mér
og fáir mér hana til brúðar«.
- 28 Reiðan gjörði Rögnis kund
rétt í þenna tíma.
þór gekk upp á Freyju fund. —
Falli þann veg ríma.

II.

1 *Höldum færi eg Herjans snekkju, hróðrar barða.*

Fyst kom upp í Freyju garða

Fjölris burr með reiði harða.

¹) logu *hðr.* ²) iotuns *hðr.* ³) eru *hðr.* ⁴) fegra *hðr.* ⁵) fet *hðr.* (*les fóta?*, *rasta?*). ⁶) bier *hðr.*

- 2 Þá nam kallsa¹ þessi orð við þellu veiga:
 »viltu nokkuð jötuninn eiga?
 ýtum gjörir hann kosti seiga«.
- 3 Hann greinir mál, en gullaðs skorðu gjörir svó hljóða:
 »þigg nú málm og menið hið góða«.
 Mælti síðan sprundið rjóða:
- 4 »Fyrr skal eg mér fleygja út í² fagran geima,
 heldr en fara í jötna heima;
 öngvan gjörir eg kost á þeima«.
- 5 Þór nam gánga þrútinn á burt frá þorna Gefni,
 Atla³ trú eg að einum hefni,
 álgur stendr honum fyrir svefni.
- 6 Má nú ekki mildings sonrinn Mjöllni spenna,
 eldar þóttu úr augum brenna,
 ygdist Rymr við leikinn þenna.
- 7 Óðinn lætur efna þing á Ásavöllum,
 rekkar drifu úr Rögnis höllum,
 ræðan tókst með goðunum öllum.
- 8 Heimdæll gaf til hoskligt ráð enn heyrnar-prúði:
 »Þór skal nefna þussa brúði —
 þeim skal veitast kvenna-skrúði⁴«.
- 9 »Búning allan beri⁵ þér upp á beyti⁶ sára,
 þann veg skulum vær þussa dára,
 þór er líki kvenna fára«.
- 10 Ýtar bjuggu⁷ Ásaþór sem eg vil greina,
 settu á bringu breiða steina,
 blóðrautt gull og pellið hreina.
- 11 Ýtar bjuggu Ásaþór með ófnis skíði;
 þessi kallinn kampasíði
 kemr í stað fyr hringa-fríði.
- 12 Heimdæll bjóst og Hænir meður⁸ hoskr í ræðum,
 Loki var klæddur kvinnuklæðum,
 klókur þótti hann næsta í ræðum.
- 13 Óðinn átti frábært far, er flutti beima,
 rann það einn veg rúst og geima,
 með reiða gekk það um löguna heima.

¹) kallze hdr. ²) v. hdr. ³) atle hdr. ⁴) í hdr. er röðin hjer eftir þessi: 10. 12. 13. 11. 9 osfrv., en hún er raung. ⁵) ber hdr. ⁶) beiti hdr. ⁷) byggju hdr. ⁸) með hdr.

- 14 Goðunum fylgja geysimargar¹ geitr og kálfar,
telst þá ekki tröll og álfar,
töframenn og völvur sjálfar.
- 15 Fuglar margir fylgja þeim² fleina rjóðum³,
villidýr af veiðislóðum,
varga sveit með úlfum óðum⁴.
- 16 Þegnar koma í þussagarð, er þundar⁴ heitir
úti stóðu jötna sveitir,
allir vóru furðu-teitir.
- 17 »Því kom ekki Ásaþór með yðr til veislu?
honum mun verða gjöf til greislu;
gjört var slíkt að vórri beislu«.
- 18 Seggrinn talaði sæmdar-gjarn við sína rekka:
»hamarinn veldur hann fær ekki,
heima trú eg hann vili drekka«.
- 19 Þegnum heilsar þussa gramur þrymr í kífi,
Grímnir þótti gaman að lífi,
glotti þegar og hyggr að vífi.
- 20 Flagðavinrinn fífla vill til fjóðs í vagni,
eigi skyldi hann yglast magni,
Æsum kom nú brögð að gagni.
- 21 Kappinn vildi kyssa fjóð enn kynja-skjóti,
rétti hendr enn rammi sóti,
reygðist næsta brúðr í móti.
- 22 Brúsi sagði brögðin ljót á bauga-þreyju⁵:
»Því eru öndótt augu Freyju?
ekki list oss bragð á meyju«.
- 23 Þetta undrast þegna sveit, hvað þrymr réð spjalla,
þá sló þögn á þussa alla. —
Þar mun bragrinn verða falla.

III.

<p>1 Þar skal brátt en þriðja mærd
þegna sveit af afli færð.
Loptur greiddi lýðum svör —
lögum þótti hann slyngr við fúr.</p> | <p>2 »Ekki svaf hun⁶ um átján dægr
— Óðins talaði þrælinn slægr —
svó var hun hingað Freyja fús —
fari nú menn og tjaldið hús«.</p> |
|---|--|

¹) marg hdr. ²) þeim af . . . rofum hdr. ³) nogum hdr. ⁴) rángt? ⁵) svo hdr.
⁶) h hdr.

- 3 Síðan settist brúðr á bekk,
Baugi alt til veislu fekk;
bar hun af flestum brúðum stærð
býsna-digr og allvel hærð.
- 4 Loptur svaf hjá lauka rein,
leist hun¹ vera sem þernan ein;
tröllin frá eg að tóku upp borð,
talaði brúðrin ekki orð.
- 5 Allir skipuðust jötnar tólf
öðru megin við hallar gólf,
hlaupa upp með heimsku á bekk,
hefr sá verr að fyr þeim gekk.
- 6 Þar var Surtur, Haki og Hrymr,
höfðinginn var jötna þrymr,
Sörkvir, Móði, Geitir og Glámr,
Grímnir, Brúsi, Dofri og Ámr.
- 7 Eigi var þeira flokkurinn fríðr;
Fála kom þar inn og Gríðr,
Hlökk og Syrpa, Gjálp og Greip,
geysiligt var þeira sveip.
- 8 Kómu á borðið bryttrog stór,
brúðir sátu upp hjá þór;
jaxlar veittu jötnum lið,
einginn hafði hnífinn við.
- 9 Börðust þeir með býsnum svá,
blóðið dreif um alla þá,
knútum var þar kastað opt,
kómu stundum hnefar á lopt.
- 10 Uxa frá eg að æti brúðr,
ekki var þeira leikrinn prúðr,
lagði hun að sér laxa tólf
og lét þó aldri bein á gólf.
- 11 Undra tók² nú jötna sveit,
át og drykk að brúðar leit,
»fljóð er orðið furðu-gert« —
flagðið talaði þanninn hvert.
- 12 Loptur heyrði ljótan kurr,
»leingi — svaraði Nálar³ burr —
hvað kann verða hverju líkt;
hafi þér skamm er talið um slíkt.
- 13 Fastað hefr hun fjórtán nætr,
Freyja sjálf og halrinn mætr,
drósin hvórki drakk né át;
drjúg-mjög er hun nú orðin kát«.
- 14 »Fáunst vær ei í forsi nú,
furðu-ill er skemtán sú,
— Brúsi talaði bragða-forn —
beri þér inn hið mikla horn«.
- 15 Kom sá inn, er krásar mat,
og kennir þegar, hvar brúðrin sat,
hafði á sér höfuðin þrjú;
hræddir mundu flestir nú.
- 16 Furðu var það hornið hátt,
er Haffi tók við einkar brátt;
byrlara þeim, er Baugi gaf,
brúðrin drakk í einu af.
- 17 Krásar⁴ þegar að kómu til,
kenna réð þær menja Bil;
seggir tóku að segja í senn:
»sáld af mjöðinum drakk hun enn«.
- 18 Kallar þrymr á kappá sín:
»komi þér framm í hellir mín;
mæli þér að móðir vár
meyju færi Gefnar tár«.
- 19 Kelling þessi kemr í höll,
knýtt er hun og bömluð öll,
hafði hun vetr um hundrað þrenn;
hvergi var hun þó bognuð enn.
- 20 »Syrpa eg vil senda þig,
sækja skaltu hamar fyrir mig
niðr í jarðar neðsta part«;
nú mun verða leikið mart.

¹) les hann? ²) taca hðr.(?) ³) nala hðr. ⁴) Krassar hðr.

- 21 Hvergi gátu hamarinn fært
hundrað manns, þó til sé hrært¹;
Keila setti upp kryppu bein,
kelling gat þó borið hann ein.
- 22 Hamarinn kom í höllina stór,
hvórt mun nokkuð gleðjast þór?
mærin þrífur Mjöllnir viðr; —
margir drápu skeggi niðr.
- 23 Sundr í miðju borðin brýtr,
brauð og vín um gólfíð hrytr,
jötnum vesnar heldr í hug,
hjartað þeira er komið á flug.
- 24 Braut hann í sundr í Beslu hrygg,
brúðrin fell þar eigi dygg.
- siðan lemr hann tröllin tólf,
tennur hrjóta um hallar gólf.
- 25 Æsiligr var Ásápór,
upp mun reiddur hamarinn stór.
setti hann niðr á Sauðúngs kinn,
sökk hann þegar í hausinn inn.
- 26 Þústrað hefr hann pilta Rymr,
prettum var leikinn skálkrinn þrymr,
hann fekk högg það hausinn tók,
höfuðið fast með afli skók.
- 27 *Þrymlur heiti þetta spil;
þann veg gekk um hamarinn til;
eignist sá, sem óðar viðr,
ekki skal þeim kasta niðr.*

¹) hrætt *hár*.

GRIPLUR.

AM 610 c, 4°, 146 a, 8° (brot), Wolf. AM 387, 2°.

1.

<p>1 Fyrri þá¹ að¹ eg¹ feingunst¹ viðr
fornar rimur að² telja,
list mér þessi³ leiknar³ síðr
lángar stundir dvelja.</p> <p>2 Orðið hefr mér einka-leitt
Óska bland um tíma,
lokið er því⁴ að⁴ eg nenni neitt
nær til gamans að ríma.</p> <p>3 Opt er kveðið af ýtum þeim,
er unnu⁵ fljóðum björtum,
út í lönd og austr um⁶ heim,
ángist báru í hjörtum.</p> <p>4 Hitti marga harmrinnu beiskr
hér á þessu landi,
þeir⁷ sem drukku dygdugt⁸ meiskr
af dýru⁹ Venris¹⁰ blandi.</p> <p>5 Helgt skáld fyr kringa gátt
helt ei gæmni neinu,
meyjunum¹¹ sendi hann mærdar þátt
á¹² mjúku bréfinu¹³ einu.</p> <p>6 Eigi var Helga um¹⁴ hyggju grunul
hægt fyr vífið bjarta,</p> | <p>kvað hann þá¹⁵ opt um kurteist sprund,
að¹⁶ kránkt¹⁶ bjó honum í hjarta.</p> <p>7 Gunnlaug¹⁷ frá eg að¹⁸ gullas Bil
gjörði¹⁹ sorgir móðar²⁰,
mörgum²¹ kvað hann þó meyjunum til
mansöngs vísur góðar.</p> <p>8 Vessa eg aldri um²² vífa krans
af Venris²³ látum neinum,
færum heldur fyrðum dans
af fróðum sagnagvönum.</p> <p>9 Ólaf nefni eg ítran²⁴ gram,
átti²⁵ að stýra Hörðum,
lofðung helt með landi fram
lægis dýrum vörðum.</p> <p>10 Gnóðar-Ásmundr grams var feðr.
gumna fára²⁶ líki,
sá bauð jafnan sverða veðr,
svipti²⁷ af kóngum ríki.</p> <p>11 Kári byggir knarrar stafn
kóngrs²⁸ og hermenn góðir,
honum var²⁹ fár²⁹ að afli jafn;
Örnólf hét hans bróðir.</p> |
|--|--|

¹) fra eg feingust 146. ²) v. 146. ³) þetta leikna 146; les ljóða? ⁴) það 146.
⁵) 146; vna 610. ⁶) 146; i 610. ⁷) þa 146. ⁸) dyrglegt 146. ⁹) dyggva 146.
¹⁰) 146; veneris 610. ¹¹) meyi 146. ¹²) 146; af 610. ¹³) 146; brefe 610. ¹⁴) 146;
i 610. ¹⁵) 146; v. 610. ¹⁶) er kallt 146. ¹⁷) -laugr 146. ¹⁸) 146; fri 610. ¹⁹) 146;
giördu 610. ²⁰) nogar 146. ²¹) margar 146. ²²) 146; v. 610. ²³) veneris bróði.
²⁴) vngan 146. ²⁵) er atte 610. ²⁶) 146; færra 610. ²⁷) 146; og sette 610. ²⁸) kizern
146. ²⁹) voru faer 610; var einginn 146.

- 12 Rjóða¹ þeir með ræsir brand²,
refsa³ vóndum mönnum,
fekk sá eingi af fyrðum grand,
er fór með kaupskap sönnnum.
- 13 Fylkir⁴ sína⁴ fyrða⁴ gleðr
fríðum⁵ Draupnis⁵ sveita,
sá var bóndi brögnum meðr,
burgeis⁶ mátti heita.
- 14 Sá hét Gripr er gjörði kif,
gjarn við stál að skarta,
dreingrinn átti dygðugt víf,
dóttur Hróks ens svarta.
- 15 Átti Gripr og Gunnlöð sjá
— gjörast af⁷ visur klókar —
arfa sex og aðra þrjá
allir kallast Hrókar.
- 16 Grips son frá eg að Hrómund hét,
hann var ellstur bræðra,
hreysti aldri hjartað lét,
hvergi fanst hans⁸ æðra.
- 17 Hrólf skal nefna Högna og Gaut,
Háka og Þröst enn sétta,
Ángantýr og⁹ Helgi hlaut
hendr í stríð að rétta.
- 18 Logi var yngstur¹⁰ lítill sveinn,
er listug hjónin gátu.
Hrómund stóð í herför einn,
en¹¹ heima aðrir sátu.
- 19 Óttast hvórki sviða né sár
seggr í randa¹² flaugum,
breiðr um¹³ herðar¹⁴, þjartr á hár,
blíðr og snarr í augum.
- 20 Flyði¹⁵ hann¹⁵ aldri¹⁵ fylking úr,
flein í skjöldu keyrði,
en í dreingskap dyggir og trúr,
sem dugandi manni heyrði.
- 21 Illsku-þjóð með aðli drap,
aldri¹⁶ hræddr í þínum¹⁷;
hafði¹⁸ hann⁷ allan hetjuskap
af Hróki frænda sínum.
- 22 Vóru með kóngi kexar¹⁹ tveir,
er kunnu galdra marga,
Bíldr og Vóli, bræður þeir²⁰,
báða kalla eg arga.
- 23 Vísir þiggr af Vóla ráð,
var það ófyrsynju;
kvis hefr²¹ hann²¹ fyr kurt og dád,
en²² klæðist²³ aldri brynju.
- 24 Verra²⁴ mann²⁴ í vópna skak
valla trú eg að fyndi,
undirföruhl og illr á bak,
öngum²⁵ trúr í lyndi.
- 25 Heldu²⁶ nú fyr Nóreg austr²⁷
niðfúngs menn²⁸ á ferjum,
loðfúngs herr á lægir traustr
legst²⁹ að Elfarskerjum.
- 26 Virðar³⁰ unnu víða³⁰ greitt
víg á bauga³¹-meiðum;
[lágu nú við annes³² eitt
Ólafs menn á skeiðum.
- 27 Þið skuluð ganga þvert yfir ey,
þeingill talar við Kára,
»vita ef hittíð víkings fley
og³³ vaxi kífð sára«.

¹⁾ Eftir 24 í 146. ²⁾ grand 146. ³⁾ og r. 610. ⁴⁾ Virða sína víser 610.
⁵⁾ vænum linna 610. ⁶⁾ er b. 610. ⁷⁾ v. 146. ⁸⁾ þar 146. ⁹⁾ enn 146. ¹⁰⁾ 146;
nefndur 610. ¹¹⁾ er 146. ¹²⁾ les branda? ¹³⁾ á 146. ¹⁴⁾ enn b. v. 610. ¹⁵⁾ Framliga
gekk hann 146. ¹⁶⁾ 146; og alldre 610. ¹⁷⁾ þínu 146. ¹⁸⁾ hefur 610. ¹⁹⁾ kappar
146. ²⁰⁾ 146; tveir 610. ²¹⁾ 146; hafa þeir 610. ²²⁾ hann 146. ²³⁾ 146; klæðast 610.
²⁴⁾ Verre menn 610. ²⁵⁾ og ö. 610. ²⁶⁾ 146; Helldur 610. ²⁷⁾ 146; norðr 610.
²⁸⁾ inna(!) 146. ²⁹⁾ 146; og leggr 610. ³⁰⁾ skift um 146. ³¹⁾ hringa 146. ³²⁾ vte
lau við eyland 146. ³³⁾ so 146.

- 28 Kári og Ornólf kanna land,
klæði og vopn sín feingu,
þeir hafa skjöld og skygðan brand,
skjótt yfir eyna geingu.
- 29 Herskip náðu¹ sex að sjá
sjófar²-hömrum undir,
skreyttur dreki lá skeiðum hjá,
skorinn á margar³ lundir.
- 30 Kári réð að kalsa⁴ skæðr
og kveðr þá vísur margar:
»hverr er þann að⁵ höldum ræðr?
— hafi þig allir vargar«.
- 31 Dólgur⁶ einn á drekanum stendr
digr og ansa náði:
»Hrángaðr er eg að heiti kendr;
hverr⁷ ertú enn bráði?».
- 32 »Kára og Örnólf kenna mátt
kóngs á⁸ bræddum stafni;
þig skal eg Hrángaðr höggva í smátt;
hafi þig úlfar⁹ að tafni«.
- 33 »Kom þú á morgun Kári hér
með köskum dreingjum þínum;
bauta¹⁰ skal¹⁰ eg¹⁰ á brjósti þér
með brynpvara oddi mínum«.
- 34 »Fyrr¹¹ skulu úlfar¹² eta þitt hold,
auðnan¹³ trú eg þér¹⁴ þverri;
eg¹⁵ veit¹⁵ ei fyr ofan mold
annan Hrángað verri.
- 35 Kannt¹⁶ að¹⁷ segja Kára þú¹⁸,
kappinn, það¹⁹ vær beiðum,
hversu leingi hafi²⁰ þér²⁰ nú²⁰
hernað²¹ plagað á skeiðum?».
- 36 »Sextigi lét²² eg seggjum hætt²³.
sumur í stála hjaldri;
[og svó margar mútur grætt²⁴;
minkan²⁵ fekk²⁶ eg aldri«.
- 37 Skildi svó með skötnum þeim,
þeir skeindust leingi í orðum;
Kári og Örnólf koma þá heim,
er kóngurinn sat yfir borðum.
- 38 Þegnum hermir þeira tal,
þrumdi á borðum alda,
þeingill segir að þjóðin skal
þegar til rómu halda.
- 39 Fýsast bræðr á frægðir meir
en flóttamenn til skógar;
hvórki skorti, er hittust þeir,
högg né vísur nógar.
- 40 Bardaginn var með brögnum skæðr,
bráðir feingust hrafnir;
ramliga tóku röskvir bræðr
að ryðjast umm í stafni.
- 41 Hrángaðr á það Herjans tundur
— höldum vil eg það glósa —,
mátti hvern dag menja lundr
menn fyr vopnum kjósa.
- 42 Brodda þélin björt og löng
bilar í öngvu hjaldri,
hana bar garpr í geira söng,
— get eg hun sljóvgist aldri.
- 43 Hrángaðr svó við hildi tér:
»hér sé eg brodda fljúga,
þú skalt Kári kenna af mér
kesju oddinn bjúga«.

¹) nade 610; náðu þeir 146. ²) sia- 610. ³) ymsar 146. ⁴) 146; kalla 610.
⁵) er 146. ⁶) Dólgurinn 146. ⁷) edr hv. 610. ⁸) 146; af 610. ⁹) úlfur 146. ¹⁰) eg
skal bauka 146. ¹¹) 146; á eftir 36 í 610. ¹²) vargar 146. ¹³) auðna 146.
¹⁴) að 146. ¹⁵) veit eg 146. ¹⁶) kann 610, 146. ¹⁷) eg 146. ¹⁸) nú 146. ¹⁹) er
ð. v. 610. ²⁰) hefur þú 146. ²¹) herlið 146. ²²) 146; læt 610. ²³) hætt 146. ²⁴) marga
hef eg modur gratt 146. ²⁵) enn m. 146. ²⁶) fein- 146 og endar þarmæð.

- 44 »Þó mín bresti brynjan ný
og blæði úr hverju sári,
fregni ei það fljóð í bý,
að flyi hann undan Kári«.
- 45 Kári ruddi randir svó
rétt með snildar-greinum,
aldri færi en fimm og tvó
hann feldi í höggi einu.
- 46 Hrángaðr upp á hjlmis skeið
hljóp að Ólafs þegnum,
kesja hans var kynstra breið,
er Kára stóð í gegnum.
- 47 Þegar¹ að¹ Kári¹ kendi hel,
sem kunni spjót að nista²:
»ljúfi herra, lífi nú vel,
Lóðurs ætla eg gista«.
- 48 Barma sendi báða tvó
brátt til heljar þínu,
Örnólf þegar með afi vó
upp á spjóti sínu.
- 49 Öldin gekk þá ekki hljóð
um Ólafs snekkju lánga,
Hrángaðr tók að hrópa á þjóð:
»á hönd oss megi þér gánga«.
- 50 Gripsson frá eg að geingi hratt
með gaddakylfu eina,
seggrinn hafði síðan hatt,
sá mun kunna að skeina.
- 51 Berserk þenna bita ei sverð,
brodda³ flaug né örva,
því lét kappinn koma í ferð
kylfu af stáli gjörva.
- 52 Garprinn hafði grátt og hvítt
geitaskegg sér bundið,
kemr þar að með kappið strítt,
að Kára getr hann fundið.
- 53 »Hér hef eg fundið frægsta bræðr
falla á kóngsins snekkju;
vilda þeim, er vígi ræðr,
veita heljar rekkju«.
- 54 Reisti upp í randa seið
rekkurrinn kóngsins merki;
hrökk þá alt á Hrángaðs⁴ skeið,
þá Hrómund lemr hinn sterki.
- 55 Hrángaðr spurði breyti⁵ auðs:
»hverr er nistir varga,
sá með lurki lemr til dauðs
líðsmenn vóra marga?».
- 56 Hverr er þessi enn heimski raumr,
hölda fellir sára?,
ertu fretkall flatr og aumr
og faðir ens illa Kára?».
- 57 »Hrómund nefna höldar mig;
hefna vilda eg bræðra;
kylfa mín skal koma við þig.
ef kemr í brjóst þér æðra«.
- 58 Berserk frá eg í brodda dög
bilar hann⁶ ei við þetta,
og með lurki lemstrar-högg
lætr hann Hrángað⁷ detta.
- 59 Kappans frá eg að kylfuslag
kemr í hjálminn djúpa,
víkingrinn fekk⁸ vestan⁹ dag,
varð hann þegar að krjúpa.
- 60 Hrángaður með hrausta lund
hratt gjörir á fætur spretta,
Laufa Týr mun litla stund
lífa við höggið þetta.
- 61 »Verið hef eg í vópna dög,
svó vaskar kempur finni,
þó hef eg aldri þvílíkt högg
þegið á æfi minni«.

¹) Les Sagði Kári að? ²) gista hdr. ³) í br. hdr. ⁴) Hrungaðz hdr. ⁵) hreyste hdr. ⁶) v. hdr. ⁷) Hraunguð hdr. ⁸) fra veyslu hdr.

<p>62 Hrángaðr kvað það hreystiorð,
er hann réð dreingi að kvista:
»hverr sem kappinn kemr fyr borð
í kveld skal Óðin gista¹«.</p> <p>63 Kylfuhögg að kappinn sló,
kom svó fast við vánga,
hjálminn² inn að heila dró,
haus varð sundur gánga.</p> <p>64 Berserk frá eg brandrinn rauðr
beit úr greipar iljum,
litlu síðar liggir hann dauðr
laminn í³ sundr á þiljum.</p> | <p>65 Hrómund spurði hilmirs sveit,
hvórt þeir kjósa vildi
högginn⁴ nú sem hrottinn beit
eða hætta á kóngsins mildi.</p> <p>66 »Vær höfum látið vaskan mann,
er vakti rómu stránga,
kjósa munum vér kostinn þann
kóngi á hendr að gánga«.</p> <p>67 Sveitín var til sættar lyst,
sefaðist herrinn stinni.
<i>Hér mun eg láta fræðið fyst
falla niðr að sinni.</i></p> |
|---|--|

II.

- 1 *Kvinnum svinnum kann eg mín⁵ í kvæðum prisa,
enn skal henni önnur rísa
orðum skordug⁶ lystar-vísa.*
- 2 *Hinn er kvinnur hala með sútt á hverri stundu
dást, og fást, að dregla grundu,
dauðans nauðir hægri mundu.*
- 3 *Hrið af stríði hrökkvist mér um hjartans torgir,
lángt og kránkt er að lifa með sorgir,
láta úr máta yndis borgir.*
- 4 *Einginn dreingja undrist það fyr örva rjóðum,
sveitin teit þó syrgi af fljóðum,
sætan bætir harmna þjóðum.*
- 5 *Ángrið stángar yndis past fyr auðar grundir,
þegna gegna þýðu-fundir
þreyir⁷ af⁷ meyjum allar stundir.*
- 6 *Ekki blekkja orð þín mig í afmors fræðum,
þýðust hlýði kvinnan kvæðum,
kær, og nær um Gripsson ræðum.*
- 7 *Hrómunds sóma heyri nú með heiðr og dáðir:
mörgum vörgum miðlar bráðir,
meingið geingr á Ólafs náðir.*

¹) gis . . . hdr. ²) h.alm- hdr. ³) v. hdr. ⁴) höggua hdr. ⁵) mins hdr. ⁶) skordug hdr. ⁷) les þreyja að?

- 8 Hrángaðr ángr af höggi fekk, sem hróðrinn greiddi,
Hrómund sló í haus og meiddi,
hinn frá sinni æfi leiddi.
- 9 Garprinn snarpur Gripsson spyr, er gæddi hrafni,
hvessu að þessi hétu að nafni,
er hallaðist¹ fallinn upp að stafni.
- 10 »Heiti eg teitur Helgi enn frækni Hrángaðs bróðir,
þú gafst² nú með þundar vóðir
þegni³ gegnum dauða-slóðir«.
- 11 »Þegninn gegn skal þiggja líf, þó þjóðir firni,
fæddr og græddr⁴, á⁴ fenja⁴ birni
fjót og ótt sem hugrinn girni«.
- 12 Talaði hál á Hrángaðs skeið í hreggi þriðja:
»Þenna sennu⁵ ætla eg löða
öngvan slöngva lífs⁶ að biðja.
- 13 Kjöri eg með hjörvi að hitta þann, er hefr með galdri
"særðan færðan"⁷ seima Baldri,
sættast mætti eg við hann aldri.
- 14 Hvergi ergist hjartað mitt, þó heptist þína,
æru fæ eg aldri mína,
ef ellin fellir bræður þína«.
- 15 Hrómund undrast hreystiorð, er halrinn vakti,
sundur lundr af sárum flakti
seima⁸, beima⁸ í orðum hrakti.
- 16 »Ekki blekkja orð þín mig né ólmslig ræða,
læt eg mætan lífga og græða
lund af undum Hildar klæða«.
- 17 Hlýra enn dýra Hrángaðs tók enn hildar-sækna,
Hrómund frámi lét hann lækna,
lýðir⁹ þýða Helga enn frækna.
- 18 Seggur leggr í Svipjóð austur sunda Hrafni,
tiggja þiggr hann tign í stafni,
tveir eru þeir með Haddings nafni.
- 19 Errinn¹⁰ verr¹⁰ hann jöfra stafn með afli og hreysti,
sverði og gerðum sínum treysti,
síklings miklar¹¹ þrautir leysti.

¹) hallinn *hðr.* ²) ga.st *hðr.* ³) þegn i *hðr.* ⁴) giæddr af benia *hðr.* ⁵) senna *hðr.*
⁶) líf *hðr.* ⁷) eitthvað ríngt. ⁸) seims vm hefna *hðr.* ⁹) lyde *hðr.* ¹⁰) Einninn ver
hðr. ¹¹) margar *hðr.*

- 20 Allir snjallir Ólafs menn með afrek mestum
leysa og geysa fley úr festum,
fríðir ríða báru hestum.
- 21 Venda og lenda vestr um haf, þar virðar dýja,
seggir leggja suðr til eyja,
sóknir tóku víða að heyja.
- 22 Höldum¹ völdu högginn stór með heiptar-máli,
eyddu og deyddu alt með stáli,
undu upp stundum² logandi báli.
- 23 Harri³ snarr í eina ey nam upp að gánga,
stillir vill þar strandhögg fanga,
stygðist bygd við þínu lánga.
- 24 Beimar heiman bygdum úr með brandinn flýja,
hræðillig sár fekk hirðin nýja⁴,
hrínga þíng með orku knýja.
- 25 Jörð og hjörð var Ólafs mönnum innan handa⁵
fáka ráku fleygir randa
feitar geitr⁶ og kýr til stranda⁷.
- 26 Leitar sveit þegar líör á dag til liða⁸ sinna,
kátir gátu kall að finna,
kvæða ræður er búinn að inna.
- 27 Bendir⁹ stendur haugs á einu bjargi sléttu,
kúnginn¹⁰ úngan kallsi létta
kveðr og gleðr með nafni réttu.
- 28 »Viking ríkur, viti þér fátt af vörum grönnum,
aldir gjalda yðrum mönnum
áðr en náð¹¹ er¹² skipi og hrönum.
- 29 Hölda fjöldinn hingað drifr af hverjum sæði,
skilja vilja með skygðum brandi
skjöldúngs öld frá gössi og landi.
- 30 »Kallinn valla kveinar sér af klókskap seggja —
hættlig ætlan eyjarskeggja
ei¹³ mun beima að velli leggja.
- 31 Frétta af létta fyrðar hann með fylkirs ráði,
ganga þángað Gripsson náði
er garprinn karpar¹⁴ fyrri á láði.

¹) Hardliga hdr. ²) sidan hdr. ³) Óljóst í hdr. ⁴) þetta vo. er afbakað. ⁵) handar hdr. ⁶) gylltr hdr. ⁷) strandar hdr. ⁸) lyða hdr. ⁹) Bendur hdr. ¹⁰) kóng- hdr. ¹¹) nair hdr. ¹²) æ hdr. ¹³) krappar hdr.

- 32 >Hverr er þessi kávis kall, er kappi tælir
 hirð og stírdan herskap fælir,
 hvesskyns keski skrafar og mælir?«.
- 33 >Nýtir ýtar Mána¹ mig að máli kenna,
 keldu elds², nema kotbæ þenna
 knáttag³ fátt af aurum spenna.
- 34 Feingr er eingi að fara í kot og fá þar bauga,
 væri nær að vekja upp drauga,
 verkin sterk, og gánga í hauga.
- 35 Ræna vænir rekkar mig, en rausnin dvínar,
 föllast gjölla frægðir þínar;
 fari þér þar með kollur mínar«.
- 36 >Kalli er valla kaupi að slá við kennir dáðar⁴,
 þollur, kollur þínar báðar
 þigg að tiggja, Grettis láðar,
- 37 Hratt og satt ef segir þú mér til seims og hringa,
 frægð⁵ er nægð, að fá sér þínga,
 ferðum⁶, sverða og⁷ brynju stínga«.
- 38 >Hundings kund hafa heiðnir dreingir heygt fyr löngu,
 nár er blár og nýtur öngu,
 nauða-dauðr í ranni þröngu.
- 39 Þráinn hét sá, er Valland vann og var þar stillir,
 berserk þessi brögnum spillir,
 blámanns námu galdrar illir.
- 40 Sveigðu og reigðu seggir eikur saman að bragði,
 drógu skóg að dökku flagði,
 draug í haug með gulli lagði.
- 41 Sverð og gerðar, silfr og gull má sækja þángað;
 fá hefr þráins til fundar lángað,
 fekk hann rekka neglum stángað.
- 42 Betra get eg að berjast þar sem brandar sýngi;
 hastr⁸ og fastr⁹ af frænings býngi,
 fylldr og tryldr er þráinn af kýngi«.
- 43 >Hvert um þvert er að halda leið á hilmis skeiðum
 hitta mitt að haugi breiðum,
 hrúga⁹ kúga af skálki leiðum?«.

¹) manikall hdr. ²) elde hdr. ³) knarra eg hdr. ⁴) dada hdr. ⁵) fremd hdr.
⁶) ferðinn hdr. ⁷) v. hdr. ⁸) fastr og hastur hdr. ⁹) hruga hdr.

- 41 »Dægra¹ um ægi er siglíng sex í² suðr að halda,
þá má blámanns bólið kalda
birtast skirt³, þegar mínkar alda«.
- 45 Víkur "eikr"⁴ að Ólafs skeiðum elda Rínar,
kall tók allar kollur sínar,
kvíða og stríð úr brjósti dvínar.
- 46 Sagði af flagði Gripsson gram og gulli nógu,
seglin veglig seggir drógu,
súðir prúðar öldur⁵ þvógu.
- 47 Dýrir stýra dægur sex á dælu Hrafni;
halrinn talaði, hetjum jafni,
haugrinn draugs var þá fyr stafni.
- 48 Virða hirð og vísir kemr að valskri grundu,
annes kanna öll⁶ af stundu
ótt og fljótt og hauginn fundu.
- 49 Rekkar þekkir rjúfa haug að ráðum gjörðu
besserks þess⁷ að bóli hörðu,
brjóta grjótið niðr að jörðu.
- 50 Dreingir geingu að dökkum haugi⁸ dagana fjóra,
kátir gátu komið á ljóra,
kenna⁹ þenna galdra stjóra.
- 51 Bólginn dólgur, blár sem hel, á breiðum stóli,
grimmr og dimmur¹⁰ galdra skóli
gjáði¹¹ þráins af nöðru-bóli.
- 52 »Hverr¹² skal kerskur¹³ hjörva lundr¹⁴ í hauginn¹⁵ renna?
Læt eg mætan lundinn¹⁶ þenna
ljósa kjósa gripina þrenna«.
- 53 Máli Váli mildíngs svarar, er mart kann raupa:
»feing vill eingi fjörvi kaupa;
finnr¹⁷ ei¹⁷ hinn, er til vill hlaupa.
- 54 Blámaðr¹⁸ rámur belgir hvópt og blæs að eldi,
glotti [hrottinn, gómum skeldi¹⁹,
grár og blár um kampa veldi.

¹) dægr hdr. ²) v. hdr. ³) skíott hdr. ⁴) les? ⁵) allder hdr. ⁶) aulld hdr.
⁷) nidr hdr. ⁸) haug hdr. ⁹) og k. hdr. ¹⁰) dimmr er hdr. ¹¹) gloade hdr.
¹²) Huor hdr. ¹³) kaskur hdr. ¹⁴) vinr hdr. ¹⁵) hogge hdr. ¹⁶) les? ¹⁷) finnr er
hdr. ¹⁸) hjer byrjar Wolf.(W); -mann 610. ¹⁹) hrotti goma spelldi W.

- 55 Hundings¹ kundur hnöppum² blæs að hyrnum rauðum,
heitum, reit hefr hlaðið með nauðum
hann³ sér manna-búkum dauðum.
- 56 Rómund frómur²² ræðir þá með röddu hári:
»mundi hundrinn⁴ mæta⁴ sári,
merkr og sterkr ef⁵ lifði Kári.
- 57 Mest í festi makligt væri mér að renna,
draug í haugi dökkvan⁶ spenna,
duga mun hugr við kompán þenna.
- 58 Kjörig með⁷ hjörvi⁷ að kífa fyrri⁸ við kapp⁹ otta¹⁰,
rekkum ekki dugir að dotta,
drafi er afl að spara við brotta.
- 59 Oss¹¹ mun (blossa) brugðið við¹² (kvað báru spennir)
— tveir eru¹³ meir en tuttugu þrennir —
tröll ef öllum þessum rennir.
- 60 Húgr og sígur halrinn inn í haug með festi,
nógt¹⁴ um¹⁴ þókti nadda lesti
nær¹⁵ sem¹⁵ væri frykrinn mesti.
- 61 Meðir reiður¹⁶ mörgum safnar mætum baugi,
Gripsson hripsar gull frá draugi,
gilliga¹⁷ vill hann ryðja úr haugi.
- 62 Fyrðar byrðar fagar upp í festum¹⁸ venda,
halrinn valdi hringa brenda.
Háttir og þáttir er kominn á enda.

III.

<p>1* Kveðr¹⁹ eg¹⁹ aldrei¹⁹ svó kurteis²⁰
kátum²¹ menja þöllum, [orð
svinnust gefr mér seima²² skorð
sorg í móti öllum.</p> | <p>2* Þeira lát og listarfar²³
list uér harmurinn mesti.
Greinum hitt, að Gripsson bar
gull og silfr í festi²⁴.</p> |
|---|---|

¹) Vís. v. í W. ²) hnöppum hdy. ³) hia hdy. ²²) frómi W. ⁴) h. hinn mæti W.
⁵) ef v. W. ⁶) digran W. ⁷) fyrr W. ⁸) heldr W. ⁹) kalla W. ¹⁰) atta 610, W.
¹¹) vís. eftir 56 í 610; Sa 610. ¹²) opt 610. ¹³) = erum; ok W. ¹⁴) nytum 610,
noktum W. ¹⁵) hid næsta 610. ¹⁶) les?: reiðer W. ¹⁷) gilldliga 610. ¹⁸) festar W.
¹⁹) Kvað eg ei 610. ²⁰) kurteist W. ²¹) kærur W. ²²) silke W. ²³) -par W.
²⁴) hjer á eftir 8—10 í W.

* Í W byrjar ríman svo: Skáldin þau sem skýra brag | skemta silkihrundum |
nara í þetta nátt og dag | nálega öllum stundum.

- 3 Hrómund þótti úr haugi mál,
heldur liðr¹ á stundir,
kall var þá² að kynda bál
katli sínum undir.
- 4 Funi var³ millum³ fóta hans,
fullur⁴ ketill af búkum;
ásjón hefr hann einskis manns
jafnt og segir af þókum.
- 5 Þótti nokkuð þrautasamr⁵
þráinn í fyrrum⁶ öldrum⁷;
var hann í fýstu Vallands graimr
og vann þó alt með göldrum.
- 6 Snemma var hann í illsku ern
um æsku tíma⁸ vakra,
og með grimd yfir garpinn hvern
hann gekk sem Loki⁹ yfir akra.
- 7 Þegar er¹⁰ auði¹¹ þundar vífs¹²
þoldi hann¹³ ekki¹³ stýra,
hann var settr í hauginn lífs
og hjá honum gull eð dýra.
- 8 Sverð á einum súlustaf
sér hann uppi lánga,
sá mun bjóða berserk af,
er¹⁴ bregður¹⁴ gramnum lánga.
- 9 Brigrill¹⁵ fanst¹⁵ ei betri neinn,
en brandrinn þessi¹⁶ fráni;
það er enn mæti Mistilteinn,
mart lið veitti þráni.
- 10 Gripsson var¹⁷ til gjallars¹⁸ fúss,
glóar af snáka bóli.

- [Vill þá tala með¹⁹ herra húss,
hefr²⁰ sig framan²¹ að stóli.
- 11 Hrómund²² kvaddi heiptar-lund
hal með orðum slíkum:
»séð hef eg öngvan svartari hund
seimi stýra ríkjum²³«.
- 12 Hrómund²⁴ talar af²⁵ hreysti og mekt:
»hringum hef eg svarfað²⁶,
aptans bíður ófröm sekt,
eg hef þetta²⁷ starfað.
- 13 Oss²⁸ er²⁸ máli²⁸ úr yðrum haug,
[eingi trúeg því²⁹ hamli.
(— ei var hýrt að horfa á draug —)
Hversu máttu, enn gamli?«.
- 14 »Nú er í reidíng³⁰ ráðið mitt,
rekkar³¹ trúeg það prófi,
mitt³² er ángur mikið og strítt —
má eg þó enn að hófi.
- 15 Einskis³³ kynna eg yðra dul³⁴,
— ansar þráinn í þínum³⁵ —
ef þú létir þenna þul
þegja á stóli sínum«.
- 16 »Öllum hef eg þig auði rænt,
elli- þrymr enn -móði,
minn er hringr og men svó vænt
og³⁶ Mistilteinn enn góði«.
- 17 »Segðu³⁷ ei hvór sigri³⁸ veldr³⁹
— svarar hann menja-lundi —
[fyrr en þú úr haugi heldr³⁹
heill af okkrum fundi«.

¹) liða 610. ²) at W. ³) er a milli W. ⁴) og f. 610. ⁵) þrautar- W. ⁶) fyrri 610.
⁷) öldum W. ⁸) timann 610. ⁹) lok W. ¹⁰) er v. 610. ¹¹) ráði W. ¹²) vins W.
¹³) ei lengr at W. ¹⁴) og biarga 610. ¹⁵) Birgill finzt W. ¹⁶) inn b. v. W. ¹⁷) er W.
¹⁸) gjalda 610, W. ¹⁹) villdi tala við W. ²⁰) hann h. W. ²¹) fram 610. ²²) vífs. v. í W.
²³) og ríkjum hðr. ²⁴) vífs. á eftir 7 W. ²⁵) með W. ²⁶) safnað 610. ²⁷) nockut W.
²⁸) Ant er mior 610. ²⁹) trúeg því einginn 610. ³⁰) reike 610. ³¹) reckurenn W.
³²) mart W. ³³) vífs. á undan 14 W. ³⁴) duol 610. ³⁵) þínu 610. ³⁶) v. W. ³⁷) vífs.
á eftir 19 W. ³⁸) sigr er skaptr 610. ³⁹) ef fer þú halur úr hauge aptur 610.

- 19 »Sattu ekki¹ sverða meiðr,
safnað hafði² eg baugum,
er³ þú húktir, hundrinn leiðr,
hvað var þér í augum?.
- 19 Fyrri³ hefði⁴ flagðið þurt⁵
fjárins mér að synja,
allan hef⁶ eg⁷ þinn⁸ auð á⁷ burt⁶;
ekki hefr þú að skynja«.
- 20 Seggrinn frá eg að sæmdar-trauðr
svaraði garpnum væna:
»orðinn er eg að^{8a} öllu blauðr,
ef einn⁹ skaltú mig ræna«¹⁰.
- 21 »Stelunsi¹¹ eg¹² ei frá stála bör
— stýfir¹³ talaði randa¹³ —
karpar¹⁴ þú með kyndug svör
en kant ei upp að standa«.
- 22 »Kunna eg fyrr að koma í rjár¹⁵,
köppum varð að nauðum;
[þér mun eg synja¹⁶ sverðs og fjár,
sjá þú við mér dauðum«.
- 23 »Stattu á¹⁷ fætur¹⁷ stúruleust,
stakað¹⁸ mun verða flagði,
miklu er þitt¹⁹ minna traust,
en Máni kall af þér sagði.
- 24 Hugrinn²⁰ þinn er harla²¹ flatr
— Hrómund talar af²² kappi —,
skrið þú af stóli, skálkrinn latr,
skilinn²³ frá²³ öllu happi«.
- 25 »Fremd er eingi²⁴ að fella mig
með fránum hjalta-vendi;
- eg vil reyna afl við þig,
ef²⁵ ekki er²⁵ vætta í hendi«.
- 26 Hrómund²⁶ kastar brotta þá,
handa²⁷ afl treysti,
þráinn var²⁸ glaðr, er²⁹ þetta sá,
þúngan ketilinn leysti.
- 27 »Riga³⁰ þú þér í rúmi blauðr,
ragari en nokkuð kvendi,
sæktú að mér svartr og dauðr,
sverð er burt úr hendi«.
- 28 »Nú³¹ mun ráð að fara á fætr,
frýr þú hugarins draugi,
dagrinn líður drjúgt³² til³² nætr,
dimma tekr í haugi.
- 29 Það³³ mun ráð að rísa viðr
[og reyna galdra-ímu³⁴;
katli mínum kasta eg niðr,
kom þú svó³⁵ til glímu«.
- 30 Gripsson³⁶ lítur garpinn³⁷ blá,
geingr³⁵ í móti draugi,
rennast³⁸ til³⁸ og ráðast á
rammir tveir í haugi.
- 31 Skrykkjum⁴⁰ geingur skáli flagðs,
skelfur alt í næri;
það⁴¹ mun⁴¹ kenna⁴¹ kempu bragðs
að koma við þráin í tæri.
- 32 Gripsson⁴² lætur grjót og tré
gánga upp enn mæti,
þá varð leiðr að lúta á kné
loddarinn öðrum fæti.

¹) eigi W. ²) hef. . en W. ³) *vis. á eftir 22 í W.* ⁴) hafði 610. ⁵) þraut 610.
⁶) tek eg W. ⁷) í W. ⁸) braut 610, W. ^{8a}) með W. ⁹) ei 610. ¹⁰) reyna 610: ¹¹) *vis. á eftir 32 W.* ¹²) v. 610. ¹³) stiller . . branda 610. ¹⁴) krappar 610. ¹⁵) ríða(?) 610.
¹⁶) synia vil eg þér W. ¹⁷) upp þá W. ¹⁸) stíakad 610. ¹⁹) þetta 610. ²⁰) *vis. á eftir 28 í W.* ²¹) hræddr og W. ²²) með W. ²³) og skildir af 610. ²⁴) einginn 610.
²⁵) v. W. ²⁶) *vis. á eftir 24 í W.* ²⁷) og h. 610. ²⁸) varð W. ²⁹) eð W. ³⁰) *vis. á eftir 29 í W.* Rígar 610, W. ³¹) *vis. á eftir 21 í W.* ³²) enn drúgt er 610.
³³) *vis. á eftir 26 í W.* Nu W. ³⁴) kvad reður i galdra pinu 610. ³⁵) nu W.
³⁶) *vis. á eftir 27 í W.* ³⁷) grepp hinn W. ³⁸) og g. 610. ³⁹) renna at W.
⁴⁰) *vis. á eftir 33 í 610.* ⁴¹) kenndi þetta W. ⁴²) *vis. á eftir 36 í W.*

- 33 »Stökunst¹ eg¹ meira¹, sterkr ertú,
stirnar kall við elda,
fæti öðruð fell eg nú,
fast mun taka að kvelda.
- 34 Þá² varð³ hár af hræva daun
haugrinn upp að fyllast,
næsta kom hann í nóga raun,
nú tók þráinn að tryllast.
- 35 Hrómund⁴ talar í huganum glaðr
— horfið var þá meingi —:
»ekki ertú sem menskur maðr,
má þig fella⁵ eingi.
- 36 Eigi⁶ sparði álma bör⁷
illskumaðr að klóra;
koma í með þeim pílta-pör,
pústra gefa þeir stóra.
- 37 Aurnir⁸ hafði⁹ illar klær,
ekki¹⁰ má honum þakka,
Gripssyni¹¹ lét¹¹ hann ganga þær,
greip¹² til upp á hnakka.
- 38 Niðr um háls og herðarblað
hreifi¹³ hann¹³ góma fleinum¹⁴,
lætur gefa á lendum stað,
leysir¹⁵ hold frá beinum¹⁶.
- 39 Frægðar maðrinn¹⁷ forðar¹⁷ sér,
fángið tekr¹⁸ að grána —
»sviða nokkuð síður þér?
seg þú mér ef blánar!
- 40 »Hafðag¹⁹ á því hugarins skyn,
— Hrómund talar enn færi —
hvaðan eð leiða katta kyn
komið í hauginn²⁰ væri.
- 41 Fæ eg það séð að friða þig
fæstir kostir góðir,
kalla eg ráð þú klórir ei mig,
katta bannsett móðir.
- 42 »Gunnlöð hefr ei Grips í bý
getið sér arfa slíkan,
[þú munt fæddr af²¹ flatri þý,
fýlu tel eg þig líkan.
- 43 Hræddr²² er orðinn hugrinn þinn,
hvíkar²³ þú allr úr fangi,
kreppist²⁴ þú við kládann²⁵ minn,
þótt²⁶ kall hafi negl á gángi.
- 44 Sé eg að þér mun sárna hryggr,
svó skal eg að þér kreppa²⁷,
munt²⁸ þú²⁸ aldri menja Yggr
mér úr höndum sleppa.
- 45 Blána²⁹ mun þér bakið og hryggr,
ef báðar hendur hrífa,
naktan skal eg þig nadda Yggr
með nöglum sundur rífa.
- 46 Mjög³⁰ var orðið myrkt í haug,
mátti þanninn verða,
með fótár bragði fornan draug
feldi beytir sverða.
- 47 »Láta skaltu eð leiða fjör,
— kvað³¹ lestir³¹ unda nöðru —
nú hef eg³² flagðs enn frána hjör
feingið í sinni öðru.
- 48 »Þetta var þér þrautar-ráð
— þegninn svarar³³ enn bleiki —
skygðum hefr þú skjóma náð,
hann³⁴ skiptir³⁴ með okkur leiki.

¹) Stíakr næsta 610. ²) þar W. ³) nam W. ⁴) rís. á eftir 25 í W. ⁵) sigra W. ⁶) vís. á eftir 31 í W. ⁷) bur W. ⁸) rís. á eftir 34 í W. ⁹) hefer so W. ¹⁰) engi W. ¹¹) -son lætur 610. ¹²) og g. 610. ¹³) hann hreif með 610. ¹⁴) fleini W. ¹⁵) og l. 610. ¹⁶) beini W. ¹⁷) -maður fryiar 610. ¹⁸) tok W. ¹⁹) Hafe eg 610. ²⁰) heiminn 610, W. ²¹) fæddr af einnre 610. ²²) rís. á eftir 39 í W. ²³) hvíkast W. ²⁴) knepp- W. ²⁵) kláða W. ²⁶) þu 610. ²⁷) kneppa W. ²⁸) þú skalt 610, W. ²⁹) vís. v. í W. ³⁰) vís. á eftir 47 í 610; r. W. ³¹) leifer W. ³²) hefur W. ³³) talar W. ³⁴) og skackar 610.

- 49 Svó¹ hef eg leingi² loðað³ á fé
og lifað í haugi mínum,
ei er⁴ gott, þó góðir sé,
gripum að treysta sínum.
- 50 Garprinn⁴ jafnt⁴ og⁴ sjálfum sér
sverði þessu⁵ trúði,
nú⁶ skal verða að meini mér
Mistilteinm enn trúði⁶.
- 51 »Greinþú⁷ mér — að⁸ Gripssonkvað,
galdra kallian eini,
hvessu marga hildi að
þú hjótt með Mistilteini⁸.
- 52 »Sæmingr⁹ kóngr í Sámsey¹⁰ hét,
við sóttunst grímu alla¹¹,
sagði hann, þá¹² sverðið lét,
seinlega munda eg falla.
- 53 Í^{12a} sextíu hef eg og seytján betr
sumur í víking haldið,
og svó úti¹³ alla¹³ vetr
ýta dauða valdið.
- 54 Hundrað sinnum hólmí á
eg¹⁴ hjó¹⁴ með sverði hreinu,
fyrðar urðu að fölvum ná,
fekk eg aldri skeinu¹⁴.
- 55 »Leingi hefr þín lundin sterk
lýðum aflað nauða;
það er hið hæsta happaverk
að höggva þig til dauða¹⁵.
- 56 Mætan reiddi¹⁶ Mistiltein
af¹⁶ miklu¹⁶ orkuláni,
- hjó¹⁷ hann¹⁷ í sundur há'sins bein
höfuðið¹⁸ fauk af þráni.
- 57 Lykur svó við ljótan¹⁹ skapp
leyfður fleina sendir²⁰,
brenni kall á báli upp,
burt²¹ úr haugi vendir²².
- 58 Hilmir spurði Hrómund nú,
í hauginn réð að gánga:
»hversu skilduð²³ þráinn og þú
þrautar-glíma lánga²⁴«.
- 59 »Glíman okkar gekk í kjör,
gaf það brandrinn hreini;
setti eg af honum Heimdals hjör
með hörðum²⁵ Mistilteini²⁵.
- 60 Gripsson kjóri af greipar stein,
er garpr í hauginn sótti,
menið og hring sem²⁶ Mistiltein,
er mestir gripirnir þótti.
- 61 Allir feingu Ólafs menn
ótal gullsins brenda.
Nausta dýr með niflung renn,
norðr²⁶ í²⁶ Björgvin²⁶ lenda.
- 62 Sjóli leggur²⁷ sigling af
og²⁸ sitr²⁸ um²⁹ kyrt²⁹ í²⁹ landi;
gekk sú frægd³⁰ um grund og haf,
er Gripsson vó³¹ með brandi.
- 63 Brögnum frá eg að burgeis traustr³²
býtti Ófnaia palla.
Sögunni vikr³³ í Svíþjóð aust³³,
svó³⁴ skal ríman falla.

1) *Vís. á eftir 50 í W*; Leingi *W*. 2) lagizt *W*. 3) mun 610. 4) Anzar seggur *W*.
5) sínu *W*. 6) ef nu *W*. 7) Greindu *W*. 8) er *W*. 9) *vís. á eftir 35 í W*. 10) Samsó
610. 11) harða *W*. 12) þa er *W*. 12a) v *W*. 13) einn veg allann 610. 14) hio eg *W*.
15) hann b. v. *W*. 16) mest af *W*. 17) höggur 610. 18) so h. *W*. 19) leiddan *W*. 20) sendi
610, *W*. 21) og b. 610; burtu *W*. 22) vende 610, *W*. 23) skildist 610, *W*. 24) hvossum
W. 25) og 610. 26) sudr vid Danmork *W*. 27) lagdi *W*. 28) sezt *W*. 29) nu kyrr
at *W*. 30) fregn 610. 31) hio *W*. 32) rikr *W*. 33) burt . . vikr *W*. 34) sonar *W*.

IV.

- 1 Fræðum gjörunst eg fallium á,
sagra málið¹ niðri lá;
því er mér trautt² um³ að tóna dans
um tignar-Hildi nöðru lans.
- 2 Nefndan⁴ hef eg nótað⁵ stíl,
níðjan bruggað Viðris gíl;
kvendið fær af kveikum⁶ drjúgt⁶,
kvæðið verðr af slíku⁶ mjúkt⁶.
- 3 Int var næsta^{6a} í óði þeim,
ýtar⁷ kómu úr víking heim;
settist gramr að grundu hægr,
Gripsson varð af stríði frægr.
- 4 Grundi hét einn góður⁸ þegn,
gefr hann⁸ honum með¹⁰ þrýði og megn
rakka þann er heitir Hrókr;
hann var¹¹ hæði snarpr og klókr.
- 5 Hrómund gaf honum hring með gull,
— hundsins þótti launin full —
eyrir vegr og aðra sjau,
er¹² það meir en verðin¹³ tvau.
- 6 Vissi¹⁴ þetta¹⁴ vóndur trúðr¹⁵
Vóli kall, er¹⁶ ei var þrúðr,
drepr hann þann enn dyfra hund,
dragnast¹⁷ til á náttarstund.
- 7 Vella Týr¹⁸ til vísu tók:
»Vóli, hefr þú deyðdan Hrók.
[Einhvern tíma inni eg¹⁹ þér
fyr²⁰ öll þau pörin þú²¹ leikur²¹ mér«.

- 8 Sjóli átti systur tvær,
svinnar vóru báðar þær:
Dagny²² var til dáða²³ vend,
drós var önnur Svanhvít kend.
- 9 Svanhvít²⁴ var fyr systurum tveim
— segja má rétt²⁵ af²⁵ báðum²⁵ þeim —
hún ber mekt²⁶ yfir meyja krans
millum²⁷ Víkr og Hálugalans.
- 10 [Höldar lofðu hringa grund²⁸,
Hrómund gjörir sér kært við sprund²⁹,
varast hann ekki Vóla né³⁰ Bíld;
verðr³¹ nú³¹ eingi á rögi hvíld.
- 11 Talar³² við Hrómund hringa Frið
heimuglega á einni³³ tíð:
»Bíldr og Vóli við³⁴ brögðin nóg
bera þig opt við kóng í róg«.
- 12 »Vilir þú ekki varna máls
völdug brúðrin hreyti³⁵ stáls,
fylur öngvar fæla mig;
eg fer sem áðr að tala við þig«.
- 13 Var³⁶ það enn fyr vísi³⁷ um dag
Vóli [talar með þetta slag³⁸:
»Gripsson tælir gullas Rán,
gjörir³⁹ hann³⁹ yðr svó mikla smán«.
- 14 Tíkin⁴⁰ fekk⁴¹ svó⁴¹ túnguskæð
talað fyr⁴² kóngi⁴², að leggr hann fæð
Hrómund á fyr hrópið leitt;
hvórgi⁴³ gefr um annan⁴⁴ neitt.

1) malm er W. 2) trollum 610. 3) Næsta 610. 4) nota 610, notta W. 5) kverkum mjúkt 610. 6) því driukt 610. 6a) næst W. 7) er ý. 610. 8) göfugr W. 9) v. W. 10) við W. 11) er 610. 12) eru W. 13) verð hans W. 14) þetta vissi 610. 15) traudr 610. 16) at W. 17) og d. 610. 18) Freyr W. 19) einn dag villdig inna W. 20) v. W. 21) sem giorir þu W. 22) Dagmær 610. 23) dygðar W. 24) vís. á eftir 22 í W. 25) þat rett af W. 26) mackit 610. 27) i milli W. 28) Hringagrund var heima nu W. 29) fru W. 30) og W. 31) vera mun W. 32) vís. á eftir 13 í W. 33) þessi W. 34) v. W. 35) dreifer W. 36) vís. á eftir 10 í W. 37) vífe 610. 38) kemur a þeirra skraf W. 39) og gjörir 610. 40) vís. á eftir 12 í W; So W. 41) fa trollin W. 42) við kong W. 43) hvergi 610. 44) annað 610.

- 15 Þar til eflist þykkjan stíð,
þegninn¹ skilst² við³ kóngsins hirð;
svó⁴ gjöra⁵ allir átta bræðr,
eru nú⁶ þar sem faðir hans ræðr.
- 16 Ólaf⁷ kóng á einni tíð
orðum kvaddi meyjan blíð:
»[kempan er sú⁸ frá þér flæmd
er feingið hefr þú af mesta⁹ sæmd.
- 17 Hér í móti hefr þú svó,
buglausasta¹⁰ bræður tvó,
trúir á þeira reflig¹¹ ráð,
og¹² ræktir¹³ meira lygar en dád¹⁴.
- 18 »Kunnliga¹⁵ er það komið fyr mig,
kappinn¹⁶ taki að síða þig.
heiti eg því, að hjórrinn skal
hepta ykkart¹⁷ blíðutal¹⁸.
- 19 »Mantu nokkuð, mildíng, þat,
máttugt tröll í haugi sat,
þorðir hvórki þú né neinn
þángað fara nema Hrómund einn¹⁹.
- 20 Fors var ei með fylkir dælt —
»fyr þau orð að²⁰ þú²¹ hefr²² mælt,
gista verður gálga tré
Gripsson, þótt hann frækinn sé²³.
- 21 Brúðrin gekk í burtu reið,
bróður svarar á þessa leið:
»fylkirs hugr er²⁴ forsi²⁵ streingdr;
fyr mun Bíldr og Vóli heingdr²⁶.
- 22 Júngrú²⁷ tældi²⁸ ástin ný
afreksmann í kóngsins bý;
gjörðist eigi Gripsson bráðr,
hann gekk á²⁹ tal³⁰ við mey sem áðr.
- 23 Sjólar tveir á svænskri grund,
[sveitir heldu á þessari stund³¹,
hafa þeir báðir Haddíngs nafn;
Helgi varði þeira stafn.
- 24 Helgi enn frækni hafði sigr
hvar sem³² hann bar³³ að rómu vigr;
flesta kýngi framda lét
frilla hans er Kára hét.
- 25 Gjöra þeir boð til Ólafs ótt,
auðling skal með sína drótt
koma um vetr á Vænis³⁴ ís;
vargar skulu þar eiga pris.
- 26 Hann vill dubba herlið fritt
heldr en flyja ódal sitt;
býst³⁵ hann³⁶ þegar í branda morð,
bræðrum gjörir og Hrómund orð.
- 27 Hrómund kveðst um haudr og sam
hvergi skyldu fylgja³⁷ gram —
»Bíldr er frægstr og Vóli á valt
vinna þeir með kóngi alt³⁸.
- 28 Auðling bjó³⁹ sem áður lið,
júngfrú tók að blikna við,
hún⁴⁰ hefr sig upp á Hrómunds garð,
[að hennar kómu⁴¹ skemtan varð.
- 29 »Meira virtu mína bæn,
menja Týr — kvað brúðrin væn —
heðr en breytnei bróður míns,
biðja vil eg þig fylgis þíns.
- 30 Býta vil eg þér bugnir⁴² einn
betri finst ei⁴³ skjöldur⁴⁴ neinn,
skedr⁴⁵ þig hvórki skaði né grand,
ef skjaldir hefr þú nokkuð band.

¹) að þ. 610. ²) snyst ur W. ³) og so W. ⁴) þeir 610 ⁵) rís. á eftir 9 í W. ⁶) nu er su kempan W. ⁷) mestu 610. ⁸) -ustu 610. ⁹) reffit 610. ¹⁰) enn rækta W. ¹¹) kime- 610. ¹²) að k. 610; kempan W. ¹³) yckar 610. ¹⁴) er W. ¹⁵) hefur þu W. ¹⁶) á flærdum 610. ¹⁷) rís. á eftir 15 í W.; tæler W. ¹⁸) at tala W. ¹⁹) sveitum halda á þessa lund W. ²⁰) er W. ²¹) her W. ²²) vænan 610. ²³) biuggast 610. ²⁴) fara með W. ²⁵) býr W. ²⁶) r. W. ²⁷) hennar koma að 610. ²⁸) barða W. ²⁹) til alldre W. ³⁰) sker W.

- 31 Bugnir¹ finst ei betri en sá
— burðug mælti hringa Ná —
mistu aldri mektar rendr
á meðan nokkuð eptir stendr.
32 Gripsson þiggur gilda² rít,
gladdist við það brúðrin³ hvít,
hetjan býst til ferðar fróð;
flestu orkar kvinnan góð.
33 Forlags⁴ stundin flestu ræðr,
ferðast hann og átta bræðr;
visir kemr til Vænis þýðr,
var þar fyrri enn svænski lýðr.
34 Að⁵ morni⁶ þegar er⁷ vígljóst var,
vópnastr menn á ísi þar;
Svíar og Norðmenn sóttust fast,
sverðið varð⁸ að brotna hvast⁹.
35 Bíldur var, þegar¹⁰ byrjar¹¹ fundr,
barinn í hel sem annar hundr;
ógurligt var¹² ýta fall,
eingi¹³ maðr sá Vóla kall.
36 Ólafs sverð¹⁴ í örva dríf
járni klýfur búna hlíf;
Hadding kóngur hitti gram,
þeir¹⁵ hjuggust¹⁶ þegarað¹⁷ brandrinn¹⁸.
37 Alla klýfur Ólafs sverð¹⁹ [nam.
auðlíngr²⁰ síðu niðr frá herð;
Hadding varð²¹ af höggi nár,
hilmir fellur²² móðr og sár.
38 Hrómund átti hrauktjald eitt,
hinn veg stóð við vatnið breitt.

- Bragnar feingu bana og sár,
bræður klæddust²³ þegar í ár.
39 Afreksmaðrinn innir brátt:
»illa hefr mig dreymt í nátt;
ekki²⁴ geingur²⁵ alt í hag;
ekki fer eg til stríðs í dag.
40 Allir bræður æsast framm:
»er²⁶ það rétt en mesta skamm,
heita að²⁷ veita hilmir lið
og²⁸ hafa þó öngvan dreingskap við.
41 Bræður óðu í branda þátt
og²⁹ brytja ei³⁰ með³¹ vópnum³² smátt;
hverr lá³³ dauðr af Haddingss ferð,
er³⁴ hopaði undir þeira sverð.
42 Helgi átti höggvópnað það,
hvergi³⁵ gefr í jární stað,
Finnsleif hét en fagra hlíf,
er frillumadrinn³⁶ berr³⁷ í kílf.
43 Kára var sú, er konstrin³⁸ nam,
komin á lopt í áltarham;
gól hun svó með³⁹ galdra stig,
gáði⁴⁰ eingi⁴¹ að verja sig.
44 Fór⁴² í móti frændum Hróks,
fleina veðr⁴³ af magni óx,
[æfin varð ei lýðum⁴⁴ löng,
litu þeir til þar áltin söng.
45 Hjó hann í fystu⁴⁵ Högna og Gaut,
Hrólfir og þröstr að⁴⁶ velli laut,
Háka sem⁴⁷ Loga⁴⁸ í⁴⁹ hjörva gny
Helga enn sterka og Ángantý⁵⁰.

1) Vis. v. W. 2) gyllða W. 3) meyan W. 4) -lók 610. 5) Morgen W.
6) er v. 610. 7) tók W. 8) mart W. 9) þar 610. 10) bifadest W. 11) er W.
12) einginn 610. 13) ferd 610. 14) höggv 610. 15) v. W. 16) sverdid 610.
17) ferd 610. 18) auxl og 610. 19) var W. 20) fell þa W. 21) klæðast 610;
biuggust W. 22) ei mun ganga W. 23) og er 610. 24) og 610, W. 25) v. W.
26) folkitt eigi W. 27) var 610. 28) v. W. 29) að h. 610. 30) -vinrinn W.
31) bar 610. 32) kynstur W. 33) við W. 34) að g. 610. 35) einginn 610. 36) Fer W.
37) þing W. 38) ei var sefen lyða W. 39) sundur W. 40) a 610. 41) og 610.
42) Loka 610. 43) við W. 44) Angantýr 610.

- 46 Gumna feldi galdra dreingr¹,
Gripsson út² af³ tjaldi geingr³;
dreingmanns hjarta dýru⁴ ræðr,
dreyna⁵ leit⁵ hann sína⁵ bræðr.
- 47 »Nú hefr Helgi enn frækni felt
fræga⁶ bræðr, en móður hreitt;
á⁷ honum⁷ er mér að hefna skylt,
hjartað verðr⁸ af⁸ sorgum fylt.
- 48 Stefnir⁹ hans⁹ var⁹ stáli af,
stoltar¹⁰ skjöldr¹⁰, er Svanhvít gaf,
aldri kom honum brynja á bein,
bar hann í hendi Mistiltein.
- 49 Geysiligr var¹¹ gumna styrr,
Gripsson stendur¹² ekki¹² kyrr,
bragna klýfr¹³ hann brandi meðr;
bugaði alt þar Hrómund veðr.
- 50 »Hér er sá kominn að¹³ Hrángað vó
— Helgi enn frækni talaði svó; —
sjái þér nú við sverði því,
er¹⁴ sótti¹⁴ kappinn hauginn í.
- 51 Gripsson máttu gánga nær,
er garpa mína drepr og slær;
hlýra þinna brjóst og blóð
brandrinn minn að hjöltum óð.
- 52 »Hvergi þarf til höggs við sig
Helgi enn frækni að eggja mig;
annað hvört skal eg eða¹⁵ þú
öndu firður¹⁶ liggja nú.
- 53 »Þitt er sverðið þúngt og breitt,
þú fær valla¹⁷ stálið reitt;
viltu eg fáí¹⁸ þér vópnið það,
valdið¹⁹ getir²⁰ þú rómu að?.
- 54 »Eigi þarftu Helgi²¹ hér
hjartaleysi²² að eigna mér;
það²³ man²³ eg²³ högg að Hrángað²⁴
hausinn allr í sundur gekk. [fekk,
- 55 »Sætu hefr þú sokkabönd,
seggrinn, vafið um²⁵ þína hönd;
af því fær þú öngva und;
er það satt, þú trúir á sprund.
- 56 Skildu frá þér skjaldarbrot,
skjalligt²⁷ er það giptu þrot;
vittu þá, ef²⁸ vópn er reitt,
veita skal eg þér höggið eitt.
- 57 Mintist lítt á meyar orð,
mundriða kastar niðr á storð;
báðum höndum berst hann nú,
bregðr af því sem talaði frú.
- 58 Helgi reiddi²⁹ upp²⁹ hvassa egg,
hjó hann í sundur áltar legg;
Kára hvergi kynstrug³⁰ fló,
kraup hun niðr að³¹ velli³¹ og dó.
- 59 Hrómund reiðir³² Hildar blys³³ —:
»Helgi vantú eð mesta slys;
farin er heill við³⁴ fleina gjálfr,
frillu þína draptu sjálfr.
- 60 Gott er ei við garp³⁵ að klást³⁵,
Gripsson undan höggi brást;
[kom þá oddrinn ótæpt³⁶ við,
allan reist³⁷ hann Hrómunds kvið.
- 61 Helgi talar, en³⁸ hlífar tröll
að hjöltum rendi niðr í völl:
»úti er³⁹ nú æfin mín,
illa fór og mista þín.

¹) prettr W. ²) upp ur W. ³) sprettr W. ⁴) diorfu W. ⁵) dauða finnr... attu W.
⁶) fagra W. ⁷) því W. ⁸) var þa W. ⁹) Spanner at sier (!) W. ¹⁰) stolltan
skiolld W. ¹¹) er W. ¹²) stoð þa varla W. ¹³) klauf W. ^{13a}) eð W. ¹⁴) sokt hefur W.
¹⁵) edur 610. ¹⁶) firtur 610. ¹⁷) eigi W. ¹⁸) liae W. ¹⁹) er v. W. ²⁰) fer W.
²¹) Hrómund W. 610. ²²) hraeclu- (!) W. ²³) man eg þat W. ²⁴) Hrangid 610.
²⁵) við W. ²⁷) skiot- W. ²⁸) hvort W. ²⁹) reiðer W. ³⁰) kyndug W. ³¹) (fi
voll W. ³²) mælti í 610. ³³) glis 610. ³⁴) þin W. ³⁵) garpa... fízt W. ³⁶) ótæpt
kom þá oddrinn W. ³⁷) riste 610. ³⁸) við 610. ³⁹) giorizt W.

- ⁶³ Hrómund sá¹, að Helgi lýtr,
hrævar² lögr³ um garpinn⁴ flýtr,
hann lét⁵ ekki⁶ að⁶ höndum sein
hart að reiða Mistiltein.
⁶⁸ Hausinn⁷ klyfr⁷ og hjálminn blá,
heilinn þegar⁸ á sverði lá,

- jöxlum mætti egginn hörð,
urðu stór⁹ í brandinn skörð.
⁶⁴ Hrómund lítur hrottann á,
Helgi verður þegar að ná.
Nú má hverr, er heyrir¹⁰ til,
hafa að sér hið fjórða spil.

V.

- ¹ *Áslar leikur armr og veikr
amar að brjósti þröngu;
sit eg því bleikr að silkieikr
sinna til mín öngu.*
² *Þegninn fær, þá¹¹ þeim er kær,
þakkar¹² orðið blíða;
hinn er ær, sem ekki¹³ slær
alls kyns dansa fríða*
³ *[Fæ eg það seint að¹⁴ fljóðið hreint
fárið vildi¹⁵ lækna.*
Hitt¹⁶ var¹⁶ greint að¹⁷ stálið steint
stýfði Helga enn frækna.
⁴ *Ægis barð í¹⁸ jaxla garð
urði¹⁹ hann Mistilteini;
molna²⁰ varð²⁰ í mækinn skarð,
fyr meisla hörðu beini.*
⁵ *Brandinn²¹ skók sá skyldr er Hrók,
skýfir Haddings meingi,
særast tók en sveitin klók
sótti að honum leingi.*
⁶ *Fullhuginn lætr²² framan til nætr
felda²³ dreingi tvista,*

- höfuð og fætur Hrómund lætr
hrottann af þeim kvista.
⁷ Bana fekk hverr, er brandrinn skerr,
brátt kom nótt en dimma.
Haddings herr úr hildi ferr,
heptist þanninn^{23a} rimma.
⁸ Stóran²⁴ leit, er²⁵ stefnir²⁵ sveit
standa mann á ísi,
garprinn veit, að gjört hefr reit
galdra kallinn vísi.
⁹ Hann hefr vígt og ristið ríkt
reit²⁶ með göldrum²⁷ sínum, —
»Væri líkt, að²⁸ vinna²⁸ slíkt,
Vóla kompán mínum«.
¹⁰ Hetjan stinn yfir hringinn inn
hljóp að Grímnis²⁹ arfa,
hjaltalinn hann hefr upp sinn,
hvað³⁰ mun Vóli starfa?
¹¹ Kemr þar brátt hann kann ei fátt;
kappans³¹ sverð úr hendi
blæs³² hann hátt við³³ bragða³³ mátt,
burt³⁴ í ísinn rendi.

¹) sier W. ²) hræfua W. ³) lundr 610. ⁴) kappan W. ⁵) reð ei W.
⁶) a 610. ⁷) Hofuðit klauf W. ⁸) uti W. ⁹) þegar W. ¹⁰) hlyðer W. ¹¹) ef W.
¹²) þekkar 610. ¹³) eigi W. ¹⁴) Furðu seint mun W. ¹⁵) villia W. ¹⁶) þat skal
W. ¹⁷) er W. ¹⁸) ok W. ¹⁹) ydde 610. ²⁰) molna vann 610. ²¹) vís. v. í
610. ²²) mættu W. ²³) teller W. ^{23a}) þann veg W. ²⁴) Sterckan 610. ²⁵) sa stýfði W.
²⁶) ríett 610. ²⁷) galkdri W. ²⁸) ef vinnur 610. ²⁹) grámnis 610. ³⁰) og h. 610.
³¹) kappu W. ³²) bles W. ³³) með bysna W. ³⁴) so b. 610.

- 12 Svó bar að um sára nað¹,
svikarinn² mátti kunna,
rataði það á³ rifu í stað
og rendi niðr til grunna.
- 13 Lyddan⁴ sú með lymka trú
lær⁵ að fleina sendi:
»feigr ertú á fótum nú,
fell þér sverð úr hendi«.
- 14 Halrinn⁶ »eigur«⁷ hörku seigr
hygst⁸ að⁹ gjalda fóla:
»þú munt¹⁰ feigur fantrinn deigr« —
fullhuginn greip til¹¹ Vóla.
- 15 Misti¹² stáls, en¹³ mýgir¹⁴ áls
meiðing hrepti¹⁵ stránga,
varnar máls, en Vóla háls
varð í sundr að¹⁶ gánga.
- 16 Þar lá óður þeygi¹⁷ góðr¹⁸
þulr enn galdra vísi;
seima¹⁹ rjóður²⁰ sár og móðr
settist niðr á ísi.
- 17 »Mætrar frú, er mér var trú,
mista eg ráðs²¹ um stundir,
hef eg því²² nú — segir²³ hetjan sú
hættar fjórtán²⁴ undir.
- 18 Urðu hér — kvað álma²⁵ grér —
átta bræðr að krjúpa;
hjalta lér úr hendi mér
hvarf í vatnið djúpa.
- 19 Sútar²⁶ karmur²⁷, sára farmr,
sækir menja skerði,
minn er harmur mikill og armr,
mestr²⁸ er skaðinn²⁹ að sverði.
- 20 Bera skal sætur burgeis mætr
brátt³⁰ úr stála hjaldri;
þess mun eg³¹ bætr, er³² brandinn³³
bíða á æfi aldri«.
- 21 Virðum þeim í vópna seim
vigin urðu að gjaldi;
kemr þá heim og kveikir eim
kempn ein³⁴ í tjaldi.
- 22 Bakar þar viður brjóst og iðr,
brunnu³⁵ eldar lángir,
opinn er kviðr en ístrið³⁶ niðr
alt³⁷ úr búki hángir.
- 23 [Hratt hann inn, en heimti út skinn³⁸,
hreinum ísturs³⁹ broddi,
kempn stinn tók stálkníf sinn
og⁴⁰ stíngur fyrri með oddi.
- 24 Reyndi lið svó⁴¹ ræsis nið,
ríka geldur leigu,
ristinn kvið⁴², því⁴³ ramt er við⁴⁴,
rifar⁴⁵ með basti seigu.
- 25 Systur tvær með sjóla nær⁴⁶
sóttu⁴⁷ langt til hildar,
vænu⁴⁸ mætr til⁴⁹ valsins⁵⁰ þær⁵¹
að⁵² vitja⁵³ um kempur⁵⁴ gildar⁵⁵

¹) trað W. ²) svikarann W. ³) r. 610. ⁴) Leiðan W. ⁵) hlær 610, W.
⁶) les Halr ódeigur? ⁷) heipter W. ⁸) skalt W. ⁹) upp W. ¹⁰) hann b. r.
610. ¹¹) sa er mygi W. ¹²) veitti W. ¹³) v. W. ¹⁴) þeyu fróðr 610. ¹⁵) seggr-
inn fróður W; rjóður = hrjóður. ¹⁶) ráð W. ¹⁷) r. 610. ¹⁸) kvað W. ¹⁹) fimtan
610. ²⁰) aurfa W. ²¹) Sveiten varmur W. ²²) en m. 610. ²³) skaði W.
²⁴) hurt W. ²⁵) r. W. ²⁶) ef brandur W. ²⁷) rosk W. ²⁸) er b. 610. ²⁹) istran
W. ³⁰) oll W. ³¹) Heimter skinn og hrindur inn W. ³²) istur W. ³³) r. W.
³⁴) sa W. ³⁵) kviðr . . vidr 610. ³⁶) en W. ³⁷) og r. 610. ³⁸) þær W.
³⁹) sokte 610. ⁴⁰) vitjar 610. ⁴¹) at valnum W. ⁴²) kær 610. ⁴³) vita W.
⁴⁴) dreingi gildar 610.

26 Hittust¹ fljóð og hetjan góð,
er² heimti² sorgir aumar,
kappinn stóð við kveikta glóð,
kvið³ með basti saumar.
27 »Hví skal fót á hjörva mót
hafa um nætur svanni?
Viltu bót, en væna snót,
vinna sárum manni⁴?«.
28 »Heitir sá — kvað hringa Ná —
Hagall er þig skal græða;
kelling má, er⁵ kappinn á,
kempu⁶ röskva⁶ fæða«.
29 Fóru sprund með fleina lund
og færðu⁷ Hagli⁸ kalli;
græddi⁹ af und þann garp um stund,
að¹⁰ grimri¹⁰ er hverjum jalli.
30 Hjónin klók á heiðna bók
Hrómund gjörðu¹¹ að lækna;
vífið ók til vals og tók
vísi á burt enn frækna.
31 Sjóli mæddr af svanna klæddr
sóttr¹² af menjatróðum¹³;
hann var fæddur heill og græddr
húss¹⁴ af¹⁴ bónda góðum.
32 Hrómund fann að kelling kann
kuklaradóm af sprundum;
hennar mann fyr¹⁵ vífi¹⁵ vann
og veidir¹⁶ fiska stundum.
33 Þegar¹⁷ í ár¹⁷ að¹⁷ þegninn stár
þrifinn á vatnið hreina,

dregr með sár úr djúpi¹⁸ lár
dreingrinn geddu eina.
34 Kendi mein, er krufði bein
kall með stórrí breddu;
Mistiltein með¹⁹ mætri¹⁹ grein
í maganum fann á geddu.
35 Fyllist sjóðr, þá²⁰ fleina bjóðr
færði²¹ menja skerði;
ei var hljóður örva²² rjóðr,
þá²³ auðling²³ tók við sverði²⁴.
36 Sá²⁵ var einn í sóknum beinn²⁶
Svíá með ríku stilli,
Haddings sveinn að heldr var²⁷ meinn,
heitir Blindr enn illi.
37 Halrinn sá kvaðst²⁸ hyggja þá
að²⁹ Hrómund væri³⁰ á lífi,
»heilsu má og hressing fá
Hagals hjá klóku vífi«.
38 »Eigi³¹ mun — kvað³¹ hilmir — hun
Hrómund þora að leyna«;
Herjans sun kveðst hafa á grun,
»hirðin skal það reyna«.
39 Hirðin stór frá höllu fór,
hefr til bæjar lángað;
kelling sór við Kjalar og þór,
að kæmi nokkuð þangað.
40 Kemr frá höll með kynstrin öll
kóngsins vinr³² að bragði,
»enn mun tröll — kvað auðar þöll —
jafnslægt³³ verða flagði.

¹) Hittist 610. ²) hender W. ³) og k. 610. ⁴) *hjer hefur W visu þessa*: Ferðast. skal að frelsa hal | ef finnast mætti tiggi | eg kann val með visku tal | vígja só hann liggi. ⁵) su W. ⁶) kempur roska W. ⁷) færde 610. ⁸) Hagale 610. ⁹) græddu W. ¹⁰) grimmur W. ¹¹) giorde 610. ¹²) settr 610. ¹³) troðu 610. ¹⁴) Hagals hia 610. ¹⁵) a vatne 610. ¹⁶) veiddi W. ¹⁷) þetta ar sem W. ¹⁸) djúpi 610. ¹⁹) við mæta W. ²⁰) v. W. ²¹) ferer W. ²²) hiorva W. ²³) Hrómund (?) W. ²⁴) *hjereftir hefur W visu*: Blindur lét er Bölvis hét | búna galdra sína | það var sét að þrúður grét | þunga elda Rínar. ²⁵) *vis. eftir 31 í W.* ²⁶) seinn 610. ²⁷) er W. ²⁸) kvezt W. ²⁹) v. W. ³⁰) vera W. ³¹) Alldri . . . seier W. ³²) vinir 610. ³³) -slæg 610.

- 41 Lókrinn skal með lýða¹ val
leita verða² um stundir.
Hrómund fal í hávum sal
heitu³ katli undir.
- 42 Eigi⁴ var hindr að⁵ hér⁶ kom Blindr,
Hrómunds⁶ leita náði,
fór sem vindr um fornar grindr,
fann þó ei⁷ á láði.
- 43 Þegar að⁸ dreingr úr garði geingr,
görpum segir hann teitum:
»oss er ei⁹ feingr⁹ í ferðum leingr⁹;
föru vær¹⁰ aptr og leitum«.
- 44 Kúrði¹¹ meir sá knúði geir
ketils í miðju¹² hvólfi.
»Hér fara þeir — kvað hringa¹³ Eir —
Hrómund, stattu á gólfi.
- 45 Nú skal þegn, sem þjóðin fregn,
í þýjar klæði¹⁴ færa;
þú hefr megn að mala í gegn,
mína¹⁵ kvern að hræra«.
- 46 Þegninn stóð í þýjar vóð,
þrífur¹⁶ möndul stinnan;
- Blindur óð með brögðin fróð
brátt um hüsið innan.
- 47 Möndul¹⁷ dró af magni¹⁸ svó,
mátti ei orku stilla,
lítið¹⁹ hló, en leit hann þó
til lofðungs manna illa²⁰.
- 48 Fleina Gaut, er frægðir hlaut²¹,
[fann hann ei²² með galdri,
[fara þeir braut, en baugalaut²³
bað þá þrífast aldri.
- 49 »Klók²⁴ er frú²⁴, en kynstrug²⁵ hjú
hjá kelling þeygi²⁶ prúðri;
ambátt sú var ekki²⁷ trú,
er áðan stóð hjá lúðri«.
- 50 Ristill svinnr í ráðum vinnr
ræsis kempur teitar;
halrinn svinnur hvergi finnr,
hversu opt sem leitar.
- 51 Firna-raumur²⁸, flatr og aumr
frá eg²⁹ að ekki³⁰ vinni³¹.
*Hverfi glaumr og hornastraumr
Hárs í fimta sinni.*

VI.

- 1 *Reika³² tekr en ramma þrá
rýggjar mér í vindi,
því er eg orðinnu öxlum³³ frá
úngri silkilindi.*
- 2 *Gekk eg framm á sútar sand
á sorgar-tíma örnum,*
- þar lá fley við frygðar-land
fult³⁴ af³⁴ alls kyns hörmum.*
- 3 *Stóð þar upp í stafni Þín
af³⁵ stríðu³⁵ hatri kvenna,
hun³⁶ bað mig koma í sess til sín
á sorgar bátinn þenna.*

1) lista W. 2) þurfa W. 3) hitu 610, W. 4) Ei W. 5) heim 610. 6) -mund W.
7) ecki W. 8) er W. 9) engi . . . fengr W. 10) við W. 11) kiende 610.
12) diupv W. 13) hölda 610. 14) klæðen W. 15) og m. 610. 16) og þ. 610.
17) vís. á eftir 49 W. 18) megne 610. 19) liten W. 20) illra 610. 21) þraut 610.
22) foru i burt 610. 23) baugalaut er bragda naut 610. 24) Klokt . . . bu W.
25) kyndug W. 26) þeyu 610. 27) eigi W. 28) taumr 610. 29) v. W. 30) litit W.
31) finne 610. 32) Reikia 610. 33) oskum 610. 34) fruktað W. 35) með stygð
og W. 36) v. W.

- 4 *Er¹ því¹ drjúgum daga sem hóm
dapr að öðru hverju,
kom eg þar niðr í krapparúm
Kjalars² á hauka ferju.*
- 5 *Rak mig burt af ræktar hafn³,
af ráði⁴ sorgar vinda,
má eg því ekki meyjjar nafn⁵
í minum kvæðum binda.*
- 6 *Sorgum trú eg að⁶ sætan nær
seint mun vilja létta,
þulda eg rimur þrjár og tvær,
þessi verðr en setta.*
- 7 *Um vetrinn⁸ eptir bar fyr Blind
brigða⁹-marga drauma;
sagði hann þetta svænskri kind,
síst¹⁰ mun gánga í tauma.*
- 8 *Þar¹¹ fyr misti hann gleði og glaum
gjörðist fátt til náða;
halrinn skyldi herma draum,
en Haddíng kóngur ráða.*
- 9 *»Var það fyst¹² í vórum blund,
varg sá eg austan renna,
beit hann yðr svó breiða und,
bragning¹³ mátti kenna.*
- 10 *»[Koma mun vindr úr skjújum¹⁴ skæðr
skelfa¹⁵ kónsins veldi;
hrjóta á mig gneista glæðr,
geng eg nærri eldi.*
- 11 *»Dreymdi mig að ælist einn
úlfr hjá Hagli¹⁶ kalli,*

- sá var ei í blíðu beinn,
beit hann menn á¹⁷ hjalli.
- 12 *[Jafnvel reif hann¹⁸ yðr sem¹⁹ mig
og alla kónsins þegna;
heldr var²⁰ sýnin hræðilig,
hvað mun slíku²¹ gegna?«.*
- 13 *»Hagals er sagt við²² húsagarð²³
hiðbjörn nokkur²⁴ liggi,
jafnan höfu²⁵ vær²⁶ æfiskarð
ætlað honum.²⁷ — kvað tiggí.*
- 14 *»Þá²⁸ mun björninn²⁹ bíta yðr,
er³⁰ búist þér hann að veiða.
»Þar er sú dygd að drauminn styðr,
djarfliga skal³¹ eg það greiða.³²*
- 15 *»Sunnan rendi svínið mart
seggr³³ að þinni höllu,
rananum tóku³⁴ að róta hart
ríki þessu öllu.*
- 16 *»Þar mun leysa sull úr sjó,
sól³⁵ í heiði skína,
veröldin gleðst með vakt³⁶ og frjó³⁷,
veðr³⁸ og kuldar svína.*
- 17 *»Kómu³⁹ úr norðri kolsvört ský
með klær og vængi bjúga
og með þenna breiða bý
burtu⁴⁰ gjörði að fljúga.*
- 18 *»Húsin⁴¹ [vór munu hefjast⁴² öll,
hygg eg það fyr góðu;
gjörig⁴³ þar eina glæsta höll,
er⁴⁴ gamlar toptir stóðu.*

1) því er eg W. 2) Kials(?) W. 3) hofn 610. 4) rienar 610. 5) nofn 610, W.
6) v. 610. 7) vetur 610. 8) brigðu 610. 9) að s. W. 10) Hier W. 11) v. W.
12) ad b. 610. 13) þar mun vindur af skogi W. 14) og sk. 610. 15) Hagale
610. 16) af 610. 17) At hann bæði W. 18) og W. 19) er W. 20) þessu
W. 21) um herra- 610. 22) einn ad 610. 23) hefe eg 610. 24) hann 610.
25) Biornen . . þa W. 26) ef W. 27) vil W. 28) greina W. 29) sa eg W. 30) tok
610. 31) og s. 610. 32) makt og fró 610. 33) vetur W. 34) vís. á eftir 21 í
W. 35) í b. 610. 36) vís. á eftir 19 í W. 37) munu þar huerfa 610. 38) giorum W.
39) sem W.

- 19 »Var¹ það² enn í einum³ draum,
eg⁴ vil⁴ greina⁵ tiggja,
gildan⁶ leit eg gríðar taum
[grams við ríkið⁷ liggja«.
- 20 »Þar er þú leist enn lánga orm
liggja fyrir⁸ á⁶ sandi,
það⁹ mun dreki með dýrligt form
duna að vóru landi«.
- 21 »Lángur¹⁰ var sá Lóðurs kundr,
leit eg austan renna,
réð á yðr og reif í sundr;
ráð þú drauminn þenna«¹¹.
- 22 »Þar munkoma frá kóngiaf¹² Hleiðr¹²
kappi nokkurs máttar¹³;
fyst mun verða fundrinn reiðr
og falla niðr til sáttar«.¹⁴
- 23 »Kom eg þar, herra, í húsið inn,
er haukar sátu á¹⁵ stöllum;
fjadralaus var fálkinn þinn
og flettur hamnum öllum«.
- 24 »[Margir koma¹⁷ í mildíngs¹⁶ höll
menn¹⁸ af¹⁸ landi ríku;
vópinn munu þér¹⁹ veita upp öll,
verð²⁰ eg reiðr af slíku«.
- 25 »Dreki þinn leist²¹ mér²¹ færðr á flóð,
flaut²² í báru miðri,
höfuðlaus allur herrinn stóð
í heitu vatni niðri«.
- 26 »Lofa eg minni ljúfri hirð
lönd að kanna fleiri,
- þá mun²³ auðlíngs ásjón firð —
ekki er draumrinn meiri«.
- 27 »Dreymdi mig að drákons feðr
drægi²⁴ Hagall úr Væni;
Hrómunds linda hekk sá meðr
heiðarfiskrinn græni«.
- 28 »Állinn²⁵ kemr þar²⁶ upp í mót,
eigi smár frá²⁷ grunni;
verðr hann síðan vafinn í nót
og veiddr af menja²⁸ runni«.
- 29 »Vópnið sökk í vatnið kalt,
valla má slíkt²⁹ ugga;
hvórt ætlar þú Hrómund alt,
en³⁰ hræðslufulla dugga?«.
- 30 Frá eg að kæmi³¹ fylkis^{31a} til
fleiri draumar sterkir,
auðlíng réð þá alla í vil,
en³² öngvan svó³³ sem merkir.
- 31 »Blindur muntu³⁴ birta³⁴ mér,
beint svó að³⁵ ekki tálmi;
harðr var sleginn um háls á þér
hríngir af brendum málm.
- 32 Leiðum reittu letinnar klár
lítla stund til náða,
dælt mun vera — kvað dreingrinn
drauma slíka að³⁷ ráða. [flár³⁶ —
- 33 Gálgi³⁸ merkir gamlan hest,
get eg að míns náðir;
líkt mun okkur fara um flest,
feigir³⁹ eru við báðir«.

¹) Vis. á eftir 16 í W. ²) það var W. ³) vorum 610. ⁴) vil eg 610; eg ma W.
⁵) seigia W. ⁶) grimman W. ⁷) gramr um Svíþjóð W. ⁸) a svortum W. ⁹) hier W.
¹⁰) vis. á eftir 18 í W. ¹¹) herra 610; þennan 610 (önnur hönd). ¹²) heidr 610.
¹³) háttar W. ¹⁴) satta W. ¹⁵) v. 610. ¹⁶) Koma þar menn í mína W. ¹⁷) komu 610.
¹⁸) úr mildíngs W. ¹⁹) þeir W. ²⁰) og v. 610. ²¹) var þa W. ²²) og fl. 610.
²³) er hun W. ²⁴) dragi 610. ²⁵) vis. á eftir 14 í 610. ²⁶) v. W. ²⁷) að 610.
²⁸) hiorfa W. ²⁹) þat W. ³⁰) v. 610. ³¹) kvomu W. ^{31a}) fylkir 610. ³²) v. W.
³³) þat W. ³⁴) frá þat birtizt W. ³⁵) v. W. ³⁶) knar W. ³⁷) r. W. ³⁸) Gálga
610. ³⁹) því f. W.

34 Hrómund var hjá¹ Hagli² græddr
heill og vel til reika.
Þegar vill Ólafr jární klæddr
afla vargi steika³.
35 Fjöldi⁴ manns⁴ að⁴ fylkir dregr
frægðarmaðr⁵ í hljóði,
seggja⁶ liggir í Svíþjóð vegr;
sverðin⁷ trú eg þeir rjóði.
36 Óvart koma þeir eina nátt
öllum⁸ Haddings görpum,
lúðrar margir létu hátt⁹,
lagið¹⁰ er¹⁰ vópnum snörpum.
37 Auðling¹¹ vaknar ekki¹² fyrr
úti¹³ frá eg hann liggja,
[hús er brotið¹⁴, en höggnað dyrr
á hviluranni tiggja.
38 Haddíng kóngur heitir á menn,
og¹⁵ hljóp¹⁶ í skyrtu síða, —
»hverr er sá með harki renn¹⁷
hygst¹⁸ um¹⁹ nætr að stríða?«.
39 »Hrómund Gripsson heitir sá,
hér er²⁰ kominn í skemmu,
kappa gjörir að köldum ná
og²¹ klýfur hjálm og emmu²².
40 »[Furðu mun þér falla²³ vel,
þó fyrðar hnígi mínir,

áður dó²⁴ fyr oss í hel
átta bræður þínir«.
41 »Minstu á það milding fátt,
mér býr nóg í hjarta;
sú²⁵ skal þín en seinsta²⁶ nátt,
ef sverðið dugir eð hjarta«.
42 »Buðlúngs hvergi²⁷ brynjan²⁸ finst,
burt er hattur²⁹ þriðja,
[eg skal þó³⁰ meðan æfin³¹ vinst
öngur³² sáttar³² biðja«.
43 Þegn hljóp³³ upp³³ í þessu einn,
þegar til vópna sexti³⁴,
sá³⁵ var ræsis rekkju sveinn,
risi og³⁶ tröll að vexti.
44 Gripsson höggur glaðr til raums,
gall í stæltum fleini;
þá tók af honum³⁷ enda saums
egg á³⁸ Mistilteini³⁹.
45 Haddíng verst með⁴⁰ hrotta knár,
Hrómund⁴¹ að honum sótti,
auðling varð⁴² þó⁴³ ekki sár;
undur flestum þótti.
46 Hvert það högg⁴⁴ á⁴⁴ hilmí⁴⁴ datt
og⁴⁵ Hrómund skyldi⁴⁶ greiða,
sverðið kemr⁴⁷ á sjóla flatt,
söng⁴⁸ í gramnum⁴⁹ breiða.

1) með W. 2) Hagale 610. 3) steikar W. 4) Fjölde manna 610. 5) for ad þessu 610. 6) svnnan W. 7) en s. W. 8) ad ö. 610. 9) bratt 610. 10) og lagder 610. 11) *hjer byrjar aftur* 146. 12) eigi W. 13) en d. W, 146. 14) brotið hus 146. 15) v. W. 16) hleypr W, 146. 17) enn 610, W. 18) og h. 610, 146. 19) a W. 20) nu b. v. 610. 21) v. W, 146. 22) einu 610. 23) þer mun falla furdu W, 146. 24) dou W, 146. 25) sia W. 26) syðsta 146. 27) ecki W, eigi 146. 28) brynja 146. 29) hattar 610. 30) so skal enn 610. 31) lífið W, 146. 32) aldri sætta W, 146 (sa-). 33) kom fram W, 146. 34) festi 610. 35) þat W, 146. 36) en W, 146. 37) hondum W. 38) með 610. 39) *hjer er visa í W, 146: Mækir fra eg ad morgum senn | mala giofena (giofinne 146) luki | feldi (hann b. v. W) alla fylkis menn | fell þeim hofud af buki.* 40) firi 610. 41) en H. 610. 42) var W, 146. 43) þa 610. 44) sinn ad höggid 610. 45) r. W. 46) atte ad 610. 47) kom 146. 48) og s. 610. 49) gramum 610; iarnum W.

- 47 [Kylfu neytti kappinn¹ vel,
kastar² Bæsings³ líka,
þar kemr⁴ loks hann lemr í hel
lofðung þann enn ríka.
- 48 Hrómund⁵ talar⁶ að⁶ Haddings⁶ herr⁶
hefr⁷ nú⁷ feingið lægra;
sá hefr lofðung⁸ látist⁸ hér,
leit eg⁹ öngvan frægra.
- 49 [Sjá bar fylkir¹⁰ fremd og þrótt
sem¹¹ fornum¹² kóngi¹³ stæði,
hefði eg aldri sjóla sótt,
ef sínum gerðum næði.
- 50 [Hverrvardauðr¹⁴ á¹⁵ Haddings¹⁶ láð
[hinn er bjóst¹⁷ til varnar;
þá¹⁸ var leiðum lóki náð;
listir hans eru farnar.
- 51 Bölvís¹⁹ kall er Blindur¹⁹ hét
bundinn var²⁰ með snæri,
heingdr á gálga og²¹ heiðrinn lét,
hann gat þessu næri.
- 52 Bragnar tóku enn²² brenda²² seim
og²³ báru á mörgum hestum;
seggir fóru úr²⁴ Svíþjóð heim
sigri prýðdir mestum.
- 53 Fór²⁵ með²⁵ kóngi, fegri en dript,
foldin bjartra veiga;
Hrómundi var hríngþöll gipt,
er hun²⁶ vill gjarna eiga.
- 54 Svanhvít festi síðan hann,
seggrinn²⁷ allvel²⁷ unni;
vífið elskar virta-mann
vel sem dygðin kunni.
- 55 Hrómund²⁸ Gripsson herrann lætr
hæstan mann í ríki;
ól við Svanhvít sonu²⁹ og dætr,
sá var kónga líki.
- 56 Aldri trú við tiggja brá,
tókust³⁰ mægðir slíkar,
kappa þeim eru komnar frá
kónga-ættir ríkar.
- 57 [*Kvæða biðja kurteis³¹ sprund,
[eg kann þeim ekki neita³²;
glösað hef eg gaman um stund;
Griplur skulu það³³ heita.*
- 58 Þessar rímur³⁴ þiggi nú,
þreyttur er eg af mæði,
þúngi mikill og þrettán bú, —
þar skal úti kvæði.

¹) Kappinn treyster kylfu W, 146. ²) og k. 610. ³) bæsing 610, 146. ⁴) kom W, 146. ⁵) Allur fra eg 610. ⁶) þa hadding sier W, 146. ⁷) hlut (hel W) gat W, 146. ⁸) skift um 146. ⁹) eg hans 610. ¹⁰) Fylkir ber so 610 (sa 146). ¹¹) er 146. ¹²) fyrrum W; fire 146. ¹³) kongum W, 146. ¹⁴) Bana fekk hver W, 146. ¹⁵) af 610, W. ¹⁶) budlungs W, 146. ¹⁷) er bio sig titt (neitt W) 146, W. ¹⁸) þegar 610. ¹⁹) skift um W, 146. ²⁰) var hann 610. ²¹) v. 146. ²²) brendan 146; e. branda 610. ²³) v. W. ²⁴) i 146. ²⁵) Fylkis 610. ²⁶) hann W. ²⁷) systur kongsins W, 146. ²⁸) vís. á eftir 56 i 610. ²⁹) syne 146. ³⁰) takast þar 146. ³¹) Visna bidia völdug W, 146. ³²) valla ma þeim synia W; vilia þau eptir leita 146. ³³) þær W, 146. ³⁴) visur W, 146.

RÍMUR FRÁ VÖLSÚNGI HINUM ÓBORNA.

AM 604 g, 4°.

I.

<p>1 Blanda skal eg fyr börnin glöð,
er beiða í fysta sinni,
Sónar foss og Suptúngs mjöð
saman og Ása minni.</p> <p>2 Óðin vissu eg¹, arfa Bors,
Ása² veldi ráða,
jafnan vakti hann vigra fors,
val fekk örn til bráða.</p> <p>3 Gramr er bæði fagr og friðr
og furðu vænn að öllu,
orðin slétt, og einkar blíðr,
örr af greipar mjöllu.</p> <p>4 Vísir reiknast vitr og hægr,
var það gjört að orði,
hér með var hann sterkr og slægr,
stóð honum eingi á sporði.</p> <p>5 Spektar grein og spáleik prýddr,
sparði aldri seima;
kýngin mörg, sú kóngur er skryddr^{2a},
er kunn um alla heima.</p> <p>6 Óðinn seldi auga sitt
annað bauga runni,
með því jókst honum manvit frítt³
og Mímis⁴ drakk hann af brunni.</p> | <p>7 Hilmir kunni hverja list,
honum varð alt að ráði,
gramr hefr öngrar mentar mist,
míldr af grettis láði⁵.</p> <p>8 Ásgarður hét ágæt höll⁶,
er Óðinn átti að stýra,
glóar hun öll með greipar mjöll⁷
og græðis elð enn dýra.</p> <p>9 Það er en væna þeingils höll,
þökt var silfri hvíta,
því var líkust innan öll
jafnt sem gull að líta.</p> <p>10 Bókin vill af borgar stærð
birta fólki ríku;
nú er það komið í mína mæð,
megi þér ráða af slíku.</p> <p>11 Dyrnar voru á hurða hjört
hundrað fimm og fjórir
tigir⁸ — hafa slíkt Tyrkvir gjört
traustir frændur vórir.</p> <p>12 Vissaeg ei í veröldu fyrr
væri stærri halla,
jafnfram geingu í einar dyrr
átta hundrað kalla.</p> |
|---|---|

¹⁾ v. hdr. ²⁾ og Á. hdr. ^{2a)} skyrdur hdr. ³⁾ sitt hdr. ⁴⁾ minniz hdr. ⁵⁾ sade hdr. ⁶⁾ borg hdr. ⁷⁾ torg hdr. ⁸⁾ menn(!) b. v. hdr.

- 13 Í Óðins höll varð aldri húmt,
alskyns er þar¹ mæti,
flestum var þar fyrðum rúmt,
feingu allir sæti.
- 14 Skatna liði var skjöldúngs höll
skipuð í millum gátta,
stillis hirðin stór sem tröll,
styrkri var einn en átta.
- 15 Gramr var bæði sterkr og stór,
slægð bar hann af öllum;
öflgastur var Ásapór
af Óðins köppum snjöllum.
- 16 Óðinn setti í landi lög,
hvé lýðir skyldu hegða;
vandar um það visir mjög,
ef vill því nokkur bregða.
- 17 Döglíng skipaði dreingjum tólf
að dæma um málin vöndu;
þiljað var hilmis hallargólf
harðri frænings ströndu.
- 18 Fylkir lagði fornar spár,
forsögu vissi hann alda;
fylgdi þar með friðr og ár,
flestir trúðu hann valda.
- 19 Trúði² á stillir Tyrkja drótt,
tel eg það margan pretta³;
óska fjöld og aura gnótt —
Óðinn gaf þeim þetta.
- 20 Margur trúði á málma Freyr
mildíng galdra lista,
sér vænti hvern er af vópnum deyr,
Valhöll muni þeir gista.
- 21 Letrið gjörir það ljóst fyr mér,
þá lýðir voru í nauðum,
þeir báðu Óðin bjarga sér
bæði lífs og dauðum.
- 22 Evrópa og Ásíaheim
Óðinn átti að stýra,
í þriðjúngum⁴ var⁵ þessum tveim
þegna sveitin dýra.
- 23 Villan hefr sjá vordið stór,
virðar hugðu báða
Óðin kóng og Ásapór
öllum heimi að ráða.
- 24 Sjá lést gramr af sinni spekt,
— sú er af fitóns anda —
eyðast mundi öll hans mekt,
en Jesús vegr mun standa.
- 25 Óðinn bjó með allri list
aura gnótt og beima,
fylkir vill svó forðast Krist
og flýði norðr í heima.
- 26 Yfir Ásgarð setti Vila og Vé
visir bræður sína;
skjöldúng frá eg að skorti ei fé,
skötnum má eg það tína.
- 27 Nefna mun eg þá Njörð og Frey,
af niðlúngs vóru hendi;
gramr sat meðan í Óðins-ey,
en ambátt sína sendi.
- 28 Gramr helt fyst í Garða austr,
girtist þaðan til Saxa;
kærliga lét þá kónginn traustr
kynslóð sína vaxa.
- 29 Sá hefr heitið Gylfir gramr,
er galdra kunni fjölda;
Sviðþjóð stýrði siklíng framr,
sína gladdi hölda.
- 30 Gefjon heitir hringa Hlín,
hun var Ásía ættar,
skjöldúng veitti hun skemtan sín,
að skröksögur urðu gættar.

¹) þat *hdr.* ²) Trvdy *hdr.* ³) bleckia *hdr.* ⁴) -gín *hdr.* ⁵) var v. *hdr.*

- 31 Plógland gaf fyr skemtan skjótt,
— skili það allar vörir —,
drógu það bæði dag og nótt
döglings uxar fjórir.
- 32 Snóttin hefr á galdra í gnóg
gjört með vælum slíkum,
sonuna hefur sér fyr¹ plóg
samið í uxa líkum.
- 33 Landið slíkt, er Gefjon gaf
Gylfi að kvæðis-launum,
yxnin² drógu út í haf;
auðling komst að raunum.
- 34 Leystu þeir upp landið alt,
Lögrinn var þá eptir;
sannliga mun með Svíum á valt
sýnast slíkir greptir.
- 35 Segi eg það helst í Sviptúngs fund,
að synirnir galdra Freyju
þeir settu þessa grænu grund
gagnvart Óðins eyju.
- 36 Gefjon ræður grundu um aldr
og gjörði mart að starfa,
svanninn átti síðan Baldr
sannan Óðins arfa.
- 37 Liggja víkr í Leginum svá,
lýðum vil eg það inna,
þar mega ýtar Sæland sjá
svinnir, þeir er finna.
- 38 Sér það glögt á sínum hag
svænskra manna ræsir,
að myklu hefr hann minna lag
á menta fjöld en Æsir.
- 39 Óðinn sótti auðling heim
með alla sína dreingi,
bæði lönd og brendan seim
bauð hann honum með meingi.
- 40 Óðinn talar svó orðin snjöll:
»ekki skal því neita«.
Þegar lét stofna þeingill höll
þar er Sigtúnir heita.
- 41 Að flestu er þessi en fagra borg
sem fyrr var skrifuð með Tyrkum,
buðlung³ skipaði bæi og torg
brögnum sínum styrkum.
- 42 Lögmál slíkt og landsins rétt
lofðung skipar með öllu,
sem Óðinn setti og áðr var frétt
Ásgarðs fólki snjöllu.
- 43 Á báli skyldi dauða drótt
drjúgum brenna alla,
þar með bjarta bauga gnótt
og bæði konur og kalla.
- 44 Vísan skyldu vegnir menn
Valhöll eiga að gista,
en sædaðir seggir senn
sig⁴ til heljar vista⁵.
- 45 Svó var gramr af gulli örr,
gaf til beggja handa
skötum sínum skjöld og dörr,
skýfir hjálms⁶ og branda.
- 46 Frigg var kölluð fylkirs kvón
Fjörguns dóttir væna,
ýtar telja falda frón
á flestar listir kæna.
- 47 Var svó Óðinn vífinn gramr,
valla fekkst hans jafni,
marga sonu gat fylkir framr,
fá má merkja nafni.
- 48 Niflungs son skal nefna Skjöld,
nógu gjarn til rómu;
döglingar yfir danskri öld
dýrir af honum kvómu.

¹) til hdr. ²) ygxen hdr. ³) buðlung hdr. ⁴) æ hdr. ⁵) vistar hdr. ⁶) hialm hdr.

- 49 Ínga nefni eg Óðins nið,
aldri í sóknum vægir;
ætrrif hans er ágætt lið:
Uppsala kóngar frægir.
- 50 Sæmíngs get eg að sönnu við,
siklíngs arfa ens snjalla;
jókst nú af þeim auðlíngs nið
ætt Háleygja-jalla.
- 51 Sigi var nefndur siklíngs mögr,
sá var vænn að líta,
enníð hjart en augun fögr,
ásjón berr hann hvíta.
- 52 Hilmirs son var hár og digr,
hann var sterkr að afli,
mönnum leist hann merkiligr
og mildr af greipar skafi.
- 53 Nú réð stofna Njarðar kván¹
niðlúng veislu eina;
Skaði hét sjá² skikkju Rán³
að skeinkti⁴ vínið hreina.
- 54 Þegninn átti þrællinn þann
— þjóðum vil eg það skýra —.
Breði hét sá er með virtum vann
og veiddi fjölda dýra.
- 55 Refil skal nefna rakka hans,
reyndr að kostum mörgum,
görpum fæ eg greint til sanns
grimliga eyddi hann vörgum.
- 56 Sigi var þar⁴ með sínum feðr
— segja mun eg það verða —
bað hann að fylgja, því blítt var veðr,
Breða til veiðiferða.
- 57 Breði fékk unnið björninn einn,
björt skein sól í heiði,
hilmirs son varð heldur seinn,
hann hrepti öngva veiði.
- 58 Ríkum var þá ræsis nið
reiði þyngri⁵ byrði;
dálíga helt þá dreingrinn grið,
deyddi hann þræl og myrði.
- 59 Breða dró hann í breiðan skafl,
banaði síðan rakka,
ræsis niðr hefr reynt sitt afl,
reiðan gjörir því sprakka.
- 60 Sigi kom aptur síð um kveld
og settist þá til drykkju;
mjög var Skaði⁶ í máli sneld,
mælti af grimmri þykkju:
- 61 »Hvar er hann Breði?» kvað bauga⁷
Bragning réð að ansa: [Hlín.
»ekki vildi þrællinn þín
þjóna, mér til vansa.
- 62 Kafnaðr var hann í kránkri mjöll,
kveð eg ei fleira skipta,
ellegar get eg að trúðig tröll
tekið hafi lífi að svipta«.
- 63 »Orðin þín eru eigi sönn
— ansar þann veg sprakki —
Breða muntu hafa banað í fönn,
bæði er dautt og rakki«.
- 64 *Mín skulu þessi⁸ ljóðin lögð,
lýk eg Ása minni;
tel eg að reiki bernsku brögð,
bið eg að óði linni.*

II.

1 *Blandast dreggin Friðja þykk
Þráins af varra flæði⁹*

*við Sigmundar sinnu drykk,
sem eg því annað fræði.*

¹) kuan hdr. ²) sa ... rann hdr. ³) skenkia hdr. ⁴) þar v. hdr. ⁵) þyngri hdr.
⁶) Skada hdr. ⁷) þorna hdr. ⁸) ekki hdr. ⁹) flóði hdr.

- 2 Virðum skipaði veiðimanns
vif að leita fjórum;
bragnar fundu búkinn hans
Breða í skaffi stórum.
- 3 Garpar fundu í gildri þá
gagarinn¹ ræntan lífi,
höldrinn fór þá hverr sem má
heim og sagði vífi.
- 4 Virðar gjörðu verkin sönn,
valla líkar sprakka.
Við Breða er kend en breiða fönn
beint og svó við rakka.
- 5 Sigi var þá til sektar dæmdr,
og svó lauk þessu hjaldri,
og svó langt í löndin flæmdr,
hann leit sín óðul aldri.
- 6 Óðinn skipaði arfa sín
eina skeið úr landi;
ýtum vakti hann unda vín
og aflar sjóð² með brandi.
- 7 Sigi vann bæði sæmd og dáð,
seggjum má eg það skýra;
einnveg fekk hann ríkis ráð
og rekka sveit að stýra.
- 8 Stillis arfar stýrðu tveir
stóru Garðaríki;
svinna áttu systur þeir,
sást ei hennar líki.
- 9 Sigi kom þar með sína drótt
systur þeira að biðja;
niflungs arfar nittu skjótt;
nú vex élið þriðja.
- 10 Sigi vann þar með sæmd og dáð
sigr í miðjan máta;
bragning fekk svó brúðar náð,
að bræður hennar játa.
- 11 Siklings arfar sóru grið,
Siga þeir³ hvergi pretta⁴:
»nifðings tekr sá nafnið við,
ef nokkur geingr á þetta«.
- 12 Lúktu allan meyjarmund
mildings arfar stilli;
Sigi helt heim með seima Hrund
sæmdum þrýddr og snilli.
- 13 Sigi réð herja sumarið hvert,
en sat hann heima að hausti,
orðið er þá ýtum bert,
örr⁵ var⁶ gramr enn brausti.
- 14 Rera⁶ skal nefna ræsis kund,
reyndr að frægð og snildi⁷,
varð hann kóngr⁸ að verja grund,
vandist brandi og skildi.
- 15 Mildings arfa móðurbræðr
mintust⁹ fornra skipta;
föðrinn hans, er ríkjum ræðr,
réðu hann lífi að svipta.
- 16 Ýta er það sumra sögn,
svikinn var gramr í trygðum,
reyndi hann áður rómu¹⁰ gögn
í rekka hjarta-bygðum.
- 17 Sigi fell þar með sína hirð,
svó skal visu greiða,
veittu griðin með vélum stirð
og vildu rjúfa eiða.
- 18 Reri var ei í rómu staddr,
er ræsir týndi lífi;
af hilmis syni var herrinn kvaddr
hölda¹¹ að ræna lífi.
- 19 Rekkum var til rómu stefnt,
Reri vann mart til dáða;
fullvel hefr hann föður síns heft
og feldi hann kóngr báða.

¹⁾ gagar *hdr.* ²⁾ þjóð *hdr.* ³⁾ þeir *r. hdr.* ⁴⁾ fretta *hdr.* ⁵⁾ aurfa *hdr.* ⁶⁾ Rerr-
dr. alstaðar. ⁷⁾ snilli *hdr.* ⁸⁾ kongr *hdr.* ⁹⁾ neyttu *hdr.* ¹⁰⁾ roma *hdr.* ¹¹⁾ helldr *hdr.*

- 20 Ríkin tvenn og ræsis nafn
Reri tók átta¹ vetra;
trautt fekst annar tiggja jafn
týnir orma setra.
- 21 Mildíng vann svó mykla frægð,
mér er seint að telja;
greini eg hitt að göfga mægð
gjörði hann sér að velja.
- 22 Íngi hét sá stillir sterkr,
er styrði svænsku veldi;
rekka sína ræsir merkr
reifiði hann flæðar eldi.
- 23 Döglíng átti dóttur sér,
dádum prýdd og mildi;
Íngigerði ýtar mér
aðar nefndu Hildi.
- 24 Lauka þöll var ljós og rjóð,
lista kunni hun fjölda
tígin mæð var tungufróð,
í taffi vann hun hölda.
- 25 Reri kom þar með rekka sín,
ræsis náði hann fundi;
bragning væna bauga Lín
bað hann að kaupa mundi.
- 26 »Kýs eg fyrr — kvað þeingill þá —
[en þín sé² silkifreyja,
döglíng, eptir dagana þrjá
darra þíng að heyja«.
- 27 Róman varð að ræsis vild,
Reri hjó stórt með brandi,
odda hrið var einkargild,
Íngi hné frá landi.
- 28 Aðlíng setti Ínga laug
og ýta hjá honum vegna,
síklíng fekk honum sverð og baug;
svó skal göfga þegna.
- 29 Bragning drakk nú brúðhlaup sitt
bæði og erfi Ínga;
sparði eigi við fólkið frítt
frægíngs dýra þínga.
- 30 Síklíng var hann á svænskri láð
og svó yfir Garðaríki,
frægr var hann á fremð og dád,
fanst hans valla líki.
- 31 Þessi gramr, sem greint var mér,
og grundin Friggjar tára
gátu öngvan arfa sér
innan margra ára.
- 32 Tiggja þrúðr og tvinna Gná
tóku á Frigg að heita,
Óðinn skal þeim arfa fá,
afa sinn bað hann það veita.
- 33 Óðinn heyrði bragningis bæn,
búinn fleira³ að veita,
svó að ei eyddist ættin væn,
ei mun hann þessu neita.
- 34 Óðinn sendi eplið grænt,
að þau skyldu bíta
frændi hans og vífið vænt,
vísir mun því hlíta.
- 35 Lét þá Hljóð⁴ í lofðúngs knén⁵
lítið epli detta,
bragning lofaði og brúðrin vén,
blíðr varð hann við þetta.
- 36 Leiddi gramr í lítið hús
leggja⁶ fanna þrúði,
eplið bitu þau einkar fús,
eldið jókst með brúði.
- 37 Leið svó framm um lánga stund
fyr lindi silkiklæða;
mér var sagt, að mildíngs sprund
hun megi ei barnið fæða.

¹) les þrettán (xii) lesið sem viij) eða átján? ²) þesse hdr. ³) á eftir veita hdr.
⁴) svo Bugge í Ark. V. 5, hlíott hdr. ⁵) kne hdr. ⁶) lagja hdr.

- 39 Leiðángur¹ úr landi þá
lofðung bjóst að halda;
skildist gramr við skallats Ná,
sköp munu slíku valda.
- 39 Byleits tók að bjóða heim
bróðurdóttur stilli
eptir margan sverða seim,
er siklíngr vann með snilli.
- 40 Þeingill talaði þessi orð
— þegnar leggja í minni —:
»heilsa skuli þér hringa skorð
heim — kvað gramrinn svinni —.
- 41 Nú er með barni bauga grund
— kvað býtir² Draupnis sveita —
lýðir vil eg að lofðungs kund
láti Völsúng heita.
- 42 Viðfrægr mun sjá vísis kundr
verða af sinni snilli;
Óðins berr sá ættar lundr
afl af hverjum stilli.
- 43 Drottning sagði döglíngs lát
drótt með slíkum hætti;
drós var heldur döpr en kát,
dró þá hennar mætti.

- 44 Var svó fulla vintur þrjá,
vant er slíkt að ræða;
brúðrin svó með burðinn lá,
barn mátti ekki fæða.
- 45 Drottning sá fyrri dauðann sinn
og dreingjum þetta tjáði:
»enn mun halda arfi minn³
önd með vóru ráði.
- 46 Djúpsett ráð eru drottning friðr,
dauðinn sótti að vífi;
fljóðs var skorinn með knífi kviðr,
kóngsson helt svó lífi.
- 47 Mildíngs son gat svó móður sín
mæta leyst með knífi;
svanninn dó með sára þín,
svó hefr frést af vífi.
- 48 Vísis son fekk Völsúngs nafn,
varði stjórnr og ríki,
honum varð einginn hilmir jafn,
hvergi fanst hans líki.
- 49 Skera varð negl og skjöldúngs hár
— skal þar fyst að sinni —
fagrt var það sem Friggjar tár
— falla⁴ Ása minni —.

III.

- 1 Minni vilda⁵ eg vella Bil
Vestra bátinn iðja⁶;
rausa eg jafnan rímuspil,
ef rekkar nenna að biðja.
- 2 Fæ eg það greint, hvé fagrt var skaptr
fleygir nöðru bekkja;
mikill var Óðins kýngi-kraptr,
kann það margan blekkja.

- 3 Völsúng var svó vænn og fagr,
vittr og snjallr í máli,
einkar blíðr og orðahagr
örr af greipar báli⁷.
- 4 Einkum var sá stillir sterkr,
stórt hjó hann með brandi,
rausnarsamur, ríkr og merkr,
réð fyr hverju landi.

¹) Leiðangrs hdr. ²) hreytir hdr. ³) pinn hdr. ⁴) falli hdr. ⁵) baud hdr.
⁶) jdra hdr. ⁷) stali hdr.

- 5 Fylkir hefr þá felda tólf
feingið nöðru¹ galla,
er skeiðum helt á skeljúngs² gólf
skerðir frænings palla.
- 6 Hilmir tók svó strandhögg stór,
stilling fylgir eingi.
bál var kynt þar bragning fór,
breytti hann þann veg leingi.
- 7 Víkingarnir víða um lönd
þeir verða háls að beygja,
bragning galt þeim bana fyrir önd,
blámennt lét hann deyja.
- 8 Völsúng er svó vaskr og³ ern,
falla fekst hans líki,
kempan sjá vill kónginn hvern
kúga í burt af ríki.
- 9 Þeingill hafði þetta starf
þrettán vetr í rennu;
feginn varð margr, er hilmir hvarf
heim frá geira sennu.
- 10 Unnið hafði hann þjóðlönd þrjú
þeingilsson með kneiti;
Völsúngs⁴ gjörðist virðum nú
víða kunnigt heiti.
- 11 Völsúngs frami⁵ er vorðinn kuðr
vestr um heimsins bygdir,
einn veg bæði austr og suðr,
ekki eru það lygðir.
- 12 Leingi stýrði landi nú
lestir Fófnis teiga;
leit hann eigi svó fagra frú,
að fýstist hann að eiga.
- 13 Óðinn sendi hilmí Hljóð
honum til eiginbrúðar;
valla hittist vænna fljóð,
var honum það til snúðar.
- 14 Trausta syni gat tígin grámr
tíu⁶ og dóttur eina;
Sigmundur hét sveinninn framr,
sá kann rjóða fleina.
- 15 Þeingils börn eru vitr og væn,
víða er dást að slíku;
svó var mærin svinn og kæn,
sem samdi vífi ríku.
- 16 Tvíbura nefni eg tiggja börn
tvau fyrir yðr enu úngu;
Signý nefndist silki-Hörn,
sú var fród á túngu.
- 17 Öll voru kurteis kóngsins börn,
kunnigt er það víða,
varma bráð slitr⁷ valr og örn,
þar er Völsúngarnir stríða.
- 18 Fátt stóð nú við feðgum þeim,
þá firðar þeyttu lúðra;
Völsúngs nafn fór víða um heim
og vísis barna prúðra.
- 19 Völsúngarnir⁸ víða um land
vildu prófa að herja;
kendi þeim að rjóða rand
reynir Fófnis skerja.
- 20 Völsúngs hirð er af víni glödd⁹,
var þar alskyns þryði,
[orma dún og lðja rödd¹⁰
auðling veitti lýði.
- 21 Völsúng hefr að virðing jafn
vísir orðið eingi;
taka hans frændur tignar-nafn,
tállaut var það leingi.
- 22 Siggeir réð fyrir Gauta grund,
— gjöri eg svó vísu leingja —;
vísir helt á Völsúngs fund
við fimm hundruð dreingja.

¹) hædu *hdr.* ²) skeliung *hdr.* ³) *v. hdr.* ⁴) wolsung *hdr.* ⁵) nafn *hdr.* ⁶) tigu *hdr.* ⁷) slítr *hdr.* ⁸) Wolsungar *hdr.* ⁹) glaud *hdr.* ¹⁰) orosta (*mislesid f. oia*) dun eíð^uraud *hdr.*

- 23 Virðar drukku vínið frítt
í Völsúngs dýrri höllu,
bragning gjörði bónorð sitt
bert fyrir fólki snjöllu:
- 24 »Er það hingað erindið mitt:
eg vil fá mér brúðar;
mætti verða mægið frítt;
mér er það til snúðar.
- 25 Mektug giptist mætust¹ frú¹
mætum odda hvesi«.
Harðliga sagði hoskri frú
hugr um ráðin þessi.
- 26 Brúðlaupstíð var bráðla nefnd
og boðið til mörgum lýði;
að Völsúngs ríki var veislan stefnd
og vandað alt með þryði.
- 27 Nú kom brátt á nefndri tíð
nættings² allir Gautar;
hverjum var skipuð höllin fríð
hreyti Fófnis lautar.
- 28 Þá er um vegg þingils höll
þakið með gyltum skjöldum,
gjörvir og slúgnir greipar mjöll,
og grænum silkitjöldum.
- 29 Berg eitt stóð í breiðum sal,
botstokk ýtar kalla;
dýrlegt var þar dreingja val,
drótt fekk slíka valla.
- 30 Apaldurs blóm með eplum stendr
upp á þessu bergi,
lundr er sá með laufum vendr,
lita má slíkan hvergi.
- 31 Vísar drukku vín og mjöð
og virða sveitin snjalla,
en þar sátu inni glöð
átján hundruð kalla.
- 32 Maðr gekk inn í hilmis hall
og helt á slíðrar teini;
berfættr er sá komni kall,
knept er brók að beini.
- 33 Gestrinn hafði girskan hatt,
gumna kvaddi hann eingi,
eineygðr var hann og er það satt,
öngum heilsar hann dreingi.
- 34 Virðum þótti hann viðbragðs skjótr,
var það eigi í eklu,
ysta hafði bauga-brjótr
bláflekkótta heklu.
- 35 Bauga Týr í bergið fal
brandinn upp að hjalti.
»Traustligt er hér tiggja val
— talaði kallinn halti —.
- 36 Sverðið gef eg þeim seima lund,
er sjálfur dregr úr bergi«.
Lýðir eptir líta stund
litu þeir manninn hvergi.
- 37 Hverr að öðrum hrannar dags
hreytir gekk að bergi;
þessi enn bitri benja lax
bifast með öllu hvergi.
- 38 Hverjum fast var heinar láð
hreyti Draupnis sveita;
Sigmundur gat sverði náð
og segir að Gramr skuli heita.
- 39 Siggeir falaði sverðið þá,
Sigmundur vill eigi lóga;
ramliga lagði hann reiði á,
því ræsir hafði nóga.
- 40 Nú bjóst þegar að nóttin leið
niðrún burt frá veislu;
Signý fylgdi siklíng reið;
Siggeirs reikna eg beislu.

¹) les menja brú? ²) niðlungs hár.

<p>41 »Völsúng, bið eg ef vildi þér
veita bauga lesti,
þér skuluð veislu þiggja af mér
að þrettán vikna fresti».</p> <p>42 »Veiti eg þér — kvað fylkirfrámr —
fysta þína heislu».</p> | <p>Sigldi í burtu enn gauski gramr;
grálíga bauð um veislu.</p> <p>43 Ræsir bjóst með rekka val
og röskva sína arfa.</p> <p><i>Fullgjört hef eg í sinnu sal
Suðra vænan karfa.</i></p> |
|---|--|

IV.

<p>1 <i>Dýran skeinki eg Durnis bjór
drótt í fjórða sinni. —</i>
Völsúng svó til veislu fór,
að virðar leggi í minni.</p> <p>2 Skaut úr landi skeiðum¹ þrimr
skerðir nöðru fitja;
mildíng hugðist mælsku-fimr
mágs og dóttur vitja.</p> <p>3 Föður sinn hitti falda laut,
fóru slík orð af² vífi,
hilmir biðr hun halda á braut
— »og hjálpir þínu lífi».</p> <p>4 Fljóðið talar við föður og bræðr:
»þér finnið Siggeir aldri;
láti þér, ef lofðung ræðr,
lífið í vópna hjaldri.</p> <p>5 Niflúng hefr um næstu lönd
nálíga hverjum manni
safnað beint að rjóða rönd
— réð svó mæla svanni —.</p> <p>6 Yðvart³ líf er ekki falt
oss, en þér munuð hníga;
mildíng hefr þú meingið valt
meir til skrauts en víga».</p> <p>7 Döglíng svaraði dóttur sín:
»dauða skal eigi kvíða;
ef eg er svikinn af mági mín,
mörgum skal þá sviða.</p> | <p>8 Öngu kvíð þú, ágæt mæ,er,
um óra⁴ fundi neina;
hefr þú ei spurt, að hræðunst vær
hvórki eld né fleina.</p> <p>9 Hundrað sinnum hefr sá gramr
háða sókn und merkjum;
í Rúscía varð eg rómu tamr,
reynda eg mig með Serkjum.</p> <p>10 Eitt sinn kemr lífs endadægr
öllum lýð um síðir;
sá telst einginn siklíng frægr,
er sínum dauða kvíðir.</p> <p>11 Vertu blíð við bóndann þinn,
bana skalt ekki nefna;
drósin mundu dauða minn,
ef döglíngs mættir hefna».</p> <p>12 »Þúngan kost á vífið vænt
af vísir þeim inum arma,
er slíkan föðr hefr frá mér rænt
og fræga mína barma».</p> <p>13 Drósin skilst við döglíng þá
döpr og sína hlýra;
í tárur flaut, sem telja má,
tvinnaspöng en dýra.</p> <p>14 Hilmir talar við hölda blítt:
»hvergi skulum vær renna,
þó vildara þætti vífið frítt⁵
virðum⁶ heima að spenna.</p> |
|---|--|

¹) skíðum *hðr.* ²) *falli burt?* ³) Yðart *hðr.* ⁴) óra *hðr.* ⁵) blítt *hðr.* ⁶) virða *hðr.*

- 15 Ef virðar koma í vópna glamm
— Völsúng frá eg svó mælti —
glæðliga skulum vær gánga fram,
þar geirinn sýngr enn stælti.
- 16 Skjöldúng geingur skeiðum frá
skamt á græna völlu,
áðr en milding merkin sá,
múgrinn dreif frá höllu.
- 17 Sýnn var munr um manna fjöld,
mættust þessir garpar,
ramliga varð ei róman dvöld,
og reyndu eggjar snarpar.
- 18 Siggeir hafði múga manns,
má það telja valla,
en í móti mágur hans
með þrjú hundruð kalla.
- 19 Völsúng óð í vópna glamm,
virða lét hann hniga;
skjöldúnga arfar skunda fram,
skamt var milli víga.
- 20 Stillis gjörði inn gildi¹ fleinn
gumna brjóst að kanna;
taldir eru tólf um einn
traustra fylkis manna.
- 21 Svó var þessi inn gamli gramr
grimmr að snarpri hildi,
einginn var svó fræk² né framr
að fylkirs bíða vildi.
- 22 Stillir reiddi enn bitra brand
báðum hauka ströndum;
seggja klauf hann sinnu land,
svó söng í gyldum röndum.
- 23 Rekkum veitti hann ramlig högg;
réðu honum að fylgja
synirnir hans í darra dög;
djúp varð unda bylgja.
- 24 Ruddi hann þeim nú rúma braut,
rufu þeir fylking hverja;
margan drap sá málma Gaut
mýgir Fófnis skerja.
- 25 Fóru í gegnum feðgar þeir
fylking átta sinnum;
margur hné fyr gyllum geir,
get eg það haft í minnum.
- 26 Niflúng varð í níunda sinn
nár, er bjóst að rjúfa
fylking grams, þar er stálin stinn
sterkar randir kljúfa.
- 27 Hjuggu³ stórt með höndum tveim
hilmis arfar gildir;
bönd eru færð að bræðrum þeim
bæði senn og skildir.
- 28 Bragnar voru bundnir fast
báðum sínum höndum;
sveinum helt hið seiga bast,
sviptir gyldum röndum.
- 29 Var svó gjölla Völsúnga þjóð
vegin að lifði eingi;
spurði þetta hið fagra fljóð
föður síns lát af meingi.
- 30 Þúngan harm bar gullaðs Gná,
gekk þó stilli að finna;
Signý talar við siklúng þá,
seggjum má eg það inna.
- 31 »Bragning mínum bræðra flokk
bana þú ei svó snemma;
láttu heldr enn sterka stokk
stillis arfa hremma.
- 32 »Verra er það vöskum segg
— vísir þann veg sagði —
en láta sitt fyr laufa-egg
líf að skömmu bragði.

¹) gylldi *hðr.* ²) fræken *hðr.* ³) Hjugiv *hðr.*

- 33 »Fornt er það, kvað fljóðið, mér
fyrða mál að sönnu:
unir við meðan uppá sér
augu á bauga Nönnu«.
- 34 Visir lét svó verða það,
sem vífið talar hið mæta;
feldur er þá stokkr í stað
stillis arfa að gæta.
- 35 Naktir skyldu, en nótt var myrk,
niðlungs arfar sitja;
ylgrin kom þar einkar styrk
afreksgarpa að vitja.
- 36 Bragnings son fyr bræðra knjám
beit og tók að snæða;
tögg hun hann með tönnum blám,
tröllslig var þá fæða.
- 37 Nógu þótti nóttin löng
Nönnu snáka fitja;
sendir álla seima spöng
sinna bræðra að vitja.
- 38 Brátt kom aptur sendi-sveinn
og sagði þann veg vífi:
»hlýri þinn er horfinn einn,
en halda aðrir lífi.
- 39 Svó eru blíðir barmar þín
sem¹ buðlung gleddi² dreingi,
eða þeir drykki hið dýra vín;
dauða kviðir eingi«.
- 40 Lifði einn sá lofðungs niðr,
er langt bar frægd af öllum;
mest ann þessum svanninn sviðr
siklings arfa snjöllum.
- 41 Sína nótt að sveininn hvern³
siklings⁴ mátti⁴ harma,
- Sigmundur var svinnr og ern
Signýjar eptir barma.
- 42 Sigmund hittir seima strönd
síð á kveldi þessu,
strauk hun fleski um stokksins bönd,
slíkt má tæla skessu.
- 43 Hunáangi rauð um túngu og tenn
tiggja snót og góma,
fé varð betra fylkir enn
fljóðsins þangað-kvóma.
- 44 Ylgrin kom sem endranær,
æði hefr hun trölla,
trausta feiti túngan fær
og tannar böndin gjölla.
- 45 Túngu lagði en trylda snót
tiggja innan varra,
tönnum frá eg að tók á mót,
traust varð ráðið svarra.
- 46 Í stokkinn setti hun sterkar klær,
stökk hann grams af fótum,
úr trölli gekk — sem teljum vær —
túngan öll með rótum.
- 47 Æpandi hljóp ylgr í braut⁵,
en eptir dvaldist túnga;
álla hitti linda laut
lausan svein enn únga.
- 48 Fylgdi hun stilli í foldar rann
fljóð og gekk til skógar;
leitar skjótt að lækna hann
og leit þar undir nógar.
- 49 Réð svó skilja ristill örr
við ræsis arfa enn snjalla.
*Vitullis læt eg Vestra⁶ knörr
vatis þenna falla.*

¹) r. hdr. ²) gladdi hdr. ³) huer hdr. ⁴) sikling mæddi hdr. ⁵) burtt hdr. ⁶) uesta hdr. (Möb).

V.

- 1 Fara skal enn hin fimta nú
Fjölnis óskabýrði;
hróðrar bundin held eg nú
henni, ef fundin yrði.
- 2 Það skal segja þessu næst
af þrúði¹ fannar arma,
furðu mjög hefr fljóðið æst
föður síns lát² og² barma.
- 3 Siggeir þóttist sigri gæddr,
Signý fekk³ það nauða;
vísir hugði og varð ei hræddr
Völsunga alla dauða.
- 4 Sveina þrjá gat siklíng nú
við sínu eiginfljóði;
sendi alla svinna frú
Sigmundi af hljóði.
- 5 Síðan tók hann systur mög
sáð úr⁴ belg að greiða,
næsta fær þar nógan lög,
ef nennir brauð að breiða.
- 6 Völsúngs sonr á veiðar fór
og vitjar heim að kveldi;
vísis arfi vella þór
vildi brauð að seldi.
- 7 Það er þú fekst mér, frændi vór,
furðu tók eg snemma;
í mjölinu var svó maðkrinn stór;
mátti eg hann ekki kremma⁵.
- 8 Hilmir frá eg þá heinar gólf
heiptar fullr að hrifi;
sveinninn var þá vintra⁶ tólf,
er vísir rænti hann lífi.
- 9 Svanninn leyfði sínum bræðr
sveina að ræna lífi

- Siggeirs alla, ef Signý ræðr;
sú var grimd á vífi.
- 10 Drap hann þá liðð var árið eitt
annan Siggeirs arfa;
hann fær eigi brauðið breitt,
bjóst⁶ hann slíkt að starfa.
- 11 Völvu hitti vísis sprund,
var það lítil gipta;
lét hun hana um lítila stund
litunum við sig skipta.
- 12 Sigmund hitti hið væna víf
og vill sig ekki nefna,
þvíað hun vildi leggja á líf,
að lofðúngs mætti hun hefna.
- 13 Eigi kendi systur sín
sviptir gullsins hreina;
svefn hefr hann við silki-Hlín
sæng og blæju eina.
- 14 Lítlú síðar listug frú
leyndist burt frá harra;
lautar tók þá linna brú
lit sinn aptr af svarra.
- 15 Leið svó fram, sem ljóða eg nú
um lindi ægis bríma;
fæddi blíðust bauga brú
barn í settan tíma.
- 16 Sveinbarn átti Signý þá,
Sinfjötli skal heita,
sá mun rjóða brandinn blá
í bragna rauðum sveita.
- 17 Feingið hefr hann fimm og þrjár
Fófnis dauða-sóttir;
enn Sinfjötla sínar tjár
sútir Völsúngs dóttir.

¹) þrúði af *hdr. með flutningarkerkjum.* ²) latit *hdr. (Möb.)* ³) frá eg *hdr.*
⁴) ok *hdr.* ⁵) uíntrar *hdr.* ⁶) baudzt *hdr.*

- 18 Honum¹ tjáði hun handa saum,
harmfull eru þau bæði,
sveinninn gefr að sútum gaum,
saman fór hold og klæði.
- 19 Svanninn talar við sveininn sinn,
Signý mintist rauna:
»beint mun þér eigi bróður minn
bleyði þurfa að launa«.
- 20 Sér kvað eigi sviða skinn —
»svó munum við nú skilja,
hindra get eg ei hlýra þinn
um² hennar slíkan vilja«.
- 21 Líneik fylgdi á leyndar-braut
listug arfa sínum;
»sendi eg þig — kvað silkilaut —
svinnum bróður mínum«.
- 22 »Þér bað heilsa móðir mín,
mun eg það eigi ljóna;
mig hefr sendan systir þín
sjálfum þér að þjóna«.
- 23 Völsungs sonr að venju bauð
veiti Fófnis landa:
»sveinninn skal nú semja brauð,
meðan sæki eg eldibranda«.
- 24 Milding talar, er mjöl var kript:
»máttu á þessu fæðast?;
fantu ekki, kaudinn, kvikt?
kantu ei orma að hræðast?«.
- 25 »Í fysta sinn með fingri mér
fann eg nokkuð kræla;
vökvann gaf það sjálft af sér
— svein frá eg þetta mæla —.
- 26 Maðkinn hef eg mart³ í sundr,
mjölinu kom eg í dígla;
þikki mér ei — kvað þeingils kundr —
þurfa að hræðast snígla.
- 27 Gjörvalt hefr eg brauðið breitt,
bragning, máttu snæða,
eigi þarftu, auðling, neitt
oss við slíkt að hræða.
- 28 Nær skal minnast, fylkir framr,
föður þíns⁴ dráp við tiggja?;
hér með áttu að hefna, gramr,
hlýra sex og þriggja«.
- 29 Svó er þá orðinn bragning blíðr,
hann brosti hvítum tönnum:
»sannliga hefr þú, sveinninn friðr,
svipinn af vórum mönnum«.
- 30 Seggir fóru síð um kveld
Siggeirs hallar vitja;
þar mun drottning döpr og hreld
döglings inni sitja.
- 31 Feingu þeir sér fagran sess,
fýsti þá að dvelja;
garprinn vildi gjöra til þess,
gulls að heyrði selja.
- 32 Bauga Týr réð bíta hnot,
bragning réð það heyra; —
»hér er Völsungum vistaprot,
vekja skal þeim dreyra«.
- 33 Vífið kvað honum viskuprot
vörðin⁵ mest af öngu,
að »bragnar munu þeir bíta hnot,
er banaðir þú fyr löngu«.
- 34 Byrði axlar beit svó skjalt
beygir⁶ sterkra randra,
fylkir heyrði og fólkið alt,
frúnni jók það vanda.
- 35 Léku að gulli lofðungs börn
og leita baugsins rauða;
sögðu fylki og seima Hörn,
að sæi þau kalla snauða.

¹) Hunum *hdr.* ²) falli *burt?* ³) mitt *hdr.* ⁴) sins *hdr.* ⁵) vornden *hdr.*
⁶) baugir *hdr.*

- 36 Börnin færði hun bróður sín,
brúðrin réð úr vöndu,
»Sigmund, hafa þau sagt til þín,
þú svipt þau bæði öndu«.
- 37 »Bana eg ei fleiri börnum þín«
bragning svarar enn teiti;
bæði hjó þá syskin sín
Sinfjötli með hneiti.
- 38 Svarðar stofn í síklings höll
Sinfjötli lét fljúga;
bragning kendi brúna fjöll,
beint mun eg ei það ljúga.
- 39 Siggeir lét þá sína menn
sækja að þeim báðum;
Völsungarnir vörðust enn
vel með snild og dádum.
- 40 Hildrin var svó hörð og löng.
hneitir gall í röndum,
bragnar urðu í brodda söng
báðir teknir höndum.
- 41 Það er mér greint af þeira snild,
er þikkir trúligt valla,
sæðu þeir af sinni vild
sex tigu valdra kalla.
- 42 Nöktum var þá, en nótt var dimm,
niðr í gröf svó djúpa
síðan steyppt, en sæng var grimm
Sölla meidum hjúpa.
- 43 Það hef eg frétt, að steinninn stór
stæði þeira í milli,
sínu megin lá seggrinn hvór;
svó réð gramrinn illi.
- 44 Hálmfång eitt gat fljóðið fært
frægum sínum arfa;
köppum gat því kæran tært,
og kom¹ til fullra þarfa.
- 45 Þar skal Herjans krosta-tjörn
hvílast fyst að sinni;
því mega Durnis dælu-tjörn
dreingir leggja í minni.

VI.

- 1 Horfið hef eg frá höldum þar,
að hvílast mætti valla,
gramr og sveinn í gröfinni var,
greini eg það er þeir spjalla.
- 2 »Hér er í hálmi fleskið feitt
— frá eg það sveininn mæla —
mér hefr jafnvel mækinn greitt
móðir vór en sæla«.
- 3 »Þá þarf eigi — kvað fylkir framr —
feigð né sult að kviða;
jafnt kann minn enn góði Gramr
grjót og mold að sníða«.
- 4 Raufa² hellu rítar³ grand
ræsis⁴ frá eg að næði;
skáru þeir með bitrum brand
bergið jafnt og klæði.
- 5 Grófu síðan grjót og mold.
Gram frá eg allvel bita,
uns þeir kvómu á fagra fold
og fylkirs höll mega líta.
- 6 Virðar báru að vísis höll
viðinn og skíðið þurra;
kveyktu síðan kastar tröll
kátir frændur Burra.

¹) koma hdr. ²) Raufar hdr. ³) ytar hdr. (Möb.) ⁴) ræsir hdr.

- 7 Höldar geymdu¹ hallar dyrr,
hilmir brá þá svefni,
gladliga brann hinn grimmi hyrr,
gnóg eru til þess efni.
- 8 Vísir svarar og varð ei² hír,
víkr hann þann veg máli:
»hverr á ráða randa Týr
reykjar gnótt og báli?».
- 9 »Völsúngs sonr enn yngsti einn
eldi kann að stýra;
þessi hyrr og Suðra sveinn
skal selja þér hið dýra.
- 10 Sigmund vill nú sjálfur hér
sinna hefna nauða;
þú hefr áður, þeingill, mér
þrysvar stefnt til dauða.
- 11 Níflúng, drapt minn nýtan feðr
og noga mína barma;
þitt skal brenna búki meðr,
bragning, ístr og þarma«.
- 12 Hilmir talar við systur sín
og segir með slíkum hætti:
»vilda eg að vilja þín
veita það er eg mætti.
- 13 Vilir þú ganga úr eldi út,
auðar gátt, af höllu,
hvórki fær þú sorg né sú,
sjálf skalt³ ráða öllu«.
- 14 »Öllu er eg nú yndi svipt
— orma dúns kvað Freyja —
nauðig varð eg níflúng gípt,
nú er eg fús að deyja.
- 15 Til dauða hefr mér stefnt og steyp,
stóra fekk eg harma,
fullvel hefr eg nú flesta keypt,
föður míns hefnt og barma.
- 16 Sinfjötla ertu að sönnu feðr,
Sigmund« — auðs kvað þilja;
Völsúngs dóttur virða kveðr:
»við munum hljóta að skilja«.
- 17 »Föður hefr eg mist í fleina hríð
— fylkir talar af móði —
ber eg hlýri þinn⁴ hættligt stríð,
hygg eg aldri af fljóði.
- 18 Miklu er þetta meira vert
— milding talar hinn svinni —
en það verði brögnum bert,
að brennir þú hér inni«.
- 19 Vísir kysti vella Hlín;
vann það arfi skylja:
með mækir sneið hann móður sín,
mun eg þess ekki dylja.
- 20 Hyrrinn upp í hallar ræfr
hann hljóp yfir fólki rösku,
tjörgaðan við sem tróð og næfr
tögg hann alt að ösku.
- 21 Bæði hefr þar látið líf,
líklígt má það kalla,
Siggeir kóngur og kurteist⁵ víf
og kappa sveitin snjalla.
- 22 Þeingill hafði þetta starf,
þreytir nöðru fitja,
feingið nógan föður síns arf,
fýstist heim að vitja.
- 23 Rak hann í burtu þeingil þann,
er þar var áður að röngu,
drap þar margan döglinga mann,
er drjúgum tel eg að öngu.
- 24 Völsúngs son tók vísis nafn
yfir víðu Húnalandi,
örnum gaf hann⁶ og úlfum tafn,
ef auðling vó með brandi.

¹) geymdi hdr. ²) eigi hdr. ³) skal hdr. ⁴) v. hdr. ⁵) kurteis hdr. ⁶) v. hdr.

- 25 Feðgar þeir um Frakkaland
fóru víða að herja,
báru jafnan blóðga rand
brjótar Fófnis skerja.
26 Þeingill fekk sér þríflegt sprund
og þar með nöðru teiga;
Brynhildr hét sú bauga grund,
er bragning gekk að eiga.
27 Sonuna gat við sinni frú
Sigmund halla dýra,

- Hrómundur sem Helga nú —
hratt er kónga að skýra.
28 Frægr var Helgi — fæ eg það
furðu tel eg¹ hann snjallan [greint—
Sinfjötli hefr segginn beint
samið við herskap allan.
29 Bæði var sjá stillir sterkr,
stórt hjó hann með bröndum,
tólf vetra var tiggi merkr,
hann tók að² stýra röndum.

¹) v. hðr. ²) v. hðr.

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
BERKELEY

Return to desk from which borrowed.

This book is DUE on the last date stamped below.

24 Oct '49 HJ

19 Mar '56 KC

MAR 19 1956 LD

1—10

11—16

17—42

43—59

LD 21-100m-9,'48(B399s16)476

Gaylord Bros., Inc.
Stockton, Calif.
T. M. Reg. U. S. Pat. Off.

U.C. BERKELEY LIBRARIES

C038416705

M248803

PT 7230
J7

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY